

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

59 tomas

2016 m. birželio 9 d.

Turinys

II Ne teisėkūros procedūra priimami aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/895, kuriuo dėl leidimo naudoti *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) ir *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) preparatą turėtojo pavadinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1290/2008 ⁽¹⁾ 1
- ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/896 dėl leidimo naudoti geležies natrio tartratus kaip visų rūšių gyvūnų pašaro priedą ⁽¹⁾ 3
- ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/897 dėl leidimo naudoti *Bacillus subtilis* (C-3102) (DSM 15544) kaip vištų dedeklių ir dekoratyvinių žuvų pašaro priedą (leidimo turėtojas – *Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.*) ir kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (EB) Nr. 1444/2006, (ES) Nr. 333/2010 ir (ES) Nr. 184/2011 nuostatos dėl leidimo turėtojo ⁽¹⁾ 7
- ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/898 dėl leidimo naudoti *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) preparatą ir jo proteazę (E.C.3.4.21.19) kaip mėsinių viščiukų, dedeklinių vištaičių, retesnių rūšių mėsinių ir dedeklinių naminių paukščių ir dekoratyvinių paukščių pašaro priedą (leidimo turėtojas – „Novus Europe S.A. / N.V.“) ⁽¹⁾ 11
- ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/899 dėl leidimo naudoti 6-fitazę, gautą iš *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528), kaip visų rūšių naminių paukščių ir visų rūšių kiaulių (išskyrus žindomus paršelius) pašaro priedą (leidimo turėtojas – „Danisco (UK) Ltd“) ⁽¹⁾ 15
- ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/900 dėl leidimo naudoti benzenkarboksirūgštį kaip paršavedžių pašaro priedą (leidimo turėtojas – „DSM Nutritional Product Sp. z o. o.“) ⁽¹⁾ 18
- 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/901, kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti 21

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

SPRENDIMAI

- ★ 2016 m. gegužės 30 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES pateikiamos GPGB išvados dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje (*pranešta dokumentu Nr. C(2016) 327*) ⁽¹⁾ 23
 - ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/903, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 3 dalį dėl permetrinu įmirkytų gūnių, skirtų įkyriems vabzdžiams arklio aplinkoje kontroliuoti ⁽¹⁾ 43
 - ★ 2016 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/904, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 3 dalį dėl rankų dezinfekcijai naudojamų produktų, kurių sudėtyje yra propan-2-olio ⁽¹⁾ 45
-

III Kiti aktai

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

- ★ 2015 m. balandžio 8 d. ELPA priežiūros institucijos sprendimas Nr. 110/15/COL, kuriuo „Innovation Norway“ 16 mln. NOK papildoma pagalba „Finnfjord AS“ skelbiama nesuderinama (Norvegija) [2016/905] 47
- ★ 2015 m. rugsėjo 23 d. ELPA priežiūros institucijos sprendimas Nr. 357/15/COL dėl oficialios tyrimo procedūros dėl įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktos valstybės pagalbos užbaigimo (Norvegija) [2016/906] 59

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/895

2016 m. birželio 8 d.

kuriuo dėl leidimo naudoti *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) ir *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) preparatą turėtojo pavadinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1290/2008

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽¹⁾, ypač į jo 13 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- (1) „Danisco (UK) Ltd.“ pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 13 straipsnio 3 dalį pateikė prašymą, kuriuo dėl leidimo naudoti *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) ir *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) preparatą siūloma pakeisti leidimo turėtojo pavadinimą Komisijos reglamente (EB) Nr. 1290/2008 ⁽²⁾;
- (2) Pareiškėjas tvirtina, kad 2015 m. lapkričio 12 d. „Danisco (UK) Ltd.“ perdavė *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) ir *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) preparato rinkodaros teises „STI Biotechnologie“;
- (3) pasiūlytieji leidimo sąlygų pakeitimai yra tik administracinio pobūdžio, todėl nėra būtinybės iš naujo vertinti atitinkamo priedo. Apie šią paraišką pranešta Europos maisto saugos tarnybai;
- (4) kad šis pašarų priedas galėtų būti parduodamas kaip „STI Biotechnologie“ produktas, būtina pakeisti leidimo sąlygas;
- (5) todėl Reglamentas (EB) Nr. 1290/2008 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (6) kadangi pagal saugumo reikalavimus nereikalaujama, kad šiuo reglamentu padarytas Reglamento (EB) Nr. 1290/2008 pakeitimas būtų taikomas nedelsiant, būtina nustatyti pereinamąjį laikotarpį turimoms priedo, premiksų ir kombinuotųjų pašarų, kuriuose yra šio priedo, atsargoms sunaudoti;

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29.

⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1290/2008 dėl leidimo naudoti *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) ir *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) preparatą kaip pašarų priedą (OL L 340, 2008 12 19, p. 20).

(7) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1290/2008 priedo antroje skiltyje žodžiai „Danisco (UK) Ltd.“ pakeičiami žodžiais „STI Biotechnology“.

2 straipsnis

Turimas priedo, premiksų ir kombinuotųjų pašarų, kuriuose yra šio priedo, atsargas, atitinkančias nuostatas, taikomas prieš šio reglamento įsigaliojimą, galima toliau teikti rinkai ir naudoti tol, kol jos pasibaigs.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/896**2016 m. birželio 8 d.****dėl leidimo naudoti geležies natrio tartratus kaip visų rūšių gyvūnų pašaro priedą****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1831/2003 nustatyta, kad priedams gyvūnų mityboje naudoti reikia leidimo, ir nustatytas tokio leidimo suteikimo pagrindas bei tvarka;
- (2) pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnį buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą naudoti geležies natrio tartratus. Kartu su prašymu buvo pateikti duomenys ir dokumentai, kurių reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnio 3 dalį;
- (3) prašymas pateiktas dėl leidimo naudoti geležies natrio tartratus kaip visų rūšių gyvūnų pašaro priedą, priskirtiną prie priedų kategorijos „technologiniai priedai“;
- (4) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) 2015 m. balandžio 30 d. ⁽²⁾ nuomonėje padarė išvadą, kad siūlomomis naudojimo sąlygomis preparatas nedaro nepageidaujamo poveikio gyvūnų sveikatai, žmonių sveikatai ar aplinkai. Tarnyba taip pat padarė išvadą, kad šis preparatas gali būti veiksmingai naudojamas kaip lipnumą reguliuojanti medžiaga druskoje. Tarnyba nemano, kad reikia nustatyti konkrečius stebėsenos po pateikimo rinkai reikalavimus. Be to, ji patvirtino pašaro priedo pašare analizės metodų taikymo ataskaitą, kurią pateikė Reglamentu (EB) Nr. 1831/2003 įsteigta etaloninė laboratorija;
- (5) geležies natrio tartratų vertinimas rodo, kad Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 5 straipsnyje numatytos leidimų išdavimo sąlygos yra įvykdytos. Taigi, kaip nurodyta šio reglamento priede, turėtų būti išduotas leidimas naudoti minėtą preparatą;
- (6) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Priede nurodytą preparatą, priklausančią priedų kategorijai „technologiniai priedai“ ir funkicinei grupei „lipnumą reguliuojančios medžiagos“, leidžiama naudoti kaip gyvūnų pašaro priedą šio reglamento priede nustatytais sąlygomis.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29.

⁽²⁾ EFSA Journal 2015; 13(5):4114.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNKER

PRIEDAS

Priedo identi- fikavimo numeris	Priedas	Cheminė formulė, aprašymas, analizės metodas	Gyvūno rūšis arba kategorija	Didžiausias amžius	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Kitos nuostatos	Leidimo galiojimo terminas
					Veikliosios medžiagos kiekis mg/kg NaCl			

Technologiniai priedai: lipnumą reguliuojančios medžiagos

1i534	Geležies natrio tartratai	<i>Priedo sudėtis</i> Natrio tartratų ir geležies (III) chlorido kompleksodaros produktų preparatas vandeniniame tirpale ≤ 35 % (masės) <i>Veikliosios medžiagos apibūdinimas</i> Geležies (III) kompleksodaros produktas, kurį sudaro D(+)-, L(-)- ir mezo-2,3-dihidroksibutano dirūgštys Geležies ir mezo-tartrato santykis: 1:1 Geležies ir visų tartrato izomerų santykis: 1:1,5 CAS numeris: 1280193-05-9 $\text{Fe}(\text{OH})_2\text{C}_4\text{H}_4\text{O}_6\text{Na}$ Chloridas: ≤ 25 % Oksalatai: ≤ 1,5 % išreikšta kaip oksalo rūgštis Geležis: ≥ 8 % geležies (III) <i>Analizės metodas</i> ⁽¹⁾ Kiekybinis mezo-tartrato ir D (-), L (+) -tartratų nustatymas pašaro priede: — didelio efektyvumo skysčių chromatografijos metodas naudojant lūžio rodiklio detektorių (HPLC-RI); Suminės geležies kiekio nustatymas pašaro priede: — induktyviai susietos plazmos atominės emisinės spektroskopijos metodu (ICP-AES) (EN 15510) arba	Visos gyvūnų rūšys	—	—	—	1. Priedas naudojamas tik natrio chloride (NaCl) 2. Mažiausia rekomenduojama dozė: 26 mg geležies natrio tartratų/kg NaCl (tai prilygsta 3 mg geležies/kg NaCl) 3. Didžiausia rekomenduojama dozė: 106 mg geležies natrio tartratų/kg NaCl	2026 m. birželio 29 d.
-------	---------------------------	---	--------------------	---	---	---	--	------------------------

Priedo identi- fikavimo numeris	Priedas	Cheminė formulė, aprašymas, analizės metodas	Gyvūno rūšis arba kategorija	Didžiausias amžius	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Kitos nuostatos	Leidimo galiojimo terminas
					Veikliosios medžiagos kiekis mg/kg NaCl			
		— induktyviai susietos plazmos atominės emisinės spektroskopijos metodu, mineralizavus aukš- tame slėgyje (ICP-AES) (EN 15621), arba — induktyviai susietos plazmos atominės emisinės spektroskopijos metodu (ICP-AES) (EN 11885), arba — atominės sugerties spektrometrija (AAS) (EN ISO 6869), arba — atominės sugerties spektroskopija (ASS) (Komi- sijos reglamentas (EB) Nr. 152/2009 (?) ir Suminio natrio kiekio nustatymas pašaro priede: — induktyviai susietos plazmos atominės emisinės spektroskopijos metodu (ICP-AES) (EN 15510) arba — induktyviai susietos plazmos atominės emisinės spektroskopijos metodu, mineralizavus aukš- tame slėgyje (ICP-AES) (EN 15621), arba — induktyviai susietos plazmos atominės emisinės spektroskopijos metodu (ICP-AES) (EN 11885), arba — atominės sugerties spektrometrija (AAS) (EN ISO 6869), arba Suminio chlorido kiekio nustatymas pašaro priede: — titrimetrija (Reglamentas (EB) Nr. 152/2009 arba ISO 6495).						

⁽¹⁾ Išsamų analizės metodų aprašymą galima rasti etaloninės laboratorijos svetainėje <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

⁽²⁾ 2009 m. sausio 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 152/2009, nustatantis oficialiai pašarų kontrolei taikytinus Bendrijos ėminių ėmimo ir analizės metodus (OL L 54, 2009 2 26, p. 1).

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/897

2016 m. birželio 8 d.

dėl leidimo naudoti *Bacillus subtilis* (C-3102) (DSM 15544) kaip vištų dedeklių ir dekoratyvinių žuvų pašaro priedą (leidimo turėtojas – *Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.*) ir kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (EB) Nr. 1444/2006, (ES) Nr. 333/2010 ir (ES) Nr. 184/2011 nuostatos dėl leidimo turėtojo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį ir 13 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1831/2003 nustatyta, kad priedams gyvūnų mityboje naudoti reikia leidimo, ir nustatytas tokio leidimo suteikimo pagrindas bei tvarka;
- (2) pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnį buvo pateikti prašymai išduoti leidimą naudoti *Bacillus subtilis* (C-3102) preparatą. Kartu su prašymais pateikti duomenys ir dokumentai, kurių reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnio 3 dalį;
- (3) prašymai pateikti dėl leidimo naudoti *Bacillus subtilis* (C-3102) preparatą kaip visų dedeklių ir dekoratyvinių žuvų pašaro priedą, priskirtiną prie priedų kategorijos „zootechniniai priedai“;
- (4) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1444/2006 ⁽²⁾ minėtą preparatą jau leista naudoti kaip pašaro priedą mėsiniams viščiukams, Komisijos reglamentu (ES) Nr. 333/2010 ⁽³⁾ –paršeliams, Komisijos reglamentu (ES) Nr. 184/2011 ⁽⁴⁾ – dedeklinėms vištaitėms, kalakutams, retesnių rūšių paukščiams ir kitiems dekoratyviniams bei medžiojamiesiems paukščiams;
- (5) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) 2015 m. rugsėjo 28 d. patvirtintoje nuomonėje ⁽⁵⁾ ir 2015 m. lapkričio 11 d. patvirtintoje nuomonėje ⁽⁶⁾ padarė išvadą, kad siūlomomis naudojimo sąlygomis *Bacillus subtilis* (C-3102) preparatas nedaro nepageidaujamo poveikio gyvūnų sveikatai, žmonių sveikatai ar aplinkai. Ji padarė išvadą, kad, laikantis siūlomų naudojimo sąlygų, šis priedas gali būti veiksmingas mažinant pašaro kiekį, reikalingą vienam masinės kiaušinių gamybos vienetui visu kiaušinių dėjimo laikotarpiu. Tarnyba taip pat padarė išvadą, kad priedas gali pagerinti dekoratyvinių žuvų augimą sunaudojant mažiau pašarų. Tarnyba nemano, kad reikia nustatyti konkrečius stebėsenos po pateikimo rinkai reikalavimus. Be to, ji patvirtino pašaro priedo pašare analizės metodų taikymo ataskaitą, kurią pateikė Reglamentu (EB) Nr. 1831/2003 įsteigta etaloninė laboratorija;
- (6) *Bacillus subtilis* (C-3102) preparato vertinimas rodo, kad Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 5 straipsnyje numatytos leidimo išdavimo sąlygos įvykdytos. Taigi, kaip nurodyta šio reglamento priede, turėtų būti išduotas leidimas naudoti minėtą preparatą;

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29.

⁽²⁾ 2006 m. rugsėjo 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1444/2006 dėl leidimo naudoti *Bacillus subtilis* C-3102 (*Calsporin*) kaip pašarų priedą (OL L 271, 2006 9 30, p. 19).

⁽³⁾ 2010 m. balandžio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 333/2010 dėl leidimo naudoti *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544) pagal naują paskirtį kaip atjunkytų paršelių pašarų priedą (leidimo turėtojas – *Calpis Co. Ltd. Japan*, kuriam Europos Sąjungoje atstovauja *Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office*) (OL L 102, 2010 4 23, p. 19).

⁽⁴⁾ 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 184/2011 dėl leidimo naudoti *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544) pagal naują paskirtį kaip pakaitinių vištaičių, kalakutų, smulkiųjų paukščių ir kitų dekoratyvinių ir medžiojamųjų paukščių lesalų priedą (leidimo turėtojas – *Calpis Co. Ltd. Japan*, kuriam Europos Sąjungoje atstovauja *Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office*) (OL L 53, 2011 2 26, p. 33).

⁽⁵⁾ EFSA Journal 2015;13(9):4231.

⁽⁶⁾ EFSA Journal 2015;13(11):4274.

- (7) pareiškėjas taip pat pateikė prašymą pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 13 straipsnio 3 dalį, siūlydamas pakeisti leidimo turėtojo pavadinimą ir jo atstovo ES pavadinimą reglamentuose (EB) Nr. 1444/2006, (ES) Nr. 333/2010 ir (ES) Nr. 184/2011. Pareiškėjas teigia, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. jo pavadinimas buvo pakeistas iš „Calpis Co. Ltd.“ į „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.“. Jo atstovo pavadinimas buvo pakeistas iš „Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office“ į „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“. Pareiškėjas pateikė savo prašymą patvirtinančių duomenų;
- (8) kad „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.“ galėtų naudotis turimomis rinkodaros teisėmis, būtina pakeisti leidimų sąlygas;
- (9) todėl reglamentus (EB) Nr. 1444/2006, (ES) Nr. 333/2010 ir (ES) Nr. 184/2011 reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (10) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Priede nurodytą preparatą, priklausančią priedų kategorijai „zootechniniai priedai“ ir funkicinei grupei „žarnyno floros stabilizatoriai“, leidžiama naudoti kaip gyvūnų pašaro priedą šio reglamento priede nustatytais sąlygomis.

2 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1444/2006 priedo antroje skiltyje leidimo turėtojo pavadinimas „Calpis Co. Ltd atstovas Bendrijoje: Orffa International Holding BV“ pakeičiamas pavadinimu „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. atstovas Europos Sąjungoje: Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“.

3 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 333/2010 iš dalies keičiamas taip:

- a) pavadinime frazė „leidimo turėtojas – Calpis Co. Ltd. Japan, kuriam Europos Sąjungoje atstovauja Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office“ pakeičiama fraze „leidimo turėtojas – Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., kuriam Europos Sąjungoje atstovauja Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“;
- b) priedo antroje skiltyje „Leidimo turėtojo pavadinimas“ frazė „Calpis Co. Ltd. Japan, kuriam Europos Sąjungoje atstovauja Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office“ pakeičiama fraze „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., kuriam Europos Sąjungoje atstovauja Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“.

4 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 184/2011 iš dalies keičiamas taip:

- a) pavadinime frazė „leidimo turėtojas – Calpis Co. Ltd. Japan, kuriam atstovauja Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office“ pakeičiama fraze „leidimo turėtojas – Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., kuriam Europos Sąjungoje atstovauja Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“;

- b) priedo antroje skiltyje „Leidimo turėtojo pavadinimas“ frazė „*Calpis Co. Ltd. Japan, kuriam atstovauja Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office*“ pakeičiama fraze „*Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., kuriam Europos Sąjungoje atstovauja Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office*“.

5 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNKER

PRIEDAS

Priedo identi- fikavimo numeris	Leidimo turėtojo pavadinimas	Priedas	Sudėtis, cheminė formulė, aprašymas, analizės metodas	Gyvūno rūšis arba kategorija	Didžiausias amžius	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Kitos nuostatos	Leidimo galio- jimo terminas
						KSV/kg visaverčio 12 % drėgnio pašaro			

Zootechninių priedų kategorija. Funkcinė grupė: žarnyno floros stabilizatoriai

4b1820	Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. atstovas Europos Sąjungoje – Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office	Bacillus subtilis C-3102 (DSM 15544)	Priedo sudėtis Bacillus subtilis C-3102 (DSM 15544), kuriame yra bent 1,0 × 10 ¹⁰ KSV/g	Vištos dedeklės	—	3 × 10 ⁸	—	1. Priedo, premikso ir kombinuotųjų pašarų naudojimo taisyklėse nurodyti laikymo temperatūrą, laiką ir stabilumą granuliuojant. 2. Priedo ir premiksų naudotojams pašarų versle nustatomos veikimo procedūros ir atitinkamos organizacinės priemonės, kad būtų išvengta pavojaus, susijusio su įkvėpimu, sąlyčiu su oda ir sąlyčiu su akimis. Jei šiomis procedūromis ir priemonėmis negalima iki priimtino lygio sumažinti poveikio, susijusio su sąlyčiu su oda, įkvėpimu ar akimis, priedas ir premiksai naudojami su tinkamomis asmens apsaugos priemonėmis.	2026 m. birželio 29 d.
			Veikliosios medžiagos apibūdinimas Gyvybingos (KSV) Bacillus subtilis C-3102 (DSM 15544) sporos Analizės metodas ⁽¹⁾ Skaičiavimas: taikant paskleidimo ant plokštelės metodą, naudojant triptono sojos agarą visose tam tikslui naudojamose matricose (EN 15784:2009) Identifikavimas: pulsuojančio lauko gelio elektroforezė (PFGE).	Dekoratyvinės žuvys		1 × 10 ¹⁰			

⁽¹⁾ Išsamų analizės metodų aprašymą galima rasti etaloninės laboratorijos svetainėje www.irmm.jrc.ec.europa.eu/crl-feed-additives.

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/898

2016 m. birželio 8 d.

dėl leidimo naudoti *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) preparatą ir jo proteazę (E.C.3.4.21.19) kaip mėsinių viščiukų, dedeklinių vištaičių, retesnių rūšių mėsinių ir dedeklinių naminių paukščių ir dekoratyvinių paukščių pašaro priedą (leidimo turėtojas – „Novus Europe S.A. / N.V.“)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1831/2003 nustatyta, kad priedams gyvūnų mityboje naudoti reikia leidimo, ir nustatytas tokio leidimo suteikimo pagrindas bei tvarka;
- (2) pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnį buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą naudoti *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) preparatą ir jo proteazę (E.C.3.4.21.19). Kartu su prašymu buvo pateikti duomenys ir dokumentai, kurių reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnio 3 dalį;
- (3) prašymas pateiktas dėl leidimo naudoti *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) preparatą ir jo proteazę (E.C.3.4.21.19) kaip mėsinių viščiukų, dedeklinių vištaičių, retesnių rūšių mėsinių ir dedeklinių (dar nepradėjusių dėti kiaušinių) naminių paukščių ir dekoratyvinių paukščių pašaro priedą, priskirtiną prie priedų kategorijos „zootechniniai priedai“;
- (4) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) 2015 m. kovo 11 d. ⁽²⁾ priimtoje nuomonėje padarė išvadą, kad siūlomomis naudojimo sąlygomis *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) preparatas ir jo proteazė (E.C.3.4.21.19) neturi nepageidaujamo poveikio gyvūnų sveikatai, žmonių sveikatai ar aplinkai, ir rekomenduojama priedo dozė gali veiksmingai pagerinti pašarų kiekio ir mėsinių viščiukų prieaugio santykį, tačiau tik tuo atveju, jei taikoma sumažinto baltymų kiekio dieta. Taip pat manoma, kad ši išvada gali būti taikoma ir dedeklinėms vištaitėms, retesnių rūšių mėsiniams ir dedekliniams naminiams paukščiams ir dekoratyviniams paukščiams. Tarnyba nemano, kad reikia nustatyti konkrečius stebėsenos po pateikimo rinkai reikalavimus. Be to, ji patvirtino pašarų priedo pašaruose analizės metodo taikymo ataskaitą, kurią pateikė Reglamentu (EB) Nr. 1831/2003 įsteigta etaloninė laboratorija;
- (5) *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) preparato ir jo proteazės (E.C.3.4.21.19) vertinimas rodo, kad Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 5 straipsnyje numatytos leidimo išdavimo sąlygos yra įvykdytos. Taigi, kaip nurodyta šio reglamento priede, turėtų būti išduotas leidimas naudoti minėtą preparatą;
- (6) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29.⁽²⁾ EFSA Journal 2015;13(3):4055.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Priede nurodytą preparatą, priklausančią priedų kategorijai „zootechniniai priedai“ ir funkcinei grupei „kiti zootechniniai priedai“, leidžiama naudoti kaip gyvūnų pašarų priedą šio reglamento priede nustatytomis sąlygomis.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNKER

Priedo identifi- kavimo numeris	Leidimo turėtojo pavadinimas	Priedas	Sudėtis, cheminė formulė, aprašymas, analizės metodas	Gyvūno rūšis arba kategorija	Didžiau- sias amžius	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Kitos nuostatos	Leidimo galiojimo terminas
						Veikliosios medžiagos KSV/ vienetai kilograme visaverčio pašaro, kurio drėgnis yra 12 %			

Zootechninių priedų kategorija. Funkcinė grupė: kiti zootechniniai priedai (zootechninių parametrų gerinimas)

4d12	„Novus Europe S.A./N.V.“	<i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757) ir jo proteazė (EC 3.4.21.19)	Priedo sudėtis <i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757) preparatas ir jo proteazė EC 3.4.21.19, kurių sudėtyje yra bent: — <i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757): 1 × 10⁹ KSV/gr priedo — proteazė 6 × 10⁵ U/gr priedo ⁽¹⁾ Kieto pavidalo Veikliosios medžiagos apibūdinimas Gyvybingos <i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757) sporos ir proteazė (EC 3.4.21.19) Analizės metodas ⁽²⁾ <i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757) identifikavimas ir skaičiavimas pašaro priede, premiksuose ir pašaruose — Identifikavimas: impulsinė lauko gelių elektroforezė (PFGE)	Mėsiniai viščiukai ir dedeklinės vištaitės Retesnių rūšių mėsiniai ir dedekliniai naminiai paukščiai Dekoratyviniai paukščiai	—	5 × 10 ⁸ KSV	—	<i>Bacillus licheniformis</i> 3 × 10⁵ U proteazės	1. Priedo ir premikso naudojimo taisyklėse nurodyti laikymo temperatūrą, laiką ir stabilumą granuliuojant. 2. Mažiausia rekomenduojama dozė: 500 mg priedo kilograme visaverčio pašaro. 3. Priedo ir premiksų naudotojams pašarų versle nustatomos veikimo procedūros ir atitinkamos organizacinės priemonės, kad būtų išvengta pavojaus, susijusio su įkvėpimu, sąlyčiu su oda ir akimis. Jei šiomis procedūromis ir priemonėmis negalima iki priimtino lygio sumažinti poveikio, susijusio su sąlyčiu su oda, įkvėpimu ar akimis, priedas ir premiksai naudojami su tinkamomis asmens apsaugos priemonėmis.	2026 m. birželio 29 d.
------	--------------------------	--	--	--	---	-------------------------	---	--	---	------------------------

Priedo identifi- kavimo numeris	Leidimo turėtojo pavadinimas	Priedas	Sudėtis, cheminė formulė, aprašymas, analizės metodas	Gyvūno rūšis arba kategorija	Didžiau- sias amžius	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Kitos nuostatos	Leidimo galiojimo terminas
						Veikliosios medžiagos KSV/ vienetai kilograme visaverčio pašaro, kurio drėgnis yra 12 %			
			— Skaiciavimas: paskleidimo ant plokštelės metodas naudojant triptono sojos agarą – EN 15784 Proteazės kiekybinis nustatymas pašaro priede, premiksuose ir pašaruose: — kolorimetrinis metodas matuojant para-nitroaniliną (pNA), proteazės fermento reakcijos atpalaiduotą iš Suc-Ala-Ala-Pro-Phe-pNA substrato, esant 37 °C temperatūrai					4. Gali būti naudojamas gyvūnų pašaruose, kurių sudėtyje yra leidžiamų kokciostatų: diklazurilo, nikarbazino, dekoginato, natrio semduramicino, natrio laza-locido, natrio monensino, robenidino hidrochlorido, amonio maduramicino, na-razino ar natrio salinomi-cino. 5. Rekomenduojama naudoti sumažinto baltymų kiekio dietoms.	

(¹) U – tai proteazės kiekis, atpalaiduojantis 1 mikromolį para-nitroanilino (pNA) per minutę iš Succinyl-Ala-Ala-Pro-Phe-pNA (C₃₀H₃₆N₆O₉) substrato, esant pH 8 ir 37 °C temperatūrai.

(²) Išsamų analizės metodų aprašymą galima rasti etaloninės laboratorijos svetainėje <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/899

2016 m. birželio 8 d.

dėl leidimo naudoti 6-fitazę, gautą iš *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528), kaip visų rūšių naminių paukščių ir visų rūšių kiaulių (išskyrus žindomus paršelius) pašaro priedą (leidimo turėtojas – „Danisco (UK) Ltd“)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1831/2003 nustatyta, kad priedams gyvūnų mityboje naudoti reikia leidimo, ir nustatytas tokio leidimo suteikimo pagrindas bei tvarka;
- (2) pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnį buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą naudoti 6-fitazę, gautą iš *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528). Kartu su prašymu buvo pateikti duomenys ir dokumentai, kurių reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnio 3 dalį;
- (3) prašymas pateiktas dėl leidimo naudoti 6-fitazę, gautą iš *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528), kaip naminių paukščių ir kiaulių pašaro priedą, priskirtiną prie priedų kategorijos „zootechniniai priedai“;
- (4) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) 2015 m. spalio 22 d. ⁽²⁾ nuomonėje padarė išvadą, kad siūlomomis naudojimo sąlygomis 6-fitazė, gauta iš *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528), nedaro nepageidaujamo poveikio gyvūnų sveikatai, žmonių sveikatai ar aplinkai ir kad šis preparatas, naudojamas rekomenduojama doze, yra veiksmingas gerinant viščiukų ir mėsinių kalakutų, vištų dedeklių, nujunkytų paršelių, penimų kiaulių ir paršavedžių fosforo sulaikymą. Be to, Tarnyba mano, kad šią išvadą taip pat galima taikyti retesnių rūšių naminiams paukščiams ir retesnių rūšių kiaulėms. Tarnyba nemano, kad reikia nustatyti konkrečius stebėsenos po pateikimo rinkai reikalavimus. Be to, ji patvirtino pašaro priedo pašare analizės metodų taikymo ataskaitą, kurią pateikė Reglamentu (EB) Nr. 1831/2003 įsteigta etaloninė laboratorija;
- (5) atlikus 6-fitazės, gautos iš *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528), vertinimą nustatyta, kad Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 5 straipsnyje nustatytos leidimų išdavimo sąlygos įvykdytos. Taigi, kaip nurodyta šio reglamento priede, turėtų būti išduotas leidimas naudoti minėtą preparatą;
- (6) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Priede nurodytą preparatą, priklausančią priedų kategorijai „zootechniniai priedai“ ir funkcinę grupę „virškinimo stimuliantai“, leidžiama naudoti kaip gyvūnų pašaro priedą šio reglamento priede nustatytais sąlygomis.

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29.⁽²⁾ EFSA Journal 2015;13(11):4275.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Priedo identifikavimo numeris	Leidimo turėtojo pavadinimas	Priedas	Sudėtis, cheminė formulė, aprašymas, analizės metodas	Gyvūno rūšis arba kategorija	Didžiausias amžius	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Kitos nuostatos	Leidimo galiojimo terminas
						Veikliosios medžiagos vienetai kilograme visaverčio pašaro, kurio drėgnis yra 12 %			
Kategorija: zootechniniai priedai. Funkcinė grupė: virškinimo stimulatoriai									
4a24	„Danisco (UK) Ltd“	6-fitazė EC 3.1.3.26	<i>Priedo sudėtis</i> 6-fitazės, gautos iš <i>Trichoderma reesei</i> (ATCC SD-6528), preparatas, kurio mažiausias aktyvumas: 15 000 U (¹)/g. Skysto pavidalo <i>Veikliosios medžiagos apibūdinimas</i> 6-fitazė (EC 3.1.3.26), gauta iš <i>Trichoderma reesei</i> (ATCC SD-6528) <i>Analizės metodas</i> (²) Kiekybiniam 6-fitazės aktyvumui pašaro priede nustatyti: — kolometrinis metodas, pagrįstas 6-fitazės fermentine reakcija, veikiančia fitatą. Kiekybiniam 6-fitazės aktyvumui premiksuose ir pašaruose nustatyti: — kolometrinis metodas, pagrįstas fitazės fermentine reakcija, veikiančia fitatą (EN ISO 30024).	Visų rūšių naminiai paukščiai Visų rūšių kiaulės (išskyrus žindomus paršelius)	—	250 U	—	1. Priedo ir premikso naudojimo taisyklėse nurodyti laikymo sąlygas ir stabilumą granuliuojant. 2. Didžiausia rekomenduojama dozė: 2 000 U/kg ašaro. 3. Priedo ir premiksų naudotojams pašarų versle nustatomos veikimo procedūros ir atitinkamos organizacinės priemonės, kad būtų išvengta pavojaus, susijusio su įkvėpimu, sąlyčiu su oda ir sąlyčiu su akimis. Jei šiomis procedūromis ir priemonėmis negalima iki priimtino lygio sumažinti poveikio, susijusio su sąlyčiu su oda, įkvėpimu ar akimis, priedas ir premiksai naudojami su tinkamomis asmens apsaugos priemonėmis.	2026 m. birželio 29 d.

⁽¹⁾ 1 U – tai fermento kiekis, atpalaiduojantis 1 mikromolį neorganinio fosfato per minutę iš natrio fitato substrato, esant pH 5,5 ir 37 °C temperatūrai.

⁽²⁾ Išsamų analizės metodų aprašymą galima rasti etaloninės laboratorijos svetainėje <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>.

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/900

2016 m. birželio 8 d.

dėl leidimo naudoti benzenkarboksirūgštį kaip paršavedžių pašaro priedą (leidimo turėtojas – „DSM Nutritional Product Sp. z o. o.“)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1831/2003 nustatyta, kad priedams gyvūnų mityboje naudoti reikia leidimo, ir nustatytas tokio leidimo suteikimo pagrindas bei tvarka;
- (2) pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnį buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą naudoti benzenkarboksirūgštį. Kartu su prašymu buvo pateikti duomenys ir dokumentai, kurių reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 7 straipsnio 3 dalį;
- (3) prašymas pateiktas dėl leidimo naudoti benzenkarboksirūgštį kaip paršavedžių pašaro priedą, priskirtiną prie priedų kategorijos „zootechniniai priedai“;
- (4) tą priedą Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1730/2006 ⁽²⁾ jau leista naudoti kaip pašaro priedą nujunkytiesiems paršeliams, o Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1138/2007 – penimoms kiaulėms ⁽³⁾;
- (5) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) 2012 m. birželio 14 d. ⁽⁴⁾ nuomonėje ir 2015 m. birželio 16 d. ⁽⁵⁾ nuomonėje padarė išvadą, kad siūlomomis naudojimo sąlygomis benzenkarboksirūgštis neturi nepageidaujamo poveikio gyvūnų sveikatai, žmonių sveikatai ar aplinkai ir kad šis preparatas gali šiek tiek sumažinti paršavedžių šlapimo pH. Tarnyba nemano, kad reikia nustatyti konkrečius stebėsenos po pateikimo rinkai reikalavimus. Be to, ji patvirtino pašaro priedo pašare analizės metodų taikymo ataskaitą, kurią pateikė Reglamentu (EB) Nr. 1831/2003 įsteigta etaloninė laboratorija;
- (6) atlikus benzenkarboksirūgšties vertinimą nustatyta, kad Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 5 straipsnyje nustatytos leidimų išdavimo sąlygos yra įvykdytos. Taigi, kaip nurodyta šio reglamento priede, turėtų būti išduotas leidimas naudoti minėtą preparatą;
- (7) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Priede nurodytą preparatą, priklausantį priedų kategorijai „zootechniniai priedai“ ir funkciniai grupei „kiti zootechniniai priedai“, leidžiama naudoti kaip gyvūnų pašaro priedą šio reglamento priede nustatytomis sąlygomis.

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29.

⁽²⁾ 2006 m. lapkričio 23 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1730/2006 dėl leidimo naudoti benzenkarboksirūgštį (VevoVital) kaip pašarų priedą (OL L 325, 2006 11 24, p. 9).

⁽³⁾ 2007 m. spalio 1 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1138/2007 dėl leidimo naujai paskirti naudoti benzenkarboksirūgštį (VevoVital) kaip pašarų priedą (OL L 256, 2007 10 2, p. 8).

⁽⁴⁾ EFSA Journal 2012;10(7):2775.

⁽⁵⁾ EFSA Journal 2015;13(7):4157.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Priedo identifikavimo numeris	Leidimo turėtojo pavadinimas	Priedas	Sudėtis, cheminė formulė, aprašymas, analizės metodas	Gyvūno rūšis arba kategorija	Didžiausias amžius	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Kitos nuostatos	Leidimo galiojimo terminas
						mg/kg visaverčio pašaro, kurio drėgnis 12 %			
Zootechninių priedų kategorija. Funkcinė grupė: kiti zootechniniai priedai (šlapimo pH mažinimas)									
4d210	DSM Nutritional Products Sp. z o. o.	Benzenkarboksirūgštis	<i>Priedo sudėtis</i> Benzenkarboksirūgštis (≥ 99,9 %) <i>Veikliosios medžiagos apibūdinimas</i> Benzenkarboksilo rūgštis, fenilkarboksilo rūgštis, C ₇ H ₆ O ₂ CAS numeris: 65–85–0 Didžiausias leidžiamas priemaišų kiekis: Ftalio rūgštis ≤ 100 mg/kg Bifenilas ≤ 100 mg/kg <i>Analizės metodas</i> ⁽¹⁾ Kiekybinis benzenkarboksirūgšties nustatymas pašaro priede: — titravimas su natrio hidroksidu (Europos farmakopėjos monografija 0066) Kiekybinis benzenkarboksirūgšties nustatymas premiksuose ir pašaruose: — atvirkštinių fazių skysčių chromatografija kartu naudojant UV detektorių (RP-HPLC/UV), metodas grindžiamas ISO9231:2008	Paršavedės	—	5 000	10 000	1. Naudojimo instrukcijose dėl pašarų papildų nurodoma: „Pašarų papildais, kurių sudėtyje yra benzenkarboksirūgšties, tiesiogiai šerti paršavedžių negalima. Paršavedžių pašarų papildai gerai sumaišomi su kitomis paros raciono pašarinėmis žaliavomis.“ 2. Priedo ir premiksų naudotojams pašarų versle nustatomos veikimo procedūros ir atitinkamos organizacinės priemonės, kad būtų išvengta pavojaus, susijusio su įkvėpimu, sąlyčiu su oda ir sąlyčiu su akimis. Jei šiomis procedūromis ir priemonėmis negalima iki priimtino lygio sumažinti poveikio, susijusio su sąlyčiu su oda, įkvėpimu ar akimis, priedas ir premiksai naudojami su tinkamomis asmens apsaugos priemonėmis.	2026 m. birželio 29 d.

⁽¹⁾ Išsamų analizės metodų aprašymą galima rasti etaloninės laboratorijos svetainėje <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/901**2016 m. birželio 8 d.****kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai
nustatyti**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės ⁽²⁾, ypač į jo 136 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 543/2011, atsižvelgiant į daugiašalių derybų dėl prekybos Urugvajaus raunde rezultatus, nustatomi kriterijai, pagal kuriuos Komisija nustato standartinės importo iš trečiųjų šalių vertes produktams ir laikotarpiams, nurodytiems jo XVI priedo A dalyje;
- (2) remiantis Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 136 straipsnio 1 dalimi, standartinė importo vertė apskaičiuojama kiekvieną darbo dieną atsižvelgiant į kintančius kasdienius duomenis. Todėl šis reglamentas turėtų įsigalioti jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 136 straipsnyje minimos standartinės importo vertės yra nustatytos šio reglamento priede.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

*Komisijos vardu**Pirmininko pavedimu*

Jerzy PLEWA

Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktorius

⁽¹⁾ O L L 347, 2013 12 20, p. 671.

⁽²⁾ O L L 157, 2011 6 15, p. 1.

PRIEDAS

Standartinės importo vertės, skirtos kai kurių vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti

(EUR/100 kg)		
KN kodas	Trečiosios šalies kodas ⁽¹⁾	Standartinė importo vertė
0702 00 00	IL	259,4
	MA	121,6
	ZZ	190,5
0709 93 10	TR	144,6
	ZZ	144,6
0805 50 10	AR	167,7
	IL	134,0
	MA	106,8
	TR	134,1
0808 10 80	ZA	170,5
	ZZ	142,6
	AR	117,7
	BR	110,1
	CL	121,3
	CN	110,9
	NZ	153,2
	PE	111,0
	US	146,5
	UY	107,2
	ZA	122,1
	ZZ	122,2
0809 10 00	TR	279,0
	ZZ	279,0
0809 29 00	TR	529,8
	US	721,3
	ZZ	625,6

⁽¹⁾ Šalių nomenklatūra nustatyta 2012 m. lapkričio 27 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1106/2012, kuriuo dėl šalių ir teritorijų nomenklatūros atnaujinimo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 471/2009 dėl Bendrijos statistikos, susijusios su išorės prekyba su ES nepriklausančiomis šalimis (OL L 328, 2012 11 28, p. 7). Kodas „ZZ“ atitinka „kitas šalis“.

SPRENDIMAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2016/902

2016 m. gegužės 30 d.

kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES pateikiamos GPGB išvados dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje

(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 327)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamųjų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) ⁽¹⁾, ypač į jos 13 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados remiamasi nustatant leidimų sąlygas įrenginiams, kuriems taikomas Direktyvos 2010/75/ES II skyrius. Kompetentingos institucijos turėtų nustatyti išmetamųjų teršalų ribines vertes, kuriomis būtų užtikrinama, kad įprastinėmis eksploatacijos sąlygomis išmetamųjų teršalų kiekiai neviršytų su geriausiais prieinamais gamybos būdais siejamų išmetamųjų teršalų kiekių, nurodytų GPGB išvadose;
- (2) 2014 m. rugsėjo 24 d. forumas, sudarytas iš valstybių narių, atitinkamų pramonės sektorių ir aplinkos apsaugos srityje veikiančių nevyriausybinų organizacijų atstovų, įsteigtas 2011 m. gegužės 16 d. Komisijos sprendimu ⁽²⁾, pateikė Komisijai savo nuomonę apie siūlomo GPGB informacinio dokumento turinį. Ši nuomonė paskelbta viešai;
- (3) šio sprendimo priede pateikiamos GPBG išvados – tai pagrindinė sudedamoji to GPGB informacinio dokumento dalis;
- (4) šiame sprendime numatytos priemonės atitinka pagal Direktyvos 2010/75/ES 75 straipsnio 1 dalį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ

1 straipsnis

Priimamos priede pateiktos GPGB išvados dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje.

⁽¹⁾ OL L 334, 2010 12 17, p. 17.

⁽²⁾ OL C 146, 2011 5 17, p. 3.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2016 m. gegužės 30 d.

Komisijos vardu

Karmenu VELLA

Komisijos narys

PRIEDAS

GERIAUSIŲ PRIEINAMŲ GAMYBOS BŪDŲ (GPGB) IŠVADOS DĖL BENDRO NUOTEKŲ IR (ARBA) IŠMETAMŲJŲ DUJŲ VALYMO IR (ARBA) TVARKYMO SISTEMŲ CHEMIJOS PRAMONĖJE

TAIKYMO SRITIS

Šios GPGB išvados skirtos pramonės veiklai, apibrėžtai Direktyvos 2010/75/ES I priedo 4 skirsnyje ir 6 skirsnio 11 punkte, būtent:

- 4 skirsnis Chemijos pramonė,
- 6 skirsnio 11 punktas Nepriklausomai atliekamas nuotekų, kurioms netaikoma Direktyva 91/271/EEB ir kurios išleidžiamos iš įrenginių, vykdančių Direktyvos 2010/75/ES I priedo 4 skirsnyje nurodytą veiklą, valymas.

Šios GPGB išvados taip pat taikomos įvairios kilmės nuotekų kombinuotajam valymui, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro vykdant Direktyvos 2010/75/ES I priedo 4 skirsnyje nurodytą veiklą.

Šiose GPGB išvadose visų pirma aptariami šie klausimai:

- aplinkosaugos vadybos sistemos,
- vandens taupymas,
- nuotekų tvarkymas, surinkimas ir valymas,
- atliekų tvarkymas,
- nuotekų dumblo tvarkymas, išskyrus deginimą,
- išmetamųjų dujų tvarkymas, surinkimas ir valymas,
- dujų deginimas fakelu,
- iš pasklidusiųjų šaltinių į orą išmetami lakieji organiniai junginiai (LOJ),
- skleidžiami kvapai,
- triukšmas.

Kitos GPGB išvados ir informaciniai dokumentai, kurie gali būti susiję su šiose GPGB išvadose aptariama veikla, yra:

- Chloro ir šarmų gamyba (angl. CAK)
- Didelės apimtys neorganinių cheminių medžiagų gamyba. Amoniako, rūgščių ir trąšų pramonė (angl. LVIC-AAF)
- Didelės apimtys neorganinių cheminių medžiagų gamyba. Kietųjų medžiagų ir kita pramonė (angl. LVIC-AAF)
- Specialiųjų neorganinių cheminių medžiagų gamyba (angl. SIC)
- Didelio kiekio organinių cheminių medžiagų pramonė (angl. LVOC)
- Organinių grynujų cheminių medžiagų gamyba (angl. OFC)
- Polimerų gamyba (angl. POL)
- Teršalų išmetimas iš saugyklų (angl. EFS)
- Energijos vartojimo efektyvumas (angl. ENE)
- Iš įrenginių, kuriems taikoma Direktyva dėl pramoninių išmetamųjų teršalų (PITD), į orą ir vandenį išleidžiamųjų teršalų stebėseną (angl. ROM)
- Pramoninės aušinimo sistemos (angl. ICS)

- Dideli kurą deginantys įrenginiai (angl. LCP)
- Atliekų deginimas (angl. WI)
- Atliekų tvarkymo pramonė (angl. WT)
- Ekonominiai klausimai ir poveikis aplinkos terpėms (angl. ECM)

BENDROSIOS PASTABOS

Geriausi prieinami gamybos būdai

Šiose GPGB išvadose išvardyti ir aprašyti gamybos būdai nėra privalomi ar išsamūs. Gali būti naudojami ir kiti būdai, kuriais užtikrinamas bent lygiavertis aplinkos apsaugos lygis.

Jeigu nenurodyta kitaip, šias GPGB išvadas galima taikyti visuotinai.

Su GPGB siejami išmetamųjų teršalų kiekiai

Su geriausiais prieinamais gamybos būdais siejamas išmetamųjų teršalų kiekis (GPGB SITK), nustatytas į vandenį išleidžiamiems teršalams ir nurodytas šiose GPGB išvadose, reiškia koncentraciją (išmestų teršalų masė vandens tūrio vienetą), išreikštą $\mu\text{g/l}$ arba mg/l .

Jeigu nenurodyta kitaip, GPGB SITK – pagal srautą pakoreguotas visų 24 val. sudėtinių srautui proporcingų mėginių, kurie vienus metus imami atitinkamam parametru nustatytu minimaliu dažnumu įprastinėmis veiklos sąlygomis, vidurkis. Mėginiai gali būti imami proporcingai laiko atžvilgiu, jei įrodoma, kad užtikrinamas pakankamas srauto stabilumas.

Parametro koncentracijos vidutinės metinės vertės (c_w), pakoreguotos pagal srautą, apskaičiuojamos naudojant šią lygtį:

$$c_w = \frac{\sum_{i=1}^n c_i q_i}{\sum_{i=1}^n q_i}$$

Kai:

n = matavimų skaičius;

c_i = vidutinė parametro koncentracija per i -tąjį matavimą;

q_i = vidutinis debitas per i -tąjį matavimą.

Teršalų kiekio mažinimo efektyvumas

Šiose GPGB išvadose nurodytas vidutinis bendrosios organinės anglies (BOA), cheminio deguonies suvartojimo (ChDS), bendrojo azoto (BN) ir bendrojo neorganinio azoto (N_{neorg}) kiekio mažinimo efektyvumas (žr. 1 lentelę ir 2 lentelę) apskaičiuotas pagal apkrovas ir skaičiuojant tiek išankstinį (10 GPGB c punktas), tiek galutinį nuotekų valymą (10 GPGB d punktas).

APIBRĖŽTYS

Šiose GPGB išvadose vartojamų terminų apibrėžtys:

Vartojamas terminas	Apibrėžtis
Naujas įrenginys	Po šių GPGB išvadų paskelbimo pirmą kartą įrenginio eksploatavimo vietoje naudoti leidžiamas įrenginys arba po šių GPGB išvadų paskelbimo visiškai pakeistas įrenginys.
Esamas įrenginys	Įrenginys, kuris nėra naujas įrenginys.

Vartojamas terminas	Apibrėžtis
Biocheminis deguonies suvartojimas (BDS ₅)	Deguonies kiekis, kurio reikia, kad organinė medžiaga per 5 dienas biochemiškai oksiduotųsi į anglies dioksidą. BDS yra biologiškai skaidžių organinių junginių masės koncentracijos rodiklis.
Cheminis deguonies suvartojimas (ChDS)	Deguonies kiekis, kurio reikia, kad organinė medžiaga visiškai oksiduotųsi į anglies dioksidą. ChDS yra organinių junginių masės koncentracijos rodiklis.
Bendrasis organinės anglies (BOA) kiekis	Bendroji organinė anglis, išreikšta C, apima visus organinius junginius.
Bendrasis skandinčių medžiagų (BSM) kiekis	Visų skandinčių kietųjų medžiagų masės koncentracija, išmatuota filtruojant per stiklo pluošto filtrus ir gravimetrijos būdu.
Bendrasis azoto (BN) kiekis	Bendrasis azoto kiekis, išreikštas N, apima laisvąjį amoniaką ir amonį (NH ₄ -N), nitritus (NO ₂ -N), nitratus (NO ₃ -N) ir organinius azoto junginius.
Bendrasis neorganinio azoto (N _{neorg}) kiekis	Bendrasis neorganinio azoto kiekis, išreikštas N, apima laisvąjį amoniaką ir aminus (NH ₄ -N), nitritus (NO ₂ -N) ir nitratus (NO ₃ -N).
Bendrasis fosforo (BP) kiekis	Bendrasis fosforo kiekis, išreikštas P, apima visus neorganinius ir organinius ištirpusius arba į daleles susijungusius fosforo junginius,
Adsorbuojamieji organiniai halogenai (AOH)	Adsorbuojamieji organiniai halogenai, išreikšti Cl, apima adsorbuojamąjį organinį chlorą, bromą ir jodą.
Chromo kiekis (Cr)	Chromo kiekis, išreikštas Cr, apima visus neorganinius ir organinius ištirpusius arba į daleles susijungusius chromo junginius,
Vario kiekis (Cu)	Vario kiekis, išreikštas Cu, apima visus neorganinius ir organinius ištirpusius arba į daleles susijungusius vario junginius,
Nikelio kiekis (Ni)	Nikelio kiekis, išreikštas Ni, apima visus neorganinius ir organinius ištirpusius arba į daleles susijungusius nikelio junginius,
Cinko kiekis (Zn)	Cinko kiekis, išreikštas Zn, apima visus neorganinius ir organinius ištirpusius arba į daleles susijungusius cinko junginius,
LOJ	Direktyvos 2010/75/ES 3 straipsnio 45 punkte apibrėžti lakieji organiniai junginiai.
Pasklidieji išmetamieji LOJ	Nesutelktieji LOJ, galintys išsiskirti iš didelio ploto (pvz., rezervuarų) arba taškinių (pvz., vamzdžių jungių) šaltinių.
Neorganizuotai išmetami LOJ	Pasklidieji LOJ iš taškinių šaltinių.
Fakelių deginimas	Aukštatemperatūris oksidavimas siekiant atvira liepsna sudeginti pramoninių operacijų metu susidaranciose išmetamosiose dujose esančius degius junginius. Dujų fakelai dažniausiai naudojami degiosioms dujoms deginti saugos sumetimais arba susidarius neįprastoms eksploatacijos sąlygoms.

1. Aplinksaugos vadybos sistemos

1 GPGB. Siekiant padidinti bendrą aplinkosauginį veiksmingumą, GPGB yra įgyvendinti aplinkosaugos vadybos sistema (AVS), turinčią visus toliau išvardytus elementus, ir laikytis tos sistemos reikalavimų:

- vadovybės, įskaitant aukščiausiąją vadovybę, įsipareigojimas;

- ii) aplinkos politika, kuri apima nuolatinį įrenginio, už kurį atsakinga vadovybė, modernizavimą;
- iii) planavimas ir būtinų procedūrų rengimas, tikslų ir užduočių nustatymas, juos susiejant su finansų planavimu ir investicijomis;
- iv) procedūrų įgyvendinimas, ypatingą dėmesį skiriant:
 - a) struktūrai ir atsakomybei,
 - b) įdarbinimui, mokymui, sąmoningumui ir kompetencijai,
 - c) informavimui,
 - d) darbuotojų įtraukimui,
 - e) dokumentacijai,
 - f) veiksmingai procesų kontrolei,
 - g) techninės priežiūros programoms,
 - h) avarinei parengčiai ir reagavimui,
 - i) atitikties aplinkos teisės aktams užtikrinimui;
- v) veiklos parametrų tikrinimas ir koreguojamųjų veiksmų taikymas, ypatingą dėmesį skiriant:
 - a) stebėsenai ir matavimui (taip pat žr. Iš PİTD įrenginių į orą ir vandenį išleidžiamų teršalų stebėsenos (angl. ROM) informacinę ataskaitą),
 - b) ištaisomiesiems ir prevenciniams veiksams,
 - c) įrašų tvarkymui,
 - d) nepriklausomam (jeigu įmanoma) vidaus ar išorės auditui siekiant nustatyti, ar AVS atitinka numatytas priemones ar jų neatitinka ir ar ji tinkamai įgyvendinama bei prižiūrima;
- vi) AVS persvarstymas ir jos nuolatinio tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo užtikrinimas (šią užduotį atlieka aukščiausioji vadovybė);
- vii) domėjimasis švaresnių technologijų raida;
- viii) įrenginio eksploatacijos nutraukimo poveikio aplinkai apsvaistymas naujo įrenginio projektavimo etape ir per visą jo eksploataavimo laikotarpį;
- ix) reguliarius lyginamosios sektoriaus analizės taikymas;
- x) atliekų tvarkymo planas (žr. 13 GPGB).

Vykdamas chemijos sektoriaus veiklą, GPGB yra į AVS įtraukti tokius elementus:

- xi) nustatyti įrenginių ir (arba) objektų, kuriais naudojasi keli veiklos vykdytojai, naudojimo tvarką, kurioje būtų numatyti visų įrenginio veiklos vykdytojų funkcijos, atsakomybė ir veiklos procedūrų koordinavimas siekiant, kad įvairūs veiklos vykdytojai labiau tarpusavyje bendradarbiautų;
- xii) sudaryti nuotekų ir ir išmetamųjų dujų srautų inventorių (žr. 2 GPGB).

Tam tikrais atvejais AVS apima ir šiuos elementus:

- xiii) kvapų valdymo planą (žr. 20 GPGB);
- xiv) triukšmo valdymo planą (žr. 22 GPGB).

Taikymas

AVS taikymo sritis (pvz., išsamumas) ir pobūdis (pvz., standartizuota ar nestandartizuota) apskritai yra susiję su įrenginio pobūdžiu, dydžiu ir sudėtingumu, taip pat su galimo jos poveikio aplinkai apimtimi.

2 GPGB. Siekiant sudaryti sąlygas, kad į vandenį ir į orą būtų išleidžiama mažiau teršalų ir sunaudojama mažiau vandens, GPGB yra sudaryti ir nuolat atnaujinti nuotekų ir išmetamųjų dujų srautų inventorių, kuris būtų aplinkosaugos vadybos sistemos, apimančios visus toliau išvardytus elementus (žr. 1 GPGB), dalis

- i) informacija apie cheminius gamybos procesus, įskaitant:
 - a) cheminių reakcijų lygtis, kuriose būtų nurodyti ir šalutiniai produktai;
 - b) supaprastintą proceso diagramą, kurioje pavaizduota, kur susidaro teršalai;
 - c) į procesą integruotų metodų ir nuotekų / išmetamųjų dujų valymo taršos šaltinyje aprašymus, įskaitant jų efektyvumą;
- ii) kiek praktiškai įmanoma kuo išsamesnė informacija apie nuotekų srautų charakteristikas, kaip antai:
 - a) vidutinės srauto vertės ir kintamumas, pH, temperatūra, laidumas;
 - b) atitinkamų teršalų arba parametrų vidutinės koncentracijos ir apkrovos vertės bei jų kintamumas (pvz., ChDS/BOA, azoto formų, fosforo, metalų, druskų, konkrečių organinių junginių);
 - c) biologinio skaidumo (pašalinamumo) duomenys (pvz., BDS, BDS/ChDS santykis, Zahn-Wellens bandymas, biologinio slopinimo potencialas (pvz., nitrifikacija));
- iii) kiek praktiškai įmanoma kuo išsamesnė informacija apie išmetamųjų dujų srautų charakteristikas, kaip antai:
 - a) vidutinės srauto ir temperatūros vertės ir kintamumas;
 - b) atitinkamų teršalų arba parametrų vidutinės koncentracijos ir apkrovos vertės bei jų kintamumas (pvz., LOJ, CO, NO_x, SO_x, chloro, vandenilio chlorido);
 - c) degumas, apatinė ir viršutinė sprogumo ribos, reaktyvumas;
 - d) kitų medžiagų, kurios gali turėti poveikio išmetamųjų dujų valymo sistemai arba įrenginio saugai (pvz., deguonies, azoto, vandens garų, dulkių), buvimas.

2. Stebėsena

3 GPGB. Nuotekų srautų inventoriuje (žr. 2 GPGB) nustatytų į vandenį išleidžiamų atitinkamų teršalų atžvilgiu GPGB yra vykdyti pagrindinių proceso parametrų stebėseną (įskaitant nuolatinę nuotekų srauto, pH, temperatūros stebėseną) pagrindinėse vietose (pvz., į išankstinio valymo sistemą įtekančiose nuotekose ir į galutinio valymo sistemą įtekančiose nuotekose).

4 GPGB. GPGB yra vykdyti į vandenį išleidžiamų teršalų stebėseną pagal EN standartus bent toliau nurodytu minimaliu dažniu. Jeigu EN standartų nėra, GPGB yra taikyti ISO, nacionalinius arba kitus tarptautinius standartus, kuriuos taikant gaunami lygiavertės mokslinės kokybės duomenys.

Medžiaga / parametras	Standartas (-ai)	Minimalus stebėsenos dažnis ⁽¹⁾ ⁽²⁾
Bendrosios organinės anglies (BOA) kiekis ⁽³⁾	EN 1484	Kasdien
Cheminis deguonies suvartojimas (ChDS) ⁽³⁾	EN standarto nėra	
Bendrasis skendinčių medžiagų (BSM) kiekis	EN 872	
Bendrasis azoto (BN) kiekis ⁽⁴⁾	EN 12260	
Bendrasis neorganinio azoto (N _{neorg}) kiekis ⁽⁴⁾	Yra įvairių EN standartų	
Bendrasis fosforo (BP) kiekis	Yra įvairių EN standartų	

Medžiaga / parametras		Standartas (-ai)	Minimalus stebėsenos dažnis ⁽¹⁾ ⁽²⁾
Adsorbuojamieji organiniai halogenai (AOH)		EN ISO 9562	Kartą per mėnesį
Metalai	Cr	Yra įvairių EN standartų	
	Cu		
	Ni		
	Pb		
	Zn		
	Kiti metalai, jei aktualu		
Toksiškumas ⁽³⁾	Žuvų ikrų (<i>Danio rerio</i>)	EN ISO 15088	Po pirminio charakterizavimo sprendžiama remiantis rizikos vertinimu
	Dafnijos (<i>Daphnia magna</i> Straus)	EN ISO 6341	
	Fotobakterijos (<i>Vibrio fischeri</i>)	EN ISO 11348-1, EN ISO 11348-2 arba EN ISO 11348-3	
	Mažoji plūdena (<i>Lemna minor</i>)	EN ISO 20079	
	Dumbliai	EN ISO 8692, EN ISO 10253 arba EN ISO 10710	

⁽¹⁾ Stebėsenos dažnumą galima koreguoti, jeigu, praėjus vieniems metams, iš duomenų serijų aiškiai matyti, kad stabilumas yra pakankamas.

⁽²⁾ Mėginiai imami tame taške, kuriame teršalai išmetami iš įrenginio.

⁽³⁾ BOA stebėseną ir ChDS stebėseną yra alternatyvos. BOA stebėsenai teikiama pirmenybė, nes ją atliekant nereikia naudoti labai toksiškų junginių.

⁽⁴⁾ BN ir N_{neorg} stebėseną yra alternatyvos.

⁽⁵⁾ Galima taikyti tinkamą šių metodų derinį.

5 GPGB. GPGB yra periodiškai matuoti iš atitinkamų šaltinių į orą išmetamų pasklidusių LOJ kiekį naudojant tinkamą I–III metodų derinį arba, jei tvarkomi dideli LOJ kiekiai, visus I–III metodus.

I. sklidusių ir neorganizuotai išmetamų teršalų koncentracijos nustatymo metodai (pvz., kilnojama instrumentais pagal EN 15446), susiję su pagrindinės įrangos koreliacijos kreivėmis;

II. optinio dujų vaizdo kūrimo metodai;

III. išmetamųjų teršalų kiekio apskaičiavimas remiantis išmetamųjų teršalų koeficientais, kurie periodiškai (pvz., kartą per dvejus metus) patikrinami matavimais.

Jei tvarkomi dideli LOJ kiekiai, naudingas I–III metodus papildantis būdas yra iš įrenginio išmetamų teršalų tikrinimas ir kiekybinis vertinimas periodiškai vykdant matavimus, kurių metu taikomi optinės sugerties metodai, pavyzdžiui, atrankiosios sugerties lidaro (DIAL) arba saulės uždengimo srauto (SOF) metodas.

Aprašymas

Žr. 6.2 skirsnį.

6 GPGB. GPGB yra periodiškai vykdyti atitinkamų šaltinių skleidžiamų kvapų stebėseną pagal EN standartus.

Apibūdinimas

Kvapų stebėseną gali būti vykdoma dinaminės olfaktometrijos metodu pagal EN 13725. Be stebėsenos matuojant, galima papildomai matuoti arba vertinti kvapų ekspoziciją arba įvertinti kvapo poveikį.

Taikymas

Taikoma tik tais atvejais, kai numatoma arba pagrįsta, kad nemalonus kvapas bus problema.

3. Teršalų išleidimas į vandenį

3.1. Vandens naudojimas ir nuotekų susidarymas

7 GPGB. Siekiant naudoti mažiau vandens ir taip mažinti susidarancių nuotekų kiekį, GPGB yra sumažinti nuotekų srautą ir (arba) nuotekų užterštumą, daugiau nuotekų vandens naudoti pakartotinai gamybos procese ir regeneruoti bei pakartotinai naudoti žaliavas

3.2. Nuotekų surinkimas ir atskyrimas

8 GPGB. Siekiant išvengti neužteršto vandens taršos ir sumažinti į vandenį išleidžiamų teršalų kiekį, GPGB yra atskirti neužterštų nuotekų srautus nuo tų nuotekų srautų, kuriuos reikia valyti.

Taikymas

Neužteršto lietaus vandens atskyrimo gali būti neįmanoma taikyti jau esamose nuotekų surinkimo sistemose.

9 GPGB. Siekiant išvengti nekontroliuojamo teršalų išleidimo į vandenį, GPGB yra, remiantis rizikos vertinimu (kurį atliekant atsižvelgiama, pvz., į teršalo pobūdį, poveikį tolesniam valymui ir poveikį aplinkai, į kurią jis gali patekti), įrengti tinkamą kitomis aplinkybėmis nei įprastos eksploatacijos sąlygos susidarancių nuotekų sulaikymo rezervuarą ir imtis atitinkamų tolesnių priemonių (pvz., kontrolės, valymo, pakartotinio naudojimo).

Taikymas

Norint laikinai sulaikyti užterštą lietaus vandenį, reikia jį atskirti nuo neužteršto, o to gali būti neįmanoma padaryti jau esamose nuotekų surinkimo sistemose.

3.3. Nuotekų valymas

10 GPGB. Siekiant sumažinti į vandenį išleidžiamų teršalų kiekį, GPGB yra taikyti integruotą nuotekų tvarkymo ir valymo strategiją, apimančią tinkamą metodų derinį toliau pateikta eiliškumo tvarka.

	Metodas	Apibūdinimas
a)	Į procesą integruoti metodai ⁽¹⁾	Vandens teršalų susidarymo prevencijos arba jų kiekio mažinamo metodai.
b)	Teršalų regeneravimas jų susidarymo šaltinyje ⁽¹⁾	Teršalų regeneravimo prieš išleidžiant į nuotekų surinkimo sistemą metodai.

	Metodas	Apibūdinimas
c)	Išankstinis nuotekų valymas ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Teršalų kiekio prieš galutinį nuotekų valymą mažinimo metodai. Išankstinis valymas gali būti atliekamas prie teršalų išleidimo šaltinio arba mišriuose srautuose.
d)	Galutinis nuotekų valymas ⁽³⁾	Galutinis nuotekų valymas atliekamas, pavyzdžiui, parengtinį ir pirminį valymą, biologinį valymą, pašalinant azotą, fosforą ir (arba) galutinai pašalinant kietąsias daleles prieš išleidžiant nuotekas į jų priimtuvą.

⁽¹⁾ Šie metodai išsamiau aprašyti ir apibrėžti kitose GPGB išvadose, skirtose chemijos pramonei.

⁽²⁾ Žr. 11 GPGB.

⁽³⁾ Žr. 12 GPGB.

Apibūdinimas

Integruota nuotekų tvarkymo ir valymo strategija grindžiama nuotekų srautų inventoriumi (žr. 2 GPGB).

Su GPGB siejami išmetamųjų teršalų kiekiai (GPGB SITK) Žr. 3.4 skirsnį.

11 GPGB. Siekiant sumažinti į vandenį išleidžiamų teršalų kiekį, GPGB yra nuotekas, kuriose yra teršalų, kurių negalima tinkamai išvalyti galutinio valymo metu, atitinkamais metodais išvalyti taikant išankstinį valymą.

Apibūdinimas

Išankstinis nuotekų valymas atliekamas kaip integruotos nuotekų tvarkymo ir valymo strategijos dalis (žr. 10 GPGB) ir paprastai būtinas siekiant:

- apsaugoti galutinio nuotekų valymo įrenginį (pvz., apsaugoti biologinio valymo įrenginį nuo slopinančiųjų arba toksiškų junginių),
- pašalinti junginius, kurių kiekis nepakankamai sumažinamas per galutinį valymą (pvz., toksiškus junginius, biologiškai mažai skaidžius arba neskaidžius organinius junginius, kurių koncentracija yra labai didelė, arba metalus biologinio valymo metu),
- pašalinti junginius, kurie antraip patektų į orą iš surinkimo sistemos arba galutinio valymo metu (pvz., lakiuosius halogenintus organinius junginius, benzeną),
- pašalinti kitus junginius, pasižyminčius kitokiu neigiamu poveikiu (pvz., sukeliančius įrangos koroziją, nepageidaujamai reaguojančius su kitomis medžiagomis, užteršiančius nuotekų dumblą).

Apskritai išankstinis valymas atliekamas kuo arčiau teršalų išleidimo šaltinio siekiant, kad tokios nuotekos neprasiskiestų, ypač jei jose yra metalų. Tam tikrais atvejais įmanoma atskirti ir surinkti tam tikromis savybėmis pasižyminčias nuotekas, kad jas būtų galima iš anksto išvalyti derinant kelis metodus.

12 GPGB. Siekiant sumažinti į vandenį išleidžiamų teršalų kiekį, GPGB yra taikyti tinkamą išankstinio nuotekų valymo metodų derinį

Apibūdinimas

Galutinis nuotekų valymas atliekamas kaip integruotos nuotekų tvarkymo ir valymo strategijos dalis (žr. 10 GPGB).

Tinkami galutinio nuotekų valymo metodai, priklausomai nuo teršalo, apima:

	Metodas ⁽¹⁾	Paprastai taikoma šių teršalų kiekiui mažinti	Taikymas
--	------------------------	---	----------

Parengtinis ir pirminis valymas

a)	Išlyginimas	Visi teršalai	Taikoma visuotinai.
b)	Neutralizavimas	Rūgštys, šarmai	
c)	Fizinis atskyrimas, pvz., fil-trai, sietai, smėlio skirtuvai, riebalų skirtuvai arba pir-miniai nusodintuvai	Skendinčios medžiagos, alyva/riebalai	

Biologinis valymas (antrinis valymas), pvz.,

d)	Valymas veikliuoju dumbly	Biologiškai skaidūs organiniai jungi-niai	Taikoma visuotinai.
e)	Membraninis bioreaktorius		

Azoto pašalinimas

f)	Nitrifikacija / denitrifikacija	Bendrasis azoto kiekis, amoniakas	Nitrifikacija gali būti netaikoma, jei yra didelė chlorido koncentracija (pvz., maž-daug 10 g/l) ir jei chlorido koncentraci-jos sumažinimas prieš nitrifikaciją būtų nepagrįstas atsižvelgiant į naudą aplin-kai. Netaikoma, kai galutinis valymas neap-ima biologinio valymo.
----	---------------------------------	-----------------------------------	--

Fosforo pašalinimas

g)	Cheminis nusodinimas (precipitacija)	Fosforas	Taikoma visuotinai.
----	--------------------------------------	----------	---------------------

Galutinis kietųjų dalelių pašalinimas

h)	Koaguliacija ir flokuliacija	Skendinčios medžiagos	Taikoma visuotinai.
i)	Nusėdimas (sedimentacija)		
j)	Filtravimas (pvz., filtravi-mas per smėlį, mikrofiltra-vimas, ultrafiltravimas)		
k)	Flotacija		

⁽¹⁾ Metodų apibūdinimas pateiktas 6.1 skirsnyje.

3.4. Su GPGB siejami į vandenį išleidžiamų teršalų kiekiai

1 lentelėje, 2 lentelėje ir 3 lentelėje nurodyti su GPGB siejami į vandenį išleidžiamų teršalų kiekiai taikomi tiesiogiai į nuotekų priimtuvą išleidžiamiems teršalams, kurie:

- i) susidaro vykdamas Direktyvos 2010/75/ES I priedo 4 skirsnyje nurodytą veiklą;
- ii) išleidžiami iš atskirai eksploatuojamų nuotekų valymo įrenginių, nurodytų Direktyvos 2010/75/ES I priedo 6 skirsnio 11 punkte, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro vykdamas Direktyvos 2010/75/ES I priedo 4 skirsnyje nurodytą veiklą;
- iii) išleidžiami po įvairios kilmės nuotekų kombinuotojo valymo, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro vykdamas Direktyvos 2010/75/EB I priedo 4 skirsnyje nurodytą veiklą.

GPGB SITK taikomi teršalų išleidimo iš įrenginio vietoje.

1 lentelė

GPGB SITK, taikomi BOA, ChDS ir BSM tiesiogiai išleidžiant į nuotekų priimtuvą

Parametras	GPGB SITK (metų vidurkis)	Sąlygos
Bendrosios organinės anglies (BOA) kiekis ⁽¹⁾ ⁽²⁾	10–33 mg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 3,3 t per metus
Cheminis deguonies suvartojimas (ChDS) ⁽¹⁾ ⁽²⁾	30–100 mg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 10 t per metus
Bendrasis skendinčių medžiagų (BSM) kiekis	5,0–35 mg/l ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 3,5 t per metus

⁽¹⁾ Biocheminiam deguonies suvartojimui (BDS) GPGB SITK netaikomas. Paprastai iš biologinio nuotekų valymo įrenginio ištekančiose nuotekose vidutinis metinis BDS₅ kiekis yra ≤ 20 mg/l.

⁽²⁾ Taikomas su GPGB siejamas arba BOA, arba ChDS išmetamųjų teršalų kiekis. BOA teikiama pirmenybė, nes atliekant jos stebėseną nereikia naudoti labai toksiškų junginių.

⁽³⁾ Apatinė intervalo riba paprastai pasiekama, kai nedaugelyje įtekančių nuotekų yra organinių junginių ir (arba) nuotekose daugiausia yra lengvai biologiškai skaidžių junginių.

⁽⁴⁾ Viršutinė intervalo riba (kaip metinis vidurkis) gali siekti iki 100 mg/l BOA atveju ir iki 300 mg/l ChDS atveju, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- A sąlyga: vidutinis metinis teršalų kiekio mažinimo efektyvumas ≥ 90 % (įskaitant išankstinį valymą ir galutinį valymą).
- B sąlyga: Jei naudojamas biologinis valymas, turi būti tenkinamas bent vienas iš šių kriterijų:
 - naudojamas biologinio valymo esant mažai apkrovai (t. y. ≤ 0,25 kg ChDS/kg organinės sausiosios dumblo medžiagos) etapas. Tai reiškia, kad nuotekose BDS₅ yra ≤ 20 mg/l.
 - naudojama nitrifikacija.

⁽⁵⁾ Viršutinė intervalo riba gali būti netaikoma, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- A sąlyga: vidutinis metinis teršalų kiekio mažinimo efektyvumas ≥ 95 % (įskaitant išankstinį valymą ir galutinį valymą).
- B sąlyga: ta pati B sąlyga, kuri nurodyta ⁽⁴⁾ išnašoje.
- C sąlyga: Į galutinio nuotekų valymo sistemą įtekančių nuotekų savybės yra: vidutiniškai per metus BOA > 2 g/l (arba ChDS > 6 g/l) ir yra didelė santykinė atsparių organinių junginių dalis.

⁽⁶⁾ Viršutinė intervalo riba gali būti netaikoma, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant metilceliuliozę.

⁽⁷⁾ Apatinė intervalo riba paprastai pasiekama naudojant filtravimą (pvz., filtravimą per smėlį, mikrofiltravimą, ultrafiltravimą, membranine bioreaktorių), o viršutinė intervalo riba paprastai pasiekama taikant vien nusėdimą (sedimentaciją).

⁽⁸⁾ Šis GPGB SITK netaikomas, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant natrio karbonatą „Solvay“ metodu arba gaminant titano dioksidą.

2 lentelė

GPGB SITK, taikomi maisto medžiagas tiesiogiai išleidžiant į nuotekų priimtuvą

Parametras	GPGB SITK (metų vidurkis)	Sąlygos
Bendrasis azoto (BN) kiekis ⁽¹⁾	5,0–25 mg/l ⁽²⁾ ⁽³⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 2,5 t per metus
Bendrasis neorganinio azoto (N_{neorg}) kiekis ⁽¹⁾	5,0–20 mg/l ⁽²⁾ ⁽³⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 2,0 t per metus
Bendrasis fosforo (BP) kiekis	0,50–3,0 mg/l ⁽⁴⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 300 kg per metus

⁽¹⁾ Taikomas bendrojo azoto GPGB SITK arba bendrojo neorganinio azoto GPGB SITK.

⁽²⁾ BN ir N_{neorg} GPGB SITK netaikomi įrenginiams, kuriuose nėra biologinio nuotekų valymo. Apatinė intervalo riba paprastai pasiekama, kai į biologinio nuotekų valymo sistemą įtekančiose nuotekose yra mažai azoto ir (arba) kai nitrifikaciją / denitrifikaciją galima atlikti optimaliomis sąlygomis.

⁽³⁾ Viršutinė intervalo riba gali būti aukštesnė – vidutinė metinė BN kiekio riba gali siekti iki 40 mg/l, N_{neorg} – iki 35 mg/l, jei vidutinis metinis šių teršalų kiekio mažinimo efektyvumas $\geq 70\%$ (įskaitant išankstinį valymą ir galutinį valymą).

⁽⁴⁾ Apatinė intervalo riba paprastai pasiekama, kai, siekiant užtikrinti tinkamą biologinio nuotekų valymo sistemos veikimą, įdedama fosforo arba kai fosforo susidaro šildymo arba vėsinimo sistemose. Viršutinė intervalo riba paprastai pasiekama, kai įrenginyje susidaro junginių, kurių sudėtyje yra fosforo.

3 lentelė

GPGB SITK, taikomi AOH ir metalus tiesiogiai išleidžiant į nuotekų priimtuvą

Parametras	GPGB SITK (metų vidurkis)	Sąlygos
Adsorbuojamieji organiniai halogenai (AOH)	0,20–1,0 mg/l ⁽¹⁾ ⁽²⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 100 kg per metus
Chromas, išreikštas Cr	5,0–25 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 2,5 kg per metus
Varis, išreikštas Cu	5,0–50 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁷⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 5,0 kg per metus
Nikelis, išreikštas Ni	5,0–50 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 5,0 kg per metus
Cinkas, išreikštas Zn	20–300 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁸⁾	GPGB SITK taikomas, jei išmetama daugiau kaip 30 kg per metus

⁽¹⁾ Apatinė intervalo riba paprastai pasiekama, kai įrenginyje naudojama arba susidaro mažai halogenintų organinių junginių.

⁽²⁾ Šis GPGB SITK dėl didelio atsparių medžiagų kiekio gali būti netaikomas, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant jodintas rentgeno kontrastines medžiagas. Šis GPGB SITK taip pat dėl didelio teršalų kiekio gali būti netaikomas, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant propilenoksidą arba epichlorhidriną dėl didelės apimties taikant chlorhidrino procesą.

⁽³⁾ Apatinė intervalo riba paprastai pasiekama, kai įrenginyje naudojama arba susidaro mažai atitinkamo metalo junginių.

⁽⁴⁾ Šis GPGB SITK gali būti netaikomas neorganinėms nuotekoms, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant neorganinius sunkiųjų metalų junginius.

⁽⁵⁾ Šis GPGB SITK gali būti netaikomas, kai pagrindinis teršalų kiekis susidaro apdorojant didelį kiekį metalais užterštų kietųjų neorganinių žaliavų (pvz., gaminant natrio karbonatą „Solvay“ metodu arba gaminant titano dioksidą).

⁽⁶⁾ Šis GPGB SITK gali būti netaikomas, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant organinius chromo junginius.

⁽⁷⁾ Šis GPGB SITK gali būti netaikomas, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant organinius vario junginius arba vinilchlorido monomerą / etilendichloridą oksichlorinimo metodu.

⁽⁸⁾ Šis GPGB SITK gali būti netaikomas, jei pagrindinis teršalų kiekis susidaro gaminant viskozės pluoštą.

Susijusi stebėsena aprašyta 4 GPGB.

4. Atliekos

13 GPGB. Kad nesusidarytų šalinti siunčiamų atliekų, arba, jei tai neįmanoma, tokių atliekų kiekis būtų sumažintas, GPGB yra parengti ir įgyvendinti atliekų tvarkymo planą, kuris yra aplinkosaugos vadybos sistemos (žr. 1 GPGB) dalis ir kuriuo visų pirma būtų užtikrinama, kad atliekų nesusidarytų, o jau susidariusios atliekos būtų paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos arba kitaip regeneruojamos.

14 GPGB. Siekiant sumažinti nuotekų dumblo, kurį reikia toliau valyti arba šalinti, kiekį ir jo galimą poveikį aplinkai, GPGB yra taikyti vieną iš toliau nurodytų metodų arba juos derinti.

	Metodas	Apibūdinimas	Taikymas
a)	Kondicionavimas	Cheminis kondicionavimas (pvz., pridėjus koagulantų ir (arba) flokulantų) arba terminis kondicionavimas (pvz., šildymas), kad dumblą būtų lengviau tirštinti arba sausinti.	Netaikoma neorganiniam dumblui. Kondicionavimo reikalingumas priklauso nuo dumblo savybių ir naudojamos tirštinimo/sausinimo įrangos.
b)	Tirštinimas/sausinimas	Tirštinti galima leidžiant nusėsti, centrifuguojant, išplukdant, taip pat naudojant gravitacinius juostinius tirštintuvus arba rotacinius būgninius tirštintuvus. Sausinti galima juostiniais filtravimo presais arba plokštiniais filtravimo presais.	Taikoma visuotinai.
c)	Stabilizavimas	Dumblo stabilizavimas apima cheminį apdorojimą, terminį apdorojimą ir aerobinį arba anaerobinį skaidymą.	Netaikoma neorganiniam dumblui. Netaikoma trumpalaikiam tvarkymui prieš galutinį valymą.
d)	Džiovinimas	Dumblas džiovinamas tiesioginiu arba netiesioginiu sąlyčiu su šilumos šaltiniu.	Netaikoma, kai atliekinės šilumos nėra arba jos negalima naudoti.

5. Teršalų išmetimas į orą

5.1. Išmetamųjų dujų surinkimas

15 GPGB. Siekiant palengvinti junginių surinkimą ir sumažinti į orą išmetamų teršalų kiekį, GPGB yra uždengti taršos šaltinius ir, jei įmanoma, valyti išmetamus teršalus.

Taikymas

Taikymas gali būti ribotas dėl eksploatacijos (sunku prieiti prie įrangos), saugos (siekiant išvengti koncentracijų, artėjančių prie žemutinės sprogumo ribos) ir sveikatos (jei į uždarą erdvę turi patekti operatorius) priežasčių.

5.2. Išmetamųjų dujų valymas

16 GPGB. Siekiant sumažinti į orą išmetamų teršalų kiekį, GPGB yra taikyti integruotą išmetamųjų dujų tvarkymo ir valymo strategiją, apimančią į procesą integruotus ir išmetamųjų dujų valymo metodus.

Apibūdinimas

Integruota išmetamųjų dujų tvarkymo ir valymo strategija grindžiama išmetamųjų dujų srautų inventoriumi (žr. 2 GPGB) teikiant pirmenybę į procesą integruotiems metodams.

5.3. *Fakelių deginimas*

17 GPGB. Siekiant išvengti teršalų išmetimo iš fakelių į orą, GPGB yra fakelus deginti tik saugumo sumetimais arba tik neįprastomis eksploataavimo sąlygomis (pvz., paleidimo, stabdymo metu) naudojant vieną iš toliau nurodytų metodų arba juos abu.

	Metodas	Apibūdinimas	Taikymas
a)	Tinkamas įrenginio projektavimas	Suprojektuojama pakankamo pajėgumo dujų surinkimo sistema, kurioje naudojami labai sandarūs apsauginiai vožtuvai.	Taikoma visiems naujiems įrenginiams. Dujų surinkimo sistemos gali būti naujai įrengiamos esamuose įrenginiuose.
b)	Įrenginio valdymas	Apima dujinio kuro sistemos balansavimą ir pažangią proceso kontrolę.	Taikoma visuotinai.

18 GPGB. Siekiant sumažinti iš fakelių į orą išmetamų teršalų kiekį, kai fakelių deginimas yra neišvengiamas, GPGB yra taikyti vieną iš toliau nurodytų metodų arba juos abu.

	Metodas	Apibūdinimas	Taikymas
a)	Tinkamas fakelių projektavimas	Tai apima optimalaus aukščio, slėgio, pagalbinio garo, oro arba dujų, fakelo antgalių rūšies (uždaro tipo ar su apsauginiu gaubteliu) ir pan. parinkimą siekiant, kad eksploatuojant nebūtų dūmų, eksploatavimas būtų patikimas ir būtų veiksmingai sudegintos perteklinės dujos.	Taikoma naujiems fakelams. Esamuose įrenginiuose taikymas gali būti ribotas dėl, pvz., laiko stokos tarp planinės techninės priežiūros ciklų.
b)	Stebėsena ir įrašų registravimas kaip fakelių tvarkymo dalis	Nuolatinė į fakelą tiekiamų dujų stebėsena, dujų srauto matavimas ir kitų parametrų (pvz., sudėties, entalpijos, pagalbinių medžiagų santykio, greičio, valomųjų dujų debito, išmetamųjų teršalų kiekio (pvz., NO _x , CO, angliavandenilių, triukšmo) apytikris įvertinimas. Fakelių deginimo atvejų įrašai paprastai apima išmatuotą arba apytikriai įvertintą dujų srauto sudėtį, išmatuotą arba apytikriai įvertintą fakelu sudegintų dujų kiekį ir operacijos trukmę. Įrašai padeda įvertinti išmestų teršalų kiekį ir išvengti fakelių deginimo atvejų ateityje.	Taikoma visuotinai.

5.4. *Pasklidieji išmetamieji LOJ*

19 GPGB. Siekiant išvengti LOJ išmetimo į orą arba, jei tai neįmanoma, sumažinti išmetamųjų jų kiekį, GPGB yra derinti toliau nurodytus metodus.

	Metodas	Taikymas
<i>Su įrenginio projektu susiję metodai</i>		
a)	Galimų taršos šaltinių skaičiaus ribojimas.	Esamuose įrenginiuose taikymas gali būti ribotas dėl eksploatacinių reikalavimų.
b)	Taikyti kuo uždaresnį procesą.	
c)	Rinktis labai sandarią įrangą (žr. aprašymą 6.2 skirsnyje).	
d)	Palengvinti techninę priežiūrą užtikrinant prieigą prie potencialiai nesandarios įrangos.	

	Metodas	Taikymas
<i>Su įrenginio / įrangos konstrukcija, surinkimu ir eksploatacijos pradžia susiję metodai</i>		
e)	Užtikrinti gerai apibrėžtas ir išsamias įrenginio / įrangos konstrukcijos ir surinkimo procedūras. Tai apima rėmimąsi konstrukciniu tarpiklių atsparumu, surenkant jungines jungtis (žr. aprašymą 6.2 skirsnyje).	Taikoma visuotinai.
f)	Užtikrinti gerai suplanuotas įrenginio / įrangos eksploatacijos nutraukimo ir perdavimo procedūras pagal projektavimo reikalavimus.	
<i>Su įrenginio eksploatavimu susiję metodai</i>		
g)	Užtikrinti gerą techninę priežiūrą ir įrangos pakeitimą laiku.	Taikoma visuotinai.
h)	Naudoti rizika pagrįstą nuotėkio aptikimo ir remonto programą (žr. aprašymą 6.2 skirsnyje).	
i)	Kiek įmanoma, vengti pasklidusių LOJ išmetimo, surinkti juos šaltinyje ir išvalyti.	

Susijusi stebėseną aprašyta 5 GPGB.

5.5. Skleidžiami kvapai

20 GPGB. Siekiant išvengti arba, jei tai neįmanoma, sumažinti įrenginio skleidžiamų kvapų, GPGB yra parengti, įgyvendinti ir reguliariai peržiūrėti kvapų valdymo planą, kuris yra aplinkosaugos vadybos sistemos (žr. 1 GPGB) dalis ir kurį sudaro visi toliau nurodyti elementai:

- i) protokolas, kuriame nurodyti atitinkami veiksmai ir terminai;
- ii) kvapų stebėsenos vykdymo protokolas;
- iii) reagavimo į nustatytus su kvapais susijusius incidentus protokolas;
- iv) kvapų prevencijos ir mažinimo programa, kurios paskirtis – nustatyti kvapų šaltinį (-ius), pasklidusių kvapų matavimas arba įvertinimas; pavienių šaltinių poveikio charakterizavimas ir prevencijos ir (arba) mažinimo priemonių įgyvendinimas.

Susijusi stebėseną aprašyta 6 GPGB.

Taikymas

Taikoma tik tais atvejais, kai numatoma arba pagrįsta, kad nemalonus kvapas bus problema.

21 GPGB. Siekiant išvengti kvapo, susijusio su nuotekų surinkimu bei tvarkymu ir su dumblo tvarkymu, arba, jei tai neįmanoma, jį susilpninti, GPGB yra taikyti vieną iš nurodytų metodų arba juos derinti.

	Metodas	Apibūdinimas	Taikymas
a)	Kuo labiau sumažinti išbuvimo trukmę	Kuo labiau sumažinti nuotekų ir dumblo buvimo surinkimo ir laikymo sistemose, ypač anaerobinėmis sąlygomis, trukmę.	Esamose surinkimo ir laikymo sistemose gali būti taikoma ribotai.
b)	Cheminis apdorojimas	Naudoti chemines priemones kvapiems junginiams suardyti arba jų formavimuisi sumažinti (pvz., sieros vandenilio oksidacija arba nusodinimas (precipitacija)).	Taikoma visuotinai.
c)	Aerobinio apdorojimo optimizavimas	Tai gali apimti: i) deguonies kiekio kontrolę; ii) dažną aeravimo sistemos techninę priežiūrą; iii) grynojo deguonies naudojimą; iv) išplūdų pašalinimą iš rezervuarų.	Taikoma visuotinai.
d)	Apgaubimas	Uždengti arba apgaubti nuotekų ir dumblo surinkimo ir valymo įrenginius, kad kvepiančias dujas būtų galima surinkti ir vėliau išvalyti.	Taikoma visuotinai.
e)	Valymas galutinio išleidimo vietoje	Tai gali apimti: i) biologinį valymą; ii) šiluminį oksidavimą.	Biologinis valymas taikomas tik tiems junginiams, kurie lengvai tirpsta vandenyje ir juos galima lengvai pašalinti biologinėmis medžiagomis.

5.6. Skleidžiamas triukšmas

22 GPGB. Siekiant išvengti skleidžiamo triukšmo arba, jei tai neįmanoma, jį sumažinti, GPGB yra parengti ir įgyvendinti triukšmo valdymo planą, kuris yra aplinkosaugos vadybos sistemos (žr. 1 GPGB) dalis ir į kurį įtraukti visi toliau nurodyti elementai:

- i) protokolai, kuriame nurodyti reikiami veiksmai ir terminai;
- ii) triukšmo stebėsenos vykdymo protokolai;
- iii) reagavimo į nustatytus su triukšmu susijusius įvykius protokolai;
- iv) triukšmo prevencijos mažinimo programa, kurios paskirtis – nustatyti triukšmo šaltinį (-ius), išmatuoti ir (arba) įvertinti triukšmo poveikį, apibūdinti pavienių triukšmo šaltinių poveikį, įgyvendinti triukšmo prevencijos ir (arba) mažinimo priemones.

Taikymas

Taikoma tik tais atvejais, kai numatoma arba pagrįsta, kad triukšmas bus problema.

23 GPGB. Siekiant išvengti skleidžiamo triukšmo arba, jei tai neįmanoma, jį sumažinti, GPGB yra taikyti vieną iš toliau nurodytų metodų ar juos derinti.

	Metodas	Apibūdinimas	Taikymas
a)	Tinkamas pastatų ir įrangos vietos parinkimas	Padidinamas nuotolis tarp triukšmo šaltinio ir veikiamo objekto, triukšmui sulaikyti naudojami pastatai.	Esamuose įrenginiuose įrangos vietos keitimas gali būti ribotas dėl vietos stokos arba pernelyg didelių išlaidų.
b)	Operatyvinės priemonės	Tai šios priemonės: i) geriau tikrinama ir prižiūrima įranga, ii) jei įmanoma, uždaromos uždarytų patalpų durys ir langai, iii) įrangą eksploatuoja patyrę darbuotojai, iv) jei įmanoma, vengiama triukšmingos veiklos naktį, v) numatomos triukšmo mažinimo priemonės atliekant techninę priežiūrą.	Taikoma visuotinai.
c)	Mažiau triukšmo skleidžianti įranga	Tai mažiau triukšmo skleidžiantys kompresoriai, siurbiai ir fakelai.	Taikoma tik tada, jei įranga yra nauja arba jei sena įranga pakeičiama nauja įranga.
d)	Triukšmo slopinimo įranga	Tai apima: i) triukšmo slopintuvus, ii) įrangos izoliaciją, iii) triukšmingos įrangos laikymą atskiroje patalpoje, iv) pastatų garso izoliaciją.	Metodo taikymas gali būti ribotas dėl vietos reikalavimų (esamuose įrenginiuose), sveikatos ir saugos klausimų.
e)	Triukšmo mažinimas	Tarp triukšmo šaltinio ir veikiamų objektų įrengiami triukšmo barjerai (apsauginės sienelės, pylimai ir pastatai).	Taikoma tik esamiems įrenginiams, kadangi nauji įrenginiai turėtų būti projektuojami taip, kad šio metodo taikyti neberekėtų. Esamuose įrenginiuose triukšmo barjerų įrengimas gali būti ribotas dėl vietos stokos.

6. Metodų apibūdinimas

6.1. Nuotekų valymas

Metodas	Apibūdinimas
Valymas veikliuoju dumbliu	Biologinė ištirpusių organinių medžiagų oksidacija deguonimi, naudojantis mikroorganizmų medžiagų apykaita. Kai nuotekose yra ištirpusio deguonies (kurio įleidžiama oro pavidalu arba gryno), organiniai komponentai suskaidomi į anglies dioksidą ir vandenį arba transformuojami į kitus metabolitus ir biomasę (t. y. veiklųjį dumblą). Mikroorganizmai laikosi nuotekų suspensijoje, o visas mišinys aeruojamas mechanškai. Veikliojo dumblo mišinys išleidžiamas į skirtuvą, iš kurio dumbblas grąžinamas į aeravimo rezervuarą.
Nitrifikacija ir denitrifikacija	Dviejų etapų procesas, paprastai taikomas biologinio nuotekų valymo įrenginiuose. Pirmasis etapas – aerobinė nitrifikacija, kai mikroorganizmai oksiduoja amonį (NH_4^+) į tarpinį nitritą (NO_2^-), kuris vėliau oksiduojamas į nitratą (NO_3^-). Vėliau vyksta bedeguonė denitrifikacija, kai mikroorganizmai chemiškai redukuoja nitratą į dujinį azotą.

Metodas	Apibūdinimas
Cheminis nusodinimas (precipitacija)	Ištirpusių teršalų pavertimas netirpiais junginiais, pridėjus nusodiklių. Susidariusios kietosios nuosėdos vėliau atskiriamos nusėdimo (sedimentacijos), flotacijos ištirpusiu oru arba filtravimo būdu. Jei būtina, po to gali būti atliekamas mikrofiltravimas arba ultrafiltravimas. Fosforui nusodinti naudojami daugiavalenčiai metalų (pvz., kalcio, aliuminio ir geležies) jonai.
Koaguliacija ir flokuliacija	Koaguliacija ir flokuliacija naudojamos nuotekose skendinčioms kietosioms dalelėms atskirti ir dažnai atliekamos vienas po kito einančiais etapais. Koaguliacija atliekama pridedant koagulantų, kurių krūvis priešingas skendinčių kietųjų dalelių krūviui. Flokuliacija atliekama pridedant polimerų, kad vieni su kitais susidūrę labai maži dribsneliai sukibtų į didesnius dribsnius.
Išlyginimas	Debito ir užterštumo balansavimas ties įleidimo į galutinio nuotekų valymo įrenginį angą, naudojant centrinius rezervuarus. Išlyginimas gali būti decentralizuotas arba atliekamas taikant kitus nuotekų tvarkymo būdus.
Filtravimas	Nuotekose esančių kietųjų medžiagų atskyrimas praleidžiant jas per akytą terpę, pvz., filtravimas per smėlį, mikrofiltravimas ir ultrafiltravimas.
Flotacija	Nuotekose esančių kietųjų ar skystųjų dalelių atskyrimas, joms prikibus prie dujų, paprastai oro, burbuliukų. Plūdriosios dalelės kaupiasi vandens paviršiuje ir surenkamos graibštais.
Membraninis bioreaktorius	Valymo veikliuoju dumbliu ir membraninio filtravimo derinys. Naudojami du variantai: a) išorinis recirkuliacijos tarp veikliojo dumblo rezervuaro ir membraninio modulio kontūras; b) membraninio modulio panardinimas į aeruojamą veikliojo dumblo rezervuarą, kai nuotekos filtruojamos per tuščiavidurio pluošto membraną, o biomasa lieka rezervuare (taikant šį metodą, suvartojama mažiau energijos ir įrenginiai yra kompaktiškesni).
Neutralizavimas	Nuotekų pH koregavimas, pridėjus cheminių medžiagų, iki neutralaus lygio (maždaug 7). Nuotekų pH padidinti paprastai naudojamas natrio hidroksidas (NaOH) arba kalcio hidroksidas ($\text{Ca}(\text{OH})_2$), o jam sumažinti – sieros rūgštis (H_2SO_4), vandenilio chloridas (HCl) arba anglies dioksidas (CO_2). Neutralizavimo metu gali būti nusodinamos kai kurios cheminės medžiagos.
Nusėdimas (sedimentacija)	Sunkio jėgos veikiamų skendinčių dalelių ir skendinčių medžiagų atskyrimas.

6.2. Pasklidieji išmetamieji LOJ

Metodas	Apibūdinimas
Labai sandari įranga	Labai sandari įranga yra: — vožtuvai su dvigubų tarpiklių sandarikliais, — magnetiniai siurbliai, kompresoriai, purtyklės, — siurbliai, kompresoriai, purtyklės su mechaniniais sandarikliais vietoj tarpiklių, — labai sandarus tarpikliai (pvz., spiraliniai, žiediniai tarpikliai) kritiniais naudojimo atvejais, — korozijai atspari įranga.

Metodas	Apibūdinimas
Nuotėkio aptikimo ir remonto programa	Struktūruotas neorganizuotai išmetamų LOJ kiekio mažinimo metodas aptinkant nesandarias vietas ir jas pataisant arba nesandarias detales pakeičiant naujomis. Šiuo metu nuotėkiui nustatyti naudojamas sklidžių ir neorganizuotai išmetamų teršalų koncentracijos nustatymo (išsiurbiamasis) metodas (angl. „sniffing“) (aprašytas EN 15446 standarte) ir optinio dujų vaizdo kūrimo metodas. Sklidžių ir neorganizuotai išmetamų teršalų koncentracijos nustatymo (išsiurbiamasis) metodas. Pirmasis etapas – aptikimas nešiojamaisiais LOJ analizatoriais, kuriais matuojama jų koncentracija šalia įrangos (pvz., naudojant liepsnos jonizaciją arba fotojonizaciją). Antrasis etapas – komponentų apgaubimas, kad būtų galima atlikti tiesioginį matavimą taršos šaltinyje. Antrasis etapas kartais pakeičiamas matematinėmis koreliacijos kreivėmis, gaunamomis remiantis statistiniais rezultatais, gautais anksčiau atlikus didelį skaičių analogiškų komponentų matavimų. Optinio dujų vaizdo gavimo metodai. Optiniam vaizdai kurti naudojamos lengvos nešiojamosios kameros, leidžiančios tikruoju laiku vizualizuoti dujų nuotėkius taip, kad vaizdo įrašė jie atrodytų kaip dūmai, kartu pateikiamas įprastas atitinkamo komponento vaizdas, kad būtų galima lengvai ir greitai nustatyti didelio LOJ nuotėkio vietą. Aktyviosios sistemos sukuria vaizdą atgalinės sklaidos infraraudonosios spinduliuotės lazerio šviesa, atspindinčia nuo komponento ir jo aplinkos. Pasyviosios sistemos yra pagrįstos natūralia infraraudonąja įrangos ir jos aplinkos spinduliuote.
Šiluminis oksidavimas	Išmetamosiose dujose esančių degių dujų ir odorantų oksidavimas, degimo kameroje įkaitinus teršalų ir oro ar deguonies mišinį iki aukštesnės nei savaiminio užsidegimo temperatūros ir palaikant aukštą temperatūrą pakankamai ilgai, kad jis sudegtų ir virstų anglies dioksidu ir vandeniu. Šiluminis oksidavimas dar vadinamas deginimu.
Rėmimasis konstrukciniu tarpiklių atsparumu, surenkant jungines jungtis	Tai apima: i) sertifikuotų kokybiškų tarpiklių (pvz., atitinkančių EN 13555 standarto reikalavimus) įsigijimą; ii) didžiausios galimos varžtų apkrovos apskaičiavimą, pvz., pagal EN 1591-1; iii) tinkamos jungių surinkimo įrangos įsigijimą; iv) kvalifikuoto montuotojo atliekamą varžtų užveržimo priežiūrą.
Sklidžių LOJ teršalų stebėseną	Sklidžių ir neorganizuotai išmetamų teršalų koncentracijos nustatymo (išsiurbiamasis) metodas ir optinio dujų vaizdo kūrimo metodas apibūdinti dujų nuotėkio aptikimo ir remonto programos apraše. Iš įrenginio išmetami teršalai gali būti nuodugniai analizuojami ir jų kiekis nustatomas kartu taikant tinkamus papildomus metodus, pvz., saulės uždengimo srauto (angl. <i>Solar occultation flux</i>, SOF) arba atrankiosios sugerties lidarų (DIAL) metodus. Šiuos rezultatus galima naudoti tendencijoms laike įvertinti, kryžminės analizės tikslais ir vykdomai nuotėkio aptikimo ir remonto programai atnaujinti arba patvirtinti. Saulės uždengimo srautas (SOF). Šis metodas pagrįstas plačiajuosčio infraraudonosios spinduliuotės arba ultravioletinės/matomos saulės šviesos spektro atitinkamame geografiniame maršrute, kertančiame vėjo kryptį ir LOJ srautus, registravimu ir spektrometrine Furjė transformacijos analize. Atrankiosios sugerties lidarai (DIAL). Tai lazerinis metodas, kai naudojamas atrankiosios sugerties lidarai (optinis lokatorius parametrams matuoti), kuris yra optinis radijo bangų radaro analogas. Šis metodas pagrįstas atmosferos aerozolių lazerinių impulsų atgaline sklaida ir grįžtančios šviesos, kuri surenkama teleskopu, spektro savybių analize.

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2016/903**2016 m. birželio 8 d.****pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 3 dalį dėl perimetrinu įmirkytų gūnių, skirtų įkyriams vabzdžiams arklio aplinkoje kontroliuoti****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo ⁽¹⁾, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- (1) 2015 m. rugsėjo 21 d. Airija paprašė Komisijos pagal Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 3 dalį nuspręsti, ar rinkai pateikta gūnia, skirta arkliams ir jų aplinkai apsaugoti nuo vabzdžių (arklinių ir arklidžių musių), yra biocidinis produktas, apdorotas gaminyje ar nė vienas iš jų;
- (2) pagal Airijos pateiktą informaciją gūnią sudaro du atskiri audinio sluoksniai; perimetrinu įmirkytas išorinis sluoksnis nuo arklių odos atskirtas vidiniu neįmirkytu sluoksniu. Tvirtinama, kad įmirkytas perimetrinu galima sustiprinti gūnios teikiamą fizinę apsaugą nuo arklio aplinkoje esančių įkyrių vabzdžių, nes atsidūrę ant išorinio gūnios sluoksnio vabzdžiai žūva;
- (3) gūnia skirta apsaugoti nuo vabzdžių, kurie atitinka Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 1 dalies g punkte pateiktą kenksmingojo organizmo apibrėžtį, nes jų poveikis gyvūnams arba žmonėms gali būti žalingas;
- (4) remiantis to reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punktu biocidinė funkcija yra naikinti, sulaukyti, padaryti nekenksmingus bet kokius kenksminguosius organizmus, užkirsti kelią jų poveikiui arba juos kontroliuoti;
- (5) gūnia atitinka Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 2 dalies c punkte pateiktą gaminio apibrėžtį, nes jos naudojimo paskirtį daugiau lemia jos speciali forma, paviršius arba dizainas, o ne cheminė sudėtis;
- (6) gūnia atitinka Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 1 dalies l punkte nurodytą apdoroto gaminio apibrėžtį, nes gūnios sudėtyje yra perimetrino įkyriams vabzdžiams arklio aplinkoje kontroliuoti;
- (7) todėl, siekiant nustatyti, ar gūnia yra apdorotas gaminyje, ar biocidinis produktas, būtina nustatyti, ar pagal sutartas Sąjungos gaires ⁽²⁾ ji visų pirma atlieka biocidinę funkciją;
- (8) kadangi i) arklio aplinkoje esantys įkyrūs vabzdžiai nekenkia pačiai gūniai; ii) perimetrino koncentracija gūnioje prilygintina biocidiniuose produktuose esančiai koncentracijai ir yra didesnė nei koncentracija, skirta keratinu mintantiems tekstilės kenkėjams kontroliuoti ⁽³⁾; iii) gūnioje esančio perimetrino veikimas atitinka biocidinio produkto veikimą; iv) palyginti su kitomis gūnios funkcijomis (ypač apsauga nuo šalčio arba apsauga nuo UV spindulių), gaminio informacijai apie vabzdžių kontrolės biocidinę funkciją skiriama didesnė reikšmė ir didžiausia svarba, todėl gali būti laikoma, kad pagrindinė gūnios funkcija yra biocidinė ir ji atitinka Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą biocidinio produkto apibrėžtį;

⁽¹⁾ OL L 167, 2012 6 27, p. 1.⁽²⁾ Rekomendacijos dėl dažnai užduodamų klausimų, susijusių su apdorotais gaminiais (11 klausimas), pateiktos adresu <https://circabc.europa.eu/w/browse/d7363efd-d8fb-43e6-8036-5bcc5e87bf22>⁽³⁾ 18-o produktų tipo veiklosios medžiagos perimetrino vertinimo ataskaita (2.1.2.1 skirsnis. Numatoma naudojimo sritis ir (arba) funkcija ir kontroliuoti organizmai); pateikta http://dissemination.echa.europa.eu/Biocides/ActiveSubstances/1342-18/1342-18_Assessment_Report.pdf

- (9) vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 528/2012 2 straipsnio 2 dalimi svarbu apsvarstyti, ar gūniai gali būti taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/82/EB ⁽¹⁾, jei ji atitinka tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje pateiktą veterinarinio vaisto apibrėžtį;
- (10) jei gūnia nėra sukurta kaip išviršinis insekticidas ir nenaudojama siekiant atkurti, pakoreguoti ar pakeisti fiziologines funkcijas farmakologiniu, imunologiniu arba metaboliniu būdu arba nustatyti arklių medicininę diagnozę, ir jei gūnia pateikiama ne kaip turinti savybių, padedančių gydyti arklių ligas arba užkirsti joms kelią, o vabzdžiams, kurie gali būti arklio aplinkoje ir jam trukdyti, kontroliuoti, gūnia neatitinka veterinarinio vaisto apibrėžties pagal Direktyvos 2001/82/EB 1 straipsnio 2 dalį ir todėl jai taikomas Reglamentas (ES) Nr. 528/2012;
- (11) kadangi 18-as produktų tipas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 528/2012 V priede, apima produktus, naudojamus artropodams (pvz., vabzdžiams, voragyviams ir vėžiagyviams) kontroliuoti kitais būdais nei juos atbaidant arba priviliojant, gūnia turėtų būti laikoma priskiriama 18-am produktų tipui. Be to, kadangi nėra atliekamas perimetrino vertinimas ir jis nėra patvirtintas ⁽²⁾ kaip skirtas 19-o tipo biocidiniams produktams gaminti, negalima tvirtinti, kad gūnia atlieka repelento funkciją;
- (12) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Biocidinių produktų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Permetrinu įmirkyta gūnia, skirta įkyriems vabzdžiams arklio aplinkoje kontroliuoti kitais būdais nei juos atbaidant arba priviliojant, laikoma biocidiniu produktu pagal Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 1 dalies a punktą ir priskiriama prie 18-o produktų tipo, apibrėžto to reglamento V priede.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/82/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio veterinarinius vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 1).

⁽²⁾ 2014 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1090/2014, kuriuo perimetrinas patvirtinamas kaip esama veiklioji medžiaga, skirta 8-o ir 18-o tipo biocidiniams produktams gaminti (OL L 299, 2014 10 17, p. 10).

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2016/904**2016 m. birželio 8 d.****pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 3 dalį dėl rankų dezinfekcijai naudojamų produktų, kurių sudėtyje yra propan-2-olio****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo ⁽¹⁾, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- (1) atsižvelgdama į paraišką, pateiktą pagal Reglamento (ES) Nr. 528/2012 41 straipsnyje nurodytą Sąjungos autorizacijos liudijimų išdavimo tvarką, 2015 m. gruodžio 3 d. Vokietija paprašė Komisijos pagal to reglamento 3 straipsnio 3 dalį nuspręsti, ar grupė naudoti paruoštų produktų, kurių sudėtyje yra propan-2-olio (toliau – produktai), kurie pateikti rinkai ir skirti naudoti rankų dezinfekcijai, įskaitant šiuo atveju chirurginę rankų dezinfekciją, ir kuriems turi būti suteikiamas biocidinių produktų grupės, apibrėžtos to reglamento 3 straipsnio 1 dalies s punkte, autorizacijos leidimas, yra biocidiniai produktai;
- (2) Vokietija laikėsi nuomonės, kad produktai yra vaistai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/83 ⁽²⁾, teigdama, kad pagal numatomas produktų naudojimo paskirtis jais siekiama užkirsti kelią žmonių ligoms, kadangi jie gali būti naudojami tose srityse ir tais atvejais, kai medicinos požiūriu yra rekomenduojama dezinfekcija. Vokietijos nuomone, tai ypač pasakytina apie atvejus, kai produktus naudoja sveikatos priežiūros specialistai, atlikdami priešoperacines procedūras, siekiant užkirsti kelią mikroorganizmų patekimui į chirurginę žaizdą;
- (3) produktai skirti kontroliuoti tam tikras bakterijas, virusus ir grybelius, kurie atitinka Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 1 dalies g punkte pateiktą kenksmingojo organizmo apibrėžtį, nes jų poveikis žmonėms gali būti žalingas;
- (4) kadangi naikinti, sulaikyti, padaryti nekenksmingus bet kokius kenksminguosius organizmus yra biocidinė funkcija, produktai atitinka to reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkte pateiktą biocidinio produkto apibrėžtį;
- (5) vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 528/2012 2 straipsnio 2 dalimi svarbu apsvarstyti, ar produktams gali būti taikoma Direktyva 2001/83/EB, jei jie atitinka tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje pateiktą vaisto apibrėžtį;
- (6) jei produktai yra skirti tik sumažinti mikroorganizmų kiekį ant rankų ir su tuo susijusią riziką perduoti mikroorganizmus nuo potencialiai užterštų rankų ir nėra naudojami siekiant atkurti, pakoreguoti ar pakeisti fiziologines funkcijas farmakologiniu, imunologiniu arba metaboliniu būdu arba nustatyti žmonių medicininę diagnozę, ir jie pateikiami kaip neturintys savybių, padedančių gydyti žmonių ligas arba užkirsti joms kelią, produktai neatitinka vaistų apibrėžties pagal Direktyvos 2001/83/EB 1 straipsnio 2 dalį ir todėl jiems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 528/2012;
- (7) kadangi 1 tipo produktai, apibrėžti Reglamento (ES) Nr. 528/2012 V priede, apima produktus, skirtus žmogaus higienos tikslams, naudojamus ant žmogaus odos ar galvos odos arba naudojant susiliečiančius su žmogaus oda ar galvos oda, kurių pirminė paskirtis dezinfekuoti odą arba galvos odą, produktai priklauso 1 tipo produktams;

⁽¹⁾ OL L 167, 2012 6 27, p. 1.⁽²⁾ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

(8) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Biocidinių produktų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Produktai, kurių sudėtyje yra propan-2-olio, skirti naudoti rankų dezinfekcijai, įskaitant šiuo atveju chirurginę rankų dezinfekciją, siekiant sumažinti mikroorganizmų perdavimo riziką, laikomi biocidiniais produktais pagal Reglamento (ES) Nr. 528/2012 3 straipsnio 1 dalies a punktą ir priskiriami prie 1 produktų tipo, apibrėžto to reglamento V priede.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

III

(Kiti aktai)

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 110/15/COL

2015 m. balandžio 8 d.

kuriuo „Innovation Norway“ 16 mln. NOK papildoma pagalba „Finnfjord AS“ skelbiama nesuderinama (Norvegija) [2016/905]

[nekonfidenciali versija] (*)

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA (INSTITUCIJA),

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą (EEE susitarimas), ypač į jo 61 straipsnį ir 26 protokolą;

atsižvelgdama į ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo (Susitarimas dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo), ypač į jo 24 straipsnį;

atsižvelgdama į Susitarimo dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo 3 protokolą (3 protokolą), ypač į jo II dalies 7 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

I. FAKTAI

1. Procedūra

- (1) 2011 m. bendrovei „Finnfjord AS“ („Finnfjord“) buvo suteikta 175 mln. NOK valstybės pagalba pagal Energijos fondo schemą (žr. toliau) dėl energijos regeneracijos sistemos sukūrimo jos ferosilicio gamybos įmonėje. Toks pagalbos suteikimas buvo patvirtintas Institucijos sprendimu Nr. 39/11/COL ⁽¹⁾.
- (2) Pasibaigus iki pranešimo pateikimo vykusioms diskusijoms, kurios buvo pradėtos 2012 m. lapkričio mėn., Norvegijos valdžios institucijos 2013 m. birželio 26 d. raštu pranešė apie „Innovation Norway“ (IN) teikiamą papildomą pagalbą bendrovei „Finnfjord“ pagal 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį ⁽²⁾. Būtent ši priemonė yra dabartinio sprendimo dalykas.

(*) Šioje nekonfidencialioje sprendimo versijoje buvo pašalinta informacija, kurios atžvilgiu taikomas profesinės paslapties reikalavimas. Tais atvejais, kai informacija buvo pašalinta, tekste įrašoma [...]. Pašalinus tam tikrus skaičius, nurodoma grupė, kurioje tas skaičius yra (jei tai reikalinga).

⁽¹⁾ OL C 278, 2011 9 22, p. 6 ir EEE priedas Nr. 51, 2011 9 22, p. 1.

⁽²⁾ Dokumentai Nr. 676810, 676812, 676814–676816, 676819, 676822, 676823, 676825–676827, 676829 ir 676832–676834.

- (3) 2013 m. liepos 5 d. raštu ⁽¹⁾ Institucija paprašė Norvegijos valdžios institucijas pateikti papildomos informacijos. Norvegijos valdžios institucijos ją pateikė 2013 m. rugpjūčio 19 d. raštu ⁽²⁾. 2013 m. rugpjūčio 28 d. raštu ⁽³⁾ Institucija paprašė papildomos informacijos. Norvegijos valdžios institucijos ją pateikė 2013 m. rugsėjo 18 d. raštu ⁽⁴⁾. 2013 m. lapkričio 13 d. raštu ⁽⁵⁾ Institucija pranešė Norvegijos valdžios institucijoms, kad ji priėmė sprendimą Nr. 445/13/COL pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl priemonės, apie kurią buvo pranešta.
- (4) 2014 m. vasario 21 d. e. laišku ⁽⁶⁾ Norvegijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl sprendimo. 2014 m. balandžio 10 d., po ilgų diskusijų su Norvegijos valdžios institucijomis ir „Finnfjord“ dėl slaptos informacijos, sprendimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir EEE priede ⁽⁷⁾. „Finnfjord“ buvo vienintelė pastabas pateikusi trečioji šalis ⁽⁸⁾. 2014 m. gegužės 13 d. raštu ⁽⁹⁾ šios pastabos buvo perduotos Norvegijos valdžios institucijoms. 2014 m. birželio 6 d. raštu ⁽¹⁰⁾ Norvegijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl trečios šalies pastabų. 2014 m. rugsėjo 25 d. e. laišku ⁽¹¹⁾ „Finnfjord“ pateikė papildomų pastabų. 2014 m. spalio 8 d. e. laišku ⁽¹²⁾ Institucija paprašė „Finnfjord“ pateikti papildomos informacijos. „Finnfjord“ ją pateikė 2014 m. spalio 24 d. ir 27 d. ⁽¹³⁾ e. laiškais. 2014 m. spalio 27 d. raštu ⁽¹⁴⁾ Norvegijos valdžios institucijoms buvo pateikta papildomų pastabų ir informacijos. Norvegijos valdžios institucijos pateikė savo atsakymą 2014 m. lapkričio 12 d. raštu ⁽¹⁵⁾. Nuo 2014 m. lapkričio mėn. iki 2015 m. sausio mėn. Institucija neoficialiai bendravo e. laiškais ir telefonu su Norvegijos valdžios institucijomis ir „Finnfjord“.

2. Priemonė, apie kurią pranešta, – 16 mln. NOK dotacija

- (5) Priemonė, apie kurią pranešta, yra IN tiesioginė 16 mln. NOK dotacija bendrovei „Finnfjord“. Ji yra skirta iš dalies padengti nuo [680–720] mln. NOK iki [maždaug 800] mln. NOK išaugusioms projekto sąnaudoms.
- (6) IN 2012 m. gruodžio 10 d. raštu pranešė „Finnfjord“ apie savo sprendimą suteikti priemonę, apie kurią pranešta.

3. IN ir SNN suteiktos paskolos

- (7) IN paaiškino, kad „Finnfjord“ reikėjo papildomų [80–95] mln. NOK energijos regeneracijos projektui užbaigti. Taigi, 16 mln. NOK suma padengta tik dalis išaugusių sąnaudų.
- (8) Tuo pačiu metu, kai bendrovė IN suteikė „Finnfjord“ 16 mln. NOK tiesioginę dotaciją, ji „Finnfjord“ suteikė ir 18 mln. NOK paskolą. Tada „Finnfjord“ jau buvo pasiskolinusi iš IN 100 mln. NOK dėl to paties projekto. Institucijai nebuvo pranešta nė apie vieną iš šių paskolų. IN teigia, kad paskolos buvo suteiktos rinkos sąlygomis, todėl jos nebuvo valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.
- (9) Tuo pat metu, kai „Finnfjord“ gavo 18 mln. NOK paskolą iš IN, ji gavo [45–60] mln. NOK paskolą iš finansų įstaigos *SpareBank 1 Nord-Norge* (SNN). „Finnfjord“ esamos paskolos, kurias suteikė SNN dėl projekto, iš viso siekė [300–325] mln. NOK.
- (10) Taigi, [80–95] mln. NOK išaugusios sąnaudos buvo padengtos 16 mln. NOK tiesiogine dotacija ir dviem 18 mln. NOK ir [45–60] mln. NOK paskolomis.

⁽¹⁾ Dok. Nr. 677212.

⁽²⁾ Dok. Nr. 680603–680605 ir 680866–680868.

⁽³⁾ Dok. Nr. 681073.

⁽⁴⁾ Dok. Nr. 683806, 683807, 683809, 683810, 683813, 683814, 683817 ir 683819.

⁽⁵⁾ Dok. Nr. 686086.

⁽⁶⁾ Dok. Nr. 700230.

⁽⁷⁾ OL C 108, 2014 4 10, p. 2, ir EEE priedas Nr. 22, 2014 4 10, p. 19.

⁽⁸⁾ „Finnfjord“ raštas be datos, kurį Institucija užregistravo 2014 m. balandžio 16 d. (Dok. Nr. 705906).

⁽⁹⁾ Dok. Nr. 708022.

⁽¹⁰⁾ Dok. Nr. 710453.

⁽¹¹⁾ Dok. Nr. 723413–723421 ir 723424.

⁽¹²⁾ Dok. Nr. 725001.

⁽¹³⁾ Dok. Nr. 726975–726980 ir 726985.

⁽¹⁴⁾ Dok. Nr. 726981.

⁽¹⁵⁾ Dok. Nr. 729928.

4. „Innovation Norway“ (IN)

- (11) IN yra viešojo sektoriaus įmonė, įsteigta įstatymu dėl bendrovės „Innovation Norway“ ⁽¹⁾. Ji priklauso Norvegijos valstybei, konkrečiai, Vietos valdžios ir regioninės plėtros ministerijai (51 %) ir visoms 19 Norvegijos apygardų institucijoms (49 %). IN yra finansuojama iš viešųjų išteklių.

5. „Enova SF“ („Enova“)

- (12) „Enova SF“ („Enova“) yra valstybės įmonė ⁽²⁾, visiškai priklausanti Norvegijos valstybei, konkrečiai, Naftos ir energetikos ministerijai. Ji yra atsakinga už Energijos fondo schemą, valstybės pagalbos schemą, skirtą aplinkos apsaugai skatinti, kuri patvirtinta Institucijos sprendimais Nr. 125/06/COL ⁽³⁾ ir Nr. 248/11/COL ⁽⁴⁾. „Enova“ yra finansuojama iš viešųjų išteklių.
- (13) Pagal Energijos fondo schemą „Enova“ rengia konkursus dėl pagalbos, kuri suteikiama atrinktiems projektams – tiems, kurių energijos rezultatas suteiktos pagalbos vienai Norvegijos kronai yra geriausias ⁽⁵⁾.

6. Energijos regeneravimo projekto užbaigimas ir „Enova“ suteiktos pagalbos paskutinės dalies išmokėjimas

- (14) „Enova“ išmoka paskutinę 20 % individualios pagalbos priemonės dalį tik tada, kai jau yra patvirtinusi galutinio projekto ataskaitą ⁽⁶⁾. Remiantis „Finnfjord“ pranešimu spaudai ⁽⁷⁾, 2012 m. spalio 30 d. energijos regeneravimo sistema jau buvo įdiegta ir veikė. 2012 m. lapkričio 22 d. „Enova“ patvirtino galutinę „Finnfjord“ ataskaitą. 2012 m. lapkričio 23 d. „Enova“ išmokėjo paskutinę pagalbos dalį – 35 mln. NOK (20 % visos 175 mln. NOK pagalbos sumos).

7. Gavėjas – „Finnfjord AS“ („Finnfjord“)

- (15) „Finnfjord“ yra šeimai priklausanti ribotos atsakomybės bendrovė. Siūloma pagalba remiama įmonė yra Trumso apygardos, kuri yra antra šiaurčiausia Norvegijos apygarda, Finsneso mieste.

8. Išaugusios sąnaudos

- (16) Pranešime, kurio pagrindu buvo priimtas 2011 m. vasario 9 d. Institucijos sprendimas Nr. 39/11/COL, kuriuo patvirtinama bendrovės „Enova“ 175 mln. NOK pagalba „Finnfjord“, numatytas „Finnfjord“ energijos regeneravimo projekto biudžetas yra 511,66 mln. NOK. Pagalba buvo skirta esamai aušinimo sistemai energijos regeneravimo padalinyje pakeisti. Buvo ketinama kasmet pagaminti 224 GWh elektros energijos ir regeneruoti 125 GWh technologinio garo. Taigi, apskaičiuota metinė energijos gamyba siekė 349 GWh.
- (17) Remiantis dabartiniu pranešimu, iki 2011 m. vasario mėn. apskaičiuotas biudžetas jau buvo išaugęs 190 mln. NOK: nuo 511,66 mln. NOK iki 700 mln. NOK. Nepaisant šio reikšmingo padidėjimo, 2011 m. vasario 7 d. „Finnfjord“ valdyba nusprendė tęsti projektą. Tada „Finnfjord“ didesnės pagalbos neprašė. Pagalba, apie kurią pranešta, neskirta išaugusioms sąnaudoms, dėl kurių šmata išaugo iki 700 mln. NOK, padengti.
- (18) Pagrindinė sąnaudų padidėjimo priežastis – „Finnfjord“ sprendimas skirti visas projekto pajėgas tik elektros gamybai iš garų (o ne iš technologinio garo), įsigyjant galingesnę garo turbiną. Turbina buvo užsakyta 2011 m. sausio 7 d. Teisiškai privalomas susitarimas dėl turbinos buvo sudarytas 2011 m. vasario 23 d. 2011 m. vasario 16 d. raštu „Finnfjord“ pranešė bendrovei „Enova“, kad ji užsakė galingesnę turbiną, kuri kasmet leistų pagaminti 344,5 GWh elektros energijos. Taigi, ši išaugusi elektros energijos gamyba buvo panaši į apskaičiuotą visą elektros ir garų gamybą – 349 GWh. Tuo remdamasi, „Finnfjord“ paprašė, kad garo gamyba nebebūtų įtraukiama į remiamą projektą. 2011 m. vasario 17 d. raštu „Enova“ patvirtino projekto pakeitimą.

⁽¹⁾ LOV 2003-12-19-130 *Lov om Innovasjon Norge*.

⁽²⁾ Norvegų kalba: *Statsforetak*. „Enova“ įsteigta remiantis 1991 m. rugpjūčio 30 d. aktu Nr. 71 dėl valstybės įmonių.

⁽³⁾ 2006 m. gegužės 3 d. ELPA Priežiūros institucijos sprendimas Nr. 125/06/COL dėl Norvegijos energijos fondo (Norvegija) (OL L 189, 2008 7 17, p. 36) ir EEE priedas Nr. 43, 2008 7 17, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 314, 2011 10 27, p. 4 ir EEE priedas Nr. 58, 2011 10 27, p. 2.

⁽⁵⁾ Konkursas dėl pagalbos pagal Energijos fondo schemą yra apibūdintas Institucijos sprendimo Nr. 248/11/COL (nurodytas pirmiau) 27–36 dalyse.

⁽⁶⁾ Žr. Institucijos sprendimo Nr. 248/11/COL (nurodyta pirmiau) 37 dalį.

⁽⁷⁾ Rasite „Finnfjord“ interneto svetainėje: http://www.finnfjord.no/weve_got_the_power.

- (19) Visu projekto etapu „Finnfjord“ teikė bendrovei „Enova“ pažangos ataskaitas. 2012 m. balandžio 30 d. ataskaitoje „Finnfjord“ pranešė apie papildomai išaugusias sąnaudas, susijusias su turbinos įrengimu, garo ir kondensacijos vamzdžiais ir grioviais. Papildomos sąnaudos sudarė maždaug 5 mln. NOK. „Finnfjord“ vis dar siekė, kad visos projekto sąnaudos neviršytų 700 mln. NOK sąmatos.
- (20) Jos 2012 m. birželio 29 d. pažangos ataskaitoje visa sąnaudų sąmata vis dar buvo 700 mln. NOK. Tačiau jau tada buvo apskaičiuota, kad projektui reikės papildomai [5–10] mln. NOK dėl išaugusių sąnaudų. Šios išaugusios sąnaudos buvo aptartos „Finnfjord“ valdybos 2012 m. birželio 19 d. posėdyje. Norvegijos valdžios institucijos nepaaiškino, kodėl visoms sąnaudoms išaugus [10–15] mln. NOK [...], 2012 m. birželio 29 d. pažangos ataskaitoje nebuvo pakoreguota visų sąnaudų (700 mln. NOK) sąmata.
- (21) Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad „Finnfjord“ vienu metu 2012 m. pavasarį pradėjo neoficialias diskusijas su „Enova“ dėl papildomos pagalbos gavimo, siekdama padengti išaugusias projekto sąnaudas. 2012 m. liepos 5 d., remdamasi neoficialia informacija, „Finnfjord“ oficialiai kreipėsi į „Enova“ dėl papildomos pagalbos. Tuomet „Finnfjord“ patikslino savo visą sąnaudų sąmatą iki [730–760] mln. NOK.
- (22) Institucijos pateikta informacija rodo, kad „Finnfjord“, remdamasi 2012 m. liepos 31 d. užbaigta biudžeto peržiūra, nustatė, jog įgyvendinant projektą bus patirta papildomų sąnaudų, ir visa sąnaudų sąmata buvo padidinta nuo [740] mln. NOK iki [maždaug 800] mln. NOK. Sąnaudos išaugo dėl: esamos įrangos pritaikymų, trijų esamų krosnių pritaikymų, dūmų latakų pritaikymo, instaliacijų turbinos pastate ir kituose pastatuose, ilgesniam nei numatyta laikui sustabdytos gamybos, ir darbo bei instaliacijų užbaigimo. „Finnfjord“ paprašė bendrovės „Enova“ papildomos pagalbos, kad būtų galima įvykdyti projekto vidaus reikalavimus dėl pelningumo. „Finnfjord“ išsamiau paaiškino išaugusių sąnaudų priežastis savo 2012 m. rugsėjo 12 d. pažangos ataskaitoje.
- (23) 2012 m. rugpjūčio mėn. pradžioje „Finnfjord“ neoficialiai aptarė su „Enova“, kad galbūt reikėtų atidėti darbus trečioje krosnyje ir juos laikyti atskiru projektu, kad būtų galima kreiptis į „Enova“ dėl papildomos pagalbos jos prašant naujam projektui.
- (24) 2012 m. rugpjūčio 20 d. raštu „Enova“ atmetė pagalbos prašymą.
- (25) „Finnfjord“ valdybai susitikus 2012 m. rugsėjo 25 d., nustatyta iš viso [maždaug 800] mln. NOK sąnaudų sąmata. Tame posėdyje „Finnfjord“ valdyba svarstė tris galimas veiksmų kryptis:
- užbaigti projektą finansuojant išaugusias sąnaudas iš bendrovės bendro grynujų pinigų srauto;
 - atidėti trečios krosnies darbus ir juos priskirti atskiram projektui, dėl kurio kreiptis į bendrovę „Enova“ papildomos pagalbos;
 - gauti papildomą [80–95] mln. NOK finansavimą iš bendrovės „Enova“ (pagalbą), SNN (paskolą), ir IN (paskolą ir pagalbą), kad būtų galima užbaigti projektą.
- (26) Valdyba nusprendė rinktis trečią variantą.
- (27) IN pateikė Institucijai valdybos posėdžio protokolo ištrauką dėl trečios alternatyvos. Paraiškoje, kuria kreipiamasi į „Enova“ ir IN dėl papildomos pagalbos, teigiama:

„Galima bendrovės „Enova“ ir [IN] dotacija ir (arba) paskola bus tiesiogiai naudojama, siekiant sumažinti likvidumo paskolą, kurios buvo prašoma iš [SNN]“ (‘).

(¹) Norvegijos valdžios institucijų 2013 m. rugsėjo 18 d. raštas (Dok. Nr. 683806). Institucijos vertimas: „Eventuelle tilskudd/lån fra Enova og Innovasjon Norge, vil gå til direkte reduksjon av omsøkte likviditetslån.“

- (28) Kaip teigia IN, valdyba nusprendė, kad pirma veiksmų kryptis iš esmės reikštų, jog projektas bus finansuojamas „Finnfjord“ kreditorių sąskaita, o tai teisiniu požiūriu nebūtų patartina, ir ilgalaikiu laikotarpiu tai nebūtų logiškas sprendimas. Taip pat, kaip teigia IN, valdyba nelaikė, kad antra galimybė yra perspektyvi veiksmų kryptis, nes ji padarė išvadą, jog trečios krosnies darbų atidėjimas būtų pernelyg brangus.
- (29) Savo pastabose dėl Institucijos sprendimo pradėti oficialų tyrimą Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad galutinės sąnaudos iš viso sudarė [maždaug 800] mln. NOK. Norvegijos valdžios institucijos nepaaiškino, kada dėl to buvo galutinai nuspręsta.

9. Sąnaudų išaugimo apžvalga

Data, veiksmai	Apskaičiuotas biudžetas mln. NOK
Pradinis biudžetas, kaip apibūdinta 2011 m. vasario 9 d. sprendime Nr. 39/11/COL	511,66
2011 m. vasario 7 d., „Finnfjord“ valdybos posėdis	[680–720]
2012 m. liepos 5 d. „Finnfjord“ kreipėsi į „Enova“ dėl papildomos pagalbos	[730–760]
2012 m. liepos 31 d., „Finnfjord“ biudžeto peržiūra	[740–790]
2012 m. rugsėjo 25 d., „Finnfjord“ valdybos posėdis	[740–790]
Visos galutinės sąnaudos	[maždaug 800]

10. IN bendrovės suteikta pagalba ir [80–95] mln. NOK paketas

- (30) 2012 m. rugpjūčio 28 d. „Finnfjord“ pradėjo neoficialų dialogą su IN ir SNN, siekdama gauti [80–95] mln. NOK, kurių reikėjo projekto užbaigimui finansuoti.
- (31) 2012 m. spalio 1 d. raštu „Finnfjord“ oficialiai kreipėsi į SNN dėl papildomų paskolų. „Finnfjord“ oficialiai kreipėsi dėl papildomų paskolų ir dotacijų iš IN 2012 m. spalio 11 d., tačiau pagalbos sumos nenurodė.
- (32) Atrodo, kad SNN iki 2012 m. spalio mėn. vidurio pasiūlė „Finnfjord“ [80–95] mln. paskolą. Tačiau SNN pasiūlymas buvo su įkeitimo sąlyga, padarant nuostolį anksčiau IN suteiktos paskolos įkeitimui ⁽¹⁾. IN šis sprendimas netenkino. „Finnfjord“, SNN ir IN vietoj to sudarė šį [80–95] mln. NOK finansavimo paketą:
- IN suteikia 16 mln. NOK dotaciją.
 - IN suteikia 18 mln. NOK trumpalaikę paskolą su [5–9] % palūkanų norma (keičiama atsižvelgiant į IN rizikos paskolų politiką), kurios užtikrinimo priemonė – *pari passu* prieš tai IN suteikta 100 mln. NOK paskola.
 - SNN suteikia trumpalaikę [45–60] mln. NOK paskolą su [...] mėnesių NIBOR ⁽²⁾ + [300–600] bazinių punktų, kurios užtikrinimo priemonė – *pari passu* seniau SNN suteikta [300–325] mln. NOK paskola.

⁽¹⁾ IN teigimu: „When Finnford [...] applied for financing of [80–95] million NOK, [SNN] had already approved a loan of the same amount, but with terms on security that was unacceptable for [IN]“, 2013 m. rugsėjo 18 d. IN laiškas Institucijai, p. 12.

⁽²⁾ Norvegijos tarpbankinė palūkanų norma.

- (33) „Finnfjord“ įformino ir priėmė [80–95] mln. NOK finansavimo paketą, pridėdama 2012 m. gruodžio 12 d. SNN, IN ir „Finnfjord“ pasirašytą koordinavimo susitarimą. Toks susitarimas, kuriuo siekiama reglamentuoti trijų šalių santykius, apėmė 2012 m. gruodžio 12 d. „Finnfjord“ ir SNN pasirašytą paskolos susitarimą ir 2012 m. gruodžio 10 d. „Finnfjord“ ir IN pasirašytą paskolos susitarimą.
- (34) Nors IN ir SNN paskolos buvo išmokėtos, 16 mln. NOK pagalba bendrovei „Finnfjord“ bus išmokėta tik Institucijai pritarus.

11. Pastabos

11.1. *Norvegijos valdžios institucijų pastabos dėl oficialios tyrimo procedūros pradėjimo*

- (35) IN pabrėžia, kad tuo metu, kai ji nusprendė suteikti tam tikromis sąlygomis 16 mln. NOK dotaciją, neplanavo skolinti pinigų „Finnfjord“, nes įmonė neturėjo pakankamai užtikrinimo priemonių, kad galėtų gauti naujas paskolas iki [80–95] mln. NOK.
- (36) Aiškindama, kodėl „Finnfjord“ nesikreipė dėl papildomos pagalbos į bendrovę „Enova“ 2011 m. vasario mėn., IN teigia, kad „Enova“ vienašališkai sumažino sumą nuo 200 mln. NOK, ir pabrėžė, kad 175 mln. NOK suteikimas buvo išimtinai didelė pagalba, ir kad jokiam kitam projektui nebuvo galima tikėtis tokios paramos. Taigi, „Finnfjord“ manė, kad papildomos pagalbos prašymas būtų atmestas. Tačiau bendrovė pakeitė savo požiūrį, sužinojusi apie bendrovės „Enova“ sprendimą skirti 350 mln. NOK pagalbą beveik identiškam projektui, kurį įgyvendino „Elkem AS“⁽¹⁾.
- (37) IN pateikė patikslintą lentelę, kurioje atsižvelgta į Institucijos sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą pateiktas pastabas. Remiantis projekto galutinėmis [maždaug 800] mln. NOK išlaidomis, 15 metų projekto trukme ir patikrintu laipsnišku elektros gamybos didėjimu pirmaisiais trimis metais iki didžiausio 344,5 GWh metinio pajėgumo, naudojantis „Enova“ modeliu, apskaičiuota grąžos norma, be 16 mln. NOK pagalbos, yra [maždaug 9] %. Su pagalba grąžos norma būtų [maždaug 11] %. Todėl IN teigia, kad šis projektas nėra pelningas, atsižvelgiant į „Finnfjord“ bendrą investicijų politiką, pagal kurią tokioms bendrovės pagrindinei verslo veiklai nepriskiriamoms investicijoms reikalaujama [10–20] % grąžos norma.
- (38) IN pabrėžia, kad „Finnfjord“ nusprendė tęsti projektą remdamasi savo skaičiavimais, kurie skiriasi nuo pirmiau pateiktų („Enova“ modeliu pagrįstų) skaičiavimų. IN pažymi, kad jai „Finnfjord“ vidaus skaičiavimai nebuvo pateikti. IN pažymi, kad, regimai prieštaringo IN ir „Enova“ požiūrio priežastis tikriausiai yra „Enova“ ir IN skirtingos vidaus taisyklės ir praktika.

11.2. *„Finnfjord“ pateiktos trečiosios šalies pastabos dėl sprendimo pradėti oficialų tyrimą paskelbimo*

- (39) „Finnfjord“ nurodo Institucijos sprendimo teiginį, kuriame, jos nuomone, yra aiškus prieštaravimas: Institucija, viena vertus, neatmeta fakto, kad pagalba galėtų turėti skatinamąjį poveikį šioje byloje, ir, kita vertus, iškelia klausimą, ar „Finnfjord“ nusprendė sustabdyti, sumažinti arba nutraukti projektą. „Finnfjord“ pabrėžia, kad, nors jos valdyba iki 2012 m. rugsėjo 25 d. posėdžio siekė užbaigti projektą, tai neturėtų būti laikoma pareikštu noru ar gebėjimu užbaigti projektą bet kokia kaina. Bendrovės teigimu, Institucijai pateikti faktai ir skaičiai aiškiai rodo, kad „Finnfjord“ nesugebėtų apmokėti projekto užbaigimo be papildomo finansavimo. „Finnfjord“ negalėjo pateikti jokių papildomų užtikrinimo priemonių, taigi, ji negalėjo gauti naujos paskolos. Todėl „Finnfjord“ atmets pradinę Institucijos nuomonę, kad pagalba būtų laikoma naudinga, tačiau ne visai būtinu finansavimo paketo elementu.

⁽¹⁾ Tą pagalbą Institucija patvirtino Sprendimu Nr. 304/13/COL (OL C 330, 2013 11 14, p. 7 ir EEE priedas Nr. 63, 2013 11 14, p. 5).

- (40) Kaip ir bendrovė IN, „Finnfjord“ pabrėžia, kad „Enova“ pagalbos sumažinimas nuo 200 mln. NOK iki 175 mln. NOK buvo vienašališkas „Enova“ valdybos politinis sprendimas. „Finnfjord“ atkreipia dėmesį į „Enova“ pareiškimuose, jos manymu, esančius kelis netikslumus dėl papildomos pagalbos projektui skatinamojo poveikio, ir pabrėžia, kad regimai priešingas „Enova“ ir IN požiūris dėl pagalbos skatinamojo poveikio neturi jokių pasekmių, nes Enova politika yra labiau ribojančio pobūdžio, nei numatyta Pagalbos aplinkos apsaugai gairėse (AAG) ⁽¹⁾.
- (41) Dėl vertinimo, ar pagalba yra tinkama priemonė, atrodo, kad „Finnfjord“ nepritaria minčiai, jog šis vertinimas turėtų būti atliktas atsižvelgiant į konkrečias šio atvejo aplinkybes ir vietoj to remiasi Sprendimu Nr. 39/11/COL, kuriame Institucija teigė, kad pradinė 175 mln. NOK pagalba buvo tinkama priemonė, siekiant paskatinti investicijas į projektą prieš jį įgyvendinant.
- (42) Dėl proporcingumo principo laikymosi bendrovė pabrėžia, kad projekto sąnaudos, palyginti su pradine sąmata, išaugo du kartus. 12,35 % grąžos norma patenka į „Finnfjord“ reikalaujamo pelningumo intervalo žemesnę ribą. Aiškinama, kad atnaujinta [maždaug 9] % grąžos norma be 16 mln. NOK pagalbos yra daug mažesnė nei bendrovei „Finnfjord“ priimtina norma, „jei ji būtų veikusi savo laisva valia“. Netgi [maždaug 11] % grąžos norma su 16 mln. NOK pagalba yra laikoma gana nedidele grąžos norma. „Finnfjord“ laiko, kad suteikta pagalba yra tinkamas naštos pasidalijimas tarp IN ir SNN, ir pabrėžia, kad projekto paskolos kapitalas smarkiai išaugo. Įsipareigojimų neįvykdymo rizika tenka tik įmonei. Taigi, „Finnfjord“ nuomone, akivaizdu, kad pagalba nereiškia, kad bus suteiktos per didelės kompensacijos.
- (43) „Finnfjord“ laikosi nuomonės, kad papildoma IN pagalba nepažeis konkurencijos mechanizmo pagal Energijos fondo schemą. „Finnfjord“ pabrėžia, kad konkurencijos mechanizmas pagal Energijos fondo schemą tik užkerta kelią mažiausio efektyvumo projektams gauti pagalbą, kai prašoma suma viršija schemos biudžetą. Bendrovė ragina Instituciją apsvarstyti, ar konkurencijos mechanizmui pagal Energijos fondo schemą teikiamas pirmumas galėtų pakenkti Norvegijos valdžios institucijų teisei pačioms organizuoti viešųjų lėšų administravimą. Šiomis aplinkybėmis „Finnfjord“ abejoja, kad Institucija turi pagrįstą teisinį pagrindą užtikrinti, išskyrus taisykles dėl sumavimo, kad atskirai suteikiama pagalba netrukdo pagalbos schemos veikimui. „Finnfjord“ aiškina, kad pagalba, apie kurią pranešta, yra teikiama atvirai ir skaidriai.

11.3. Antrą kartą „Finnfjord“ pateiktos trečiosios šalies pastabos

- (44) Vykdydama oficialų tyrimą, Institucija antrą kartą iš „Finnfjord“ gavo trečiosios šalies pastabas, kuriose bendrovė detalai nurodo, kaip 2012 m. rudenį dėl grynųjų pinigų trūkumo būtų reikėję sustabdyti projektą, jei nebūtų suteiktas papildomo finansavimo paketas, kurio skyrimą paskatino IN suteikta pagalba. Siekdama pagrįsti argumentus, kodėl pagalba „Finnfjord“, apie kurią buvo pranešta, turi skatinamąjį poveikį, „Finnfjord“ remiasi Institucijos sprendimu byloje *Helguvik Aluminium Smelter* ⁽²⁾.
- (45) Kaip įrodymą dėl pagalbos reikalingumo, bendrovė pateikė SNN, „Finnfjord“ buhalterio ir pirmininko pareiškimus. Bendrovė taip pat pateikė lentelę su atnaujintais projekto grynosios dabartinės vertės skaičiavimais (patikrinta IN), kurioje su pagalba [grąža yra minimaliai neigiama] %. „Finnfjord“ remiasi Institucijos ir Komisijos praktika ⁽³⁾, susijusia su nenumatytais inovacinių projektų sąnaudomis, kai pagalbos dotacijos, nurodytos ne fiksuota suma, bet kaip visų nežinomų sąnaudų procentinis dydis, yra suderinamos su valstybės pagalbos taisyklėmis.
- (46) Institucijai paprašius, „Finnfjord“ atitinkamai pateikė 2011 m. birželio 14 d. ir 2012 m. gruodžio 12 d. SNN, IN ir „Finnfjord“ sudarytų dviejų finansavimo susitarimų kopijas, taip pat dokumentus dėl neįkeistos užtikrinimo priemonės nebuvimo.

⁽¹⁾ OL L 144, 2010 6 10, p. 1, ir EEE priedas Nr. 29, 2010 6 10, p. 1.

⁽²⁾ Sprendimas Nr. 344/09/COL *Helguvik Aluminium Smelter* (OL C 294, 2009 12 3, p. 17, ir EEE priedas Nr. 64, 2009 12 3, p. 10).

⁽³⁾ Be kita ko, Institucijos sprendimas Nr. 503/08/COL *Mongstadø testavimo centras* (OL C 297, 2008 11 20, p. 11, ir EEE priedas Nr. 69, 2008 11 20, p. 2) ir Komisijos sprendimas byloje N 117/2007 „Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH“ teritorijos išvalymas, vykdomas „57 Profi-Start GmbH“ (OL C 275, 2007 11 16, p. 2).

11.4. *Norvegijos valdžios institucijų pastabos dėl trečiųjų šalių pastabų*

- (47) Norvegijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl dviem etapais „Finnfjord“ pateiktų trečiosios šalies pastabų. Norvegijos valdžios institucijos sutinka su „Finnfjord“ ir pateikė išaiškinimus dėl nedidelių faktinių klausimų, susijusių su siūlomos 16 mln. NOK dotacijos finansavimo šaltiniu. Kadangi lėšos iš atitinkamų šaltinių mokamos vienodu būdu, Institucijai vertinant priemonę, apie kurią pranešta, šie išaiškinimai nebuvo svarbūs.

II. VERTINIMAS

1. Valstybės pagalbos buvimas

- (48) EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išskyrus atvejus, kai šiame susitarime nustatyta kitaip, bet kokia EB valstybių narių, ELPA valstybių arba iš valstybės išteklių suteikta bet kokios formos pagalba, kuri iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, yra nesuderinama su šio susitarimo veikimu, kai ji daro įtaką susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai.“

- (49) Tai reiškia, kad priemonė yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje, jei bendrai yra tenkinamos šios sąlygos: priemonė: i) suteikta valstybės arba iš valstybės išteklių; ii) suteikia gavėjui atrankinį ekonominį pranašumą; iii) gali turėti poveikio susitarimo šalių prekybai ir iškraipyti konkurenciją.
- (50) Pagalbos priemonė turi būti suteikiama valstybės arba iš valstybės išteklių. Šiuo atžvilgiu primenama, kad IN yra viešojo sektoriaus įmonė. Jai skirtas dotacijas finansuoja Norvegijos valstybė. Taigi, priemonė, apie kurią pranešta, yra finansuojama iš valstybės išteklių ir jos suteikimą „Finnfjord“ turi prižiūrėti valstybės kontroliuojama viešojo sektoriaus įmonė. Taigi, Institucija laiko, kad yra naudojami valstybės ištekliai.
- (51) Kad priemonė, apie kurią pranešta, būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi suteikti „Finnfjord“ pranašumą, kuriais jai panaikinami paprastai iš jos biudžeto dengiami mokesčiai. Taigi, priemonė turi būti atrankinė ta prasme, kad ji suteikia pranašumą „tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai“. Suteikus 16 mln. NOK tiesioginę dotaciją „Finnfjord“ buvo pervesti gryniesi pinigai, kurių įprastomis verslo sąlygomis įmonė nebūtų gavusi. Siūloma dotacija yra išimtinai skirta „Finnfjord“. Todėl Institucija daro išvadą, kad ši tiesioginė dotacija suteikia „Finnfjord“ atrankinį ekonominį pranašumą.
- (52) Tam, kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje, ji turi būti pajėgi iškraipyti konkurenciją ir daryti poveikį EEE susitarimo susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai. Remiantis nusistovėjusia Teismo praktika, vien tik tas faktas, kad priemonė sustiprina įmonės poziciją, palyginti su kitomis įmonėmis, konkuruojančiomis EEE vidaus prekyboje, yra laikomas pakankamu, kad būtų galima laikyti, jog priemonė gali daryti poveikį susitarimo šalių prekybai ir iškraipyti kitose EEE valstybėse įsisteigusių įmonių konkurenciją⁽¹⁾. „Finnfjord“ gamina ferosilicį ir mikrosilicį, kuriuos ji parduoda Europos rinkoje⁽²⁾. Taigi, Institucija daro išvadą, kad pagalba daro poveikį EEE susitarimo susitariančiosioms šalims ir iškraipo konkurenciją EEE, nes gavėjas vykdo veiklą sektoriuje, kuriame prekiauja susitariančiosios šalys.
- (53) Remdamasi pirmiau nurodytais faktais, Institucija daro išvadą, kad priemonė, apie kurią pranešta, kurios forma – IN tiesioginė 16 mln. NOK dotacija bendrovei „Finnfjord“ – yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

⁽¹⁾ Byla E-6/98 *Norvegija prieš ELPA priežiūros instituciją*[1999] 76 teismo rink., 59 punktas; Byla 730/79 *Philip Morris prieš Komisiją* ES: C:1980:209, 11 punktas, kuriame teigiama, kad „kai valstybės finansinė pagalba sustiprina įmonės padėtį kitų Bendrijos vidaus prekyboje konkuruojančių įmonių atžvilgiu, ta pagalba turi būti laikoma padariusia poveikį šioms įmonėms“.

⁽²⁾ Kaip apibūdinta Institucijos sprendime Nr. 39/11/COL (nurodyta pirmiau).

2. Procedūriniai reikalavimai

- (54) Pagal 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį „ELPA priežiūros institucija bus informuojama suteikiant jai pakankamai laiko pastaboms pateikti, apie bet kokius planus suteikti arba pakeisti pagalbą (...). Atitinkama valstybė narė savo pasiūlytų priemonių neįgyvendina tol, kol nepriimamas galutinis sprendimas.“
- (55) 2013 m. birželio 26 d. raštu Norvegijos valdžios institucijos pranešė apie 16 mln. NOK pagalbos priemonę. Pagalba buvo suteikta su sąlyga, kad ją patvirtins Institucija, ir dėl tos priežasties nebuvo išmokėta.
- (56) Kalbant apie pateiktą informaciją, atrodo, kad pagalba buvo suteikta pagal pagalbos schemą, apie kurią nebuvo pranešta Institucijai, nes Norvegijos valdžios institucijos laikėsi nuomonės, kad ji įeina į tuo metu taikyto Bendrojo bendrosios išimties reglamento (BBIR) ⁽¹⁾ taikymo sritį. „Enova“ ir IN dotacijos yra investicinė pagalba tai pačiai įmonei tam pačiam investiciniam projektui vykdyti. Taigi, Norvegijos valdžios institucijos padarė išvadą, kad apie „Finnfjord“ suteiktą pagalbą turėjo būti atskirai pranešta, nes ši pagalba kartu su „Enova“ pagalba viršijo ribą, nuo kurios apie individualiai suteiktą pagalbą yra privaloma pranešti ⁽²⁾.
- (57) Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad Norvegijos valdžios institucijos laikėsi savo 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalyje nustatytų įpareigojimų.

3. Suderinamumas. Teisinis pagrindas

- (58) IN tvirtina, kad pagalba „Finnfjord“ yra suderinama su EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktu, kaip pagalba gamtos apsaugai. IN pabrėžia, kad ši pagalba nėra sanavimo pagalba.
- (59) Remiantis EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktu, „pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti“, gali būti laikoma suderinama su EEE susitarimo veikimu, kai tokia pagalba netrikdo prekybos sąlygų ir konkurencijos EEE taip, kad tai prieštarautų bendram interesui.
- (60) Sprendimu Nr. 39/11/COL Institucija patvirtino pradinę Energijos fondo schemos pagalbą „Finnfjord“ energijos regeneracijos projektui, atlikusi išsamų tos pagalbos vertinimą pagal pagalbos aplinkos apsaugai gairių 5 skyrių. Institucija padarė išvadą, kad „Enova“ pagalba, apie kurią buvo pranešta, paskatindama „Finnfjord“ taikyti energijos taupymo priemonę, kurios ji nebūtų taikiusi, jei jai nebūtų buvusi suteikta pagalba, padėjo apsaugoti aplinką.
- (61) 2014 m. liepos 16 d. Institucija, pradėjusi oficialią tyrimo procedūrą, priėmė naujas 2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires (AEPG) ⁽³⁾, kuriomis buvo pakeistos Pagalbos aplinkos apsaugai gairės (PAAG) ⁽⁴⁾. Institucija taiko jų priėmimo datos ⁽⁵⁾, taip pat jas taiko iki AEPG priėmimo suteiktai individualiai pagalbai, kai ji turi priimti sprendimą po gairių priėmimo ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ 2008 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 800/2008, skelbiantis tam tikrų rūšių pagalbą suderinama su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 straipsnius (Bendrasis bendrosios išimties reglamentas) (OL L 214, 2008 8 9, p. 3), įtrauktas į EEE susitarimo XV priedo 1j punktą.

Žr. tuo metu taikyto BBIR 6 straipsnio 1 dalies b punktą kartu su 7 straipsnio 1 dalimi.

6 straipsnio 1 dalies b punkte teigiama: „Šis reglamentas netaikomas nei *ad hoc*, nei pagal pagalbos schemą suteiktai individualiai pagalbai, kurios bendrasis subsidijos ekvivalentas viršija šias ribas: (...) b) investicinė pagalba aplinkos apsaugai: 7,5 mln. EUR vienos įmonės vienam investiciniam projektui“.

⁽²⁾ 7 straipsnio 1 dalyje teigiama: „Siekiant nustatyti, ar laikomasi 6 straipsnyje nustatytų atskiro pranešimo ribų ir II skyriuje nustatytų didžiausio pagalbos intensyvumo, reikėtų atsižvelgti į bendrą remiamai veiklai ar projektui skiriamą valstybės paramos sumą, neatsižvelgiant į tai, ar tokia parama finansuojama iš vietos, regioninių, nacionalinių arba Bendrijos šaltinių.“

⁽³⁾ Dar nepaskelbtos nei OL, nei EEE priede, bet jas galima rasti Institucijos interneto svetainėje: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁴⁾ AEPG 237 punktą.

⁽⁵⁾ AEPG 237 punktą.

⁽⁶⁾ AEPG 238 punktą. Institucija pažymi, kad tais atvejais, kai jai reikės priimti sprendimą po AEPG įsigaliojimo, ji taikys AEPG pagalbai, kuri bus suteikta remiantis patvirtintomis pagalbos schemomis. Tačiau šioje byloje Institucija mano, kad pagalba, apie kurią pranešta, nėra teikiama pagal Institucijos patvirtintą pagalbos schemą.

- (62) Institucija patvirtino „Enova“ pagalbą esant energiją taupančia priemone. AEPG nėra skyriaus dėl energijos taupymo, tačiau buvo įtrauktas skyrius dėl efektyvaus energijos vartojimo ⁽¹⁾. Institucija vertina pagalbos, apie kurią buvo pranešta, suderinamumą remdamasi AEPG skyriumi dėl energijos vartojimo efektyvumo.
- (63) Institucija pažymi, kad jos įvykdytas priemonės, apie kurią buvo pranešta, suderinamumo vertinimas šiuo atveju nebūtų buvęs iš esmės kitoks, jei ji būtų taikiusi PAAG. Siekiant tai parodyti, toliau bus teikiamos nuorodos tiek į atitinkamus AEPG, tiek į PAAG principus.

4. Oficialios tyrimo procedūros taikymo sritis

- (64) Sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą ir įvertinti priemonę, apie kurią pranešta, pagal tuo metu galiojusias PAAG, Institucija pabrėžė, kad, atsižvelgiant į tą faktą, jog ji jau įvertino „Enova“ pagalbos bendrovės „Finnfjord“ energijos regeneracijos projektui suderinamumą, ji neabejojo, kad papildoma pagalba, dėl nedidelės jos sumos, palyginti su pradine pagalba, siekiama spręsti rinkos nepakankamumo problemą. Be to, darydama prielaidą, kad pagalba turėtų skatinamąjį poveikį ir būtų būtina, Institucija neabejojo, jog konkurencijos iškraipymai ir poveikis prekybai būtų riboti ir bendras balansas būtų teigiamas. Todėl šie klausimai čia nebus svarstomi.
- (65) Šio vertinimo tikslas – nustatyti, ar pagalba, apie kurią pranešta, turi skatinamąjį poveikį ir yra būtina.

5. Suderinamumo vertinimas

5.1. *Pagalba neturi skatinamojo poveikio ir nėra būtina*

- (66) Pagal AEPG ⁽²⁾, kad pagalbą būtų galima laikyti suderinama su EEE sutartimi, ji turi turėti skatinamąjį poveikį. Esminis suderinamumo vertinimo elementas yra tai, ar pagalba, apie kurią pranešta, yra būtina, siekiant iš tikrųjų paskatinti investicijas, kurios priešingu atveju nebūtų daromos. Turi būti patikrinta, ar pagalba yra būtina, siekiant paskatinti investicijas, t. y. ar pagalba tikrai padeda pakeisti gavėjo elgesį, kad būtų padidintas gamtos apsaugos lygis ⁽³⁾.
- (67) Paprastai Institucija laikys, kad tuo atveju, jei pradedama įgyvendinti projektą dar iki gavėjui pateikiant pagalbos paraišką ⁽⁴⁾, skatinamojo poveikio nėra. Kadangi ši byla yra susijusi su papildoma pagalba, siekiant padengti išaugusias vykdomo projekto sąnaudas, Institucija negali pasikliauti prielaida dėl pagalbos paraiškų, paduotų iki darbų pradžios, skatinamojo poveikio egzistavimo. 2011 m. vasario mėn. „Finnfjord“ pradėjo 700 mln. NOK projektą, pasinaudodama suteikta 175 mln. NOK pagalba.
- (68) Tačiau Institucija neatmeta galimybės, kad pagalba turi skatinamąjį poveikį projektui, kuris buvo pradėtas, kai suteikta pagalba aiškiai užtikrinamas projektų, kurie priešingu atveju nebūtų užbaigti, užbaigimas arba papildoma aplinkos apsauga, kuri priešingu atveju nebūtų buvusi suteikta ⁽⁵⁾. Vertinant pagalbos skatinamąjį poveikį šioje situacijoje turėtų būti atidžiai nagrinėjama priešinga situacija, t. y. ką bendrovė būtų dariusi, jei nebūtų gavusi pagalbos.
- (69) Bendrovė užbaigė projektą 2012 m. spalio mėn., negavusi pagalbos. Remdamasi pateikta informacija ir įrodymais, Institucija nemano, kad „Finnfjord“ realiai manė sustabdyti projektą, sumažinti jo apimtį arba sustabdyti jį po 2011 m. vasario mėn. iki jo užbaigimo 2012 m. spalio mėn. Kalbant konkrečiau ir atsižvelgiant į 2012 m. rugsėjo 25 d. valdybos posėdyje padarytas išvadas, atrodo, kad bendrovė, patyrusi draustinų sąnaudų, rimtai

⁽¹⁾ AEPG 14 straipsnio 2 dalyje efektyvus energijos vartojimas yra apibrėžiamas kaip sutaupytos energijos kiekis, nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus, ir kartu užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą, atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui.

⁽²⁾ AEPG 139 ir 44 punktai. Taip pat žr. PAAG 171–173 punktus ir 27–29 punktus.

⁽³⁾ AEPG 44 punktas. Taip pat žr. PAAG 142 punktą.

⁽⁴⁾ AEPG 45 punktas. Taip pat žr. PAAG 143 punktą.

⁽⁵⁾ Byla T-162/06 *Kronoply prieš Komisiją* ES:T:2009:2, 85 punktas. Patvirtinta apeliacinėje byloje C-117/09 P *Kronoply prieš Komisiją* ES:C:2010:370.

nesvarstė nei projektą nutraukti, ne jį visą ar iš dalies atidėti, nei sumažinti jo apimtį. 2012 m. rugsėjo 25 d. valdybos posėdžio protokole teigiama, kad „Finnfjord“ ketino kreiptis dėl papildomos paskolos iš SNN ir papildomos pagalbos iš „Enova“ ir IN ir kad bet kokia galima pagalba būtų panaudota tiesiogiai tam, kad būtų sumažinta paskola, kurią „Finnfjord“ siektų gauti iš SNN.

- (70) Šiai išvadai, be abejonės, pritarė bendrovė savo pastabose dėl Institucijos sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą. Nors bendrovė nurodo savo poreikį papildomiems [80–95] mln. NOK ir atrodo, kad ji teigia, jog padėtis, kurioje ji atsidūrė, rodo, jog bendrovė ketino nutraukti projektą, tai prieštarauja kitiems bendrovės teiginiams, kuriuose ji daro nuorodą į „laisvos valios“ nebuvimą (žr. pirmiau 42 konstatuojamąją dalį), o labiausiai tam faktui, kad „Finnfjord“ užbaigė projektą be pagalbos.
- (71) Jei bendrovė nemanė turinti kitų galimybių, nei tęsti projektą, pagalba neturėtų bendrovei skatinamojo poveikio, nes ji būtų užbaigusi projektą nepriklausomai nuo to, ar būtų gavusi pagalbą. Kitaip tariant, pagal priešingos padėties scenarijų, net ir negavusi pagalbos „Finnfjord“ užbaigtų projektą nevėluodama ir nesumažindama jo apimtį.
- (72) Institucijos neįtikino argumentas, kad pagalba paskatino [80–95] mln. NOK finansavimo paketo suteikimą, ir, visų pirma, buvo būtina [45–60] mln. NOK paskolai iš SNN gauti. NET jei SNN paskola sudarė sąlygas tam, kad IN suteiktų 16 mln. NOK pagalbą, lėšos (gautos iš SNN ir IN) buvo išmokėtos be išankstinio Institucijos pritarimo dėl papildomos pagalbos. Tai rodo, kad paskolos nėra susijusios su pagalbos dotacija. Kreditorius, nustatantis, kad faktinis pagalbos išmokėjimas yra tolesnio finansavimo sąlyga, būtų pirmiausia laukęs Institucijos patvirtinimo ir tik tada išmokėjęs likusią paskolos kapitalą, jei tai lemtų finansavimo paketo buvimą. Be to, Institucijos pateiktoje informacijoje nenurodyta, kad „Finnfjord“ turėtų iškart grąžinti paskolas tuo atveju, jei Institucija nepatvirtintų pagalbos.
- (73) Kad pagalbą būtų galima laikyti suderinama su EEE susitarimu, ji turi būti būtina. Pagalba neturi būti subsidijuojamos veiklos sąnaudoms, kurias įmonė bet kokių atvejų patirtų, ir neturi kompensuoti ekonominės veiklos įprastos verslo rizikos⁽¹⁾. Tačiau pagalba papildomoms sąnaudoms, patirtoms dėl nenumatytų išorės veiksnių, kurių negalima laikyti konkrečios ekonominės veiklos įprasta verslo rizika, galėtų būti laikoma suderinama su EEE susitarimo⁽²⁾ veikimu.
- (74) Institucija pažymi, kad 2011 m. vasario mėn. sąnaudoms padidėjus nuo 511,66 mln. NOK iki 700 mln. NOK, „Finnfjord“ nusprendė tęsti projektą, neprašydama jokios papildomos pagalbos. Taigi, šiam tyrimui svarbios sąnaudos yra [80–95] mln. NOK padidėjimas: nuo 700 mln. NOK iki [maždaug 800] mln. NOK. Tai yra maždaug [...] % padidėjimas.
- (75) Remiantis pateikta informacija, kaip aprašyta 22 konstatuojamojoje dalyje, sąnaudos padidėjo dėl: esamos įrangos pritaikymo, trijų esamų krosnių pritaikymo, dūmų latakų pritaikymo, instaliacijų turbinos pastate ir kituose pastatuose, ilgesniam, nei numatyta, laikui sustabdytos gamybos ir darbo bei instaliacijų užbaigimo. Tai yra tokio tipo sąnaudų išaugimas, į kurį bendrovė, planuodama tokios rūšies projektą, turėtų atsižvelgti, ir jis sudaro įprastą šios ekonominės veiklos verslo riziką. Negali būti laikoma, kad jas sukėlė išorės veiksniai, ir jos savo pobūdžiu neatrodo nenumatomomis. Todėl ši byla skiriasi nuo „Finnfjord“ nurodytos *Helguvík Aluminium Smelter* bylos⁽³⁾. Tuo atveju pagalbos gavėjui buvo sudėtinga gauti finansavimą išskirtinės 2008 m. finansų krizės Islandijoje laikotarpiu – tai aplinkybė, kuri gali pagrįstai būti laikoma nenumatomu išoriniu veiksniu. Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Institucija laikosi nuomonės, kad Norvegijos valdžios institucijos priemonė, apie kurią pranešta, siūlo kompensuoti „Finnfjord“ jos vykdomo projekto įprastą verslo riziką.
- (76) Institucija pripažįsta, kad jos vertinimo rezultatas galėjo būti kitoks, jei Norvegijos valdžios institucijos, užuot pasiūliusios išmokėti dvi fiksuotas sumas pagalbas (suteiktas „Enova“ ir vėliau IN), būtų suteikusios pagalbą, skirtą padengti tam tikrą projekto kriterijus atitinkančių sąnaudų procentą. Tai ypač būtų taikytina tada, kai nenumatomų papildomų sąnaudų mastas yra didelis ir susijęs su tuo, kad projektas yra inovacinis, o dėl jo sąnaudų pobūdžio nelengva jas iš anksto apskaičiuoti. Tačiau šis teiginys nėra taikytinas dėl kelių faktų, su kuriais Institucija susidūrė šioje byloje.

⁽¹⁾ AEPG 44 punktas.

⁽²⁾ Byla T-162/06 *Kronoply prieš Komisiją* ES:T:2009:2, 88 punktas.

⁽³⁾ Nurodyta pirmiau.

- (77) Institucija pabrėžia, kad Norvegijos valdžios institucijos turi įrodyti, jog yra tenkinamos sąlygos, leidžiančios nukrypti nuo EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalies ⁽¹⁾. Norvegijos valdžios institucijų (ir „Finnfjord“) pateikti faktai ir argumentai neįtikino Institucijos, kad IN pagalba, apie kurią pranešta, turi skatinamąjį poveikį arba yra būtina.
- (78) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad bendrovės IN bendrovei „Finnfjord“ suteikta pagalba neturi skatinamojo poveikio ir nėra būtina. Kadangi pagalba tik dėl tų priežasčių nėra suderinama su EEE susitarimo veikimu, Institucija nevertins nei pagalbos tinkamumo, nei proporcingumo.

6. Išvada – pagalba nėra suderinama su bendrąja rinka

- (79) Remdamasi Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija, Institucija padarė išvadą, kad siūloma IN 16 mln. NOK gryųjų pinigų dotacija bendrovei „Finnfjord“ yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.
- (80) Institucija padarė išvadą, kad ši pagalba yra nesuderinama su EEE susitarimo veikimu. Todėl Norvegijos valdžios institucijos neturi teisės jos suteikti.
- (81) Institucija prašo, kad Norvegijos valdžios institucijos nedelsiant perduotų šio sprendimo kopiją „Finnfjord“.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

- 16 mln. NOK tiesioginė dotacija, apie kurią Norvegijos institucijos pranešė 2013 m. birželio 26 d. ir kuri skirta bendrovei „Finnfjord“, yra nesuderinama su EEE susitarimo veikimu.
- Todėl pagalba negali būti suteikta.
- Oficiali tyrimo procedūra yra baigta.

2 straipsnis

Šis Sprendimas skirtas Norvegijos Karalystei.

3 straipsnis

Šio sprendimo tekstas autentiškas tik anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2015 m. balandžio 8 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Oda Helen SLETNES

Pirmininkė

Helga JÓNSDÓTTIR

Kolegijos narė

⁽¹⁾ Byla C-106/09 P Komisija prieš Gibraltarą Vyriausybę ir Jungtinę Karalystę, ES:C:2011:732, 147 punktas. Byla C-372/97 Italija prieš Komisiją, ES:C:2004:234, 81 punktas. C-364/90 Italija prieš Komisiją, ES:C:1993:157, 20 punktas. Byla T-68/03 Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE prieš Komisiją ES:T:2007:253, 34 punktas.

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS**Nr. 357/15/COL****2015 m. rugsėjo 23 d.****dėl oficialios tyrimo procedūros dėl įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktos valstybės pagalbos užbaigimo (Norvegija) [2016/906]**

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA (TOLIAU – INSTITUCIJA),

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas), ypač į jo 61 straipsnį ir 26 protokolą,

atsižvelgdama į ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo (toliau – Susitarimas dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo), ypač į jo 24 straipsnį,

atsižvelgdama Susitarimo dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo 3 protokolą (toliau – 3 protokolą), ypač į jo II dalies 7 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

I. FAKTAI**1. Procedūra**

- (1) Gavusi skundus ir rinkos informaciją, 2013 m. spalio 31 d. Institucija pranešė Norvegijos valdžios institucijoms apie įtarimus dėl valstybės pagalbos, susijusios su naujo futbolo stadiono Sandefjorde statybos finansavimu (dokumentas Nr. 686574). Tame pačiame rašte Institucija paprašė pateikti informacijos apie įtariamą pagalbos priemonę; Norvegijos valdžios institucijos atsakymą pateikė 2013 m. lapkričio 29 d. (dokumentai Nr. 691773 ir 691774).
- (2) 2014 m. sausio 16 d. Institucija paprašė Norvegijos valdžios institucijų pateikti išsamesnės informacijos (dokumentas Nr. 694963), ir jos šią informaciją pateikė 2014 m. vasario 14 d. (dokumentas Nr. 699518).
- (3) Remdamasi turima informacija, 2014 m. spalio 22 d. Institucija nusprendė priimti Sprendimą Nr. 444/14/COL, kuriuo pradama oficiali tyrimo procedūra dėl įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktos pagalbos, ir paprašė Norvegijos valdžios institucijų pateikti pastabas. 2015 m. sausio 15 d. sprendimas paskelbtas Oficialiajame leidinyje ir trečiųjų šalių paprašyta per mėnesį nuo jo paskelbimo dienos pateikti pastabų.
- (4) Terminas Norvegijos valdžios institucijoms pateikti pastabas pratęstas iki 2014 m. gruodžio 23 d.; pastabas jos pateikė tą dieną (dokumentai Nr. 733899–733901). Kitų pastabų Institucija negavo.

2. Pagalbos gavėjas – įmonė *Sandefjord Fotball AS*

- (5) Klubas *Sandefjord Fotball* yra dviejų didžiausių Sandefjordo vietovės futbolo klubų *Sandefjord Ballklubb* ir *IL Runar* bendradarbiavimo susitarimu 1998 m. įsteigta asociacija. Bendradarbiavimo tikslas – Sandefjorde įsteigti profesionalią futbolo komandą, kuri galėtų patekti į Norvegijos aukščiausiąją lygą.
- (6) Ribotos atsakomybės bendrovei *Sandefjord Fotball AS* priklauso profesionali futbolo komanda (toliau – *Elite*) ⁽¹⁾. Klubas *Sandefjord Fotball* ir įmonės *Sandefjord Fotball AS* bendradarbiavimas grindžiamas Norvegijos futbolo asociacijos reikalavimais. Be to, klubui priklauso mėgėjų komanda ir jaunimo futbolo komanda. Jis taip pat rengia vasaros futbolo mokyklas ir organizuoja regionines jaunimo mėgėjų futbolo varžybas.

⁽¹⁾ Daugiau informacijos apie pagalbos gavėją pateikta Sprendime Nr. 444/14/COL.

3. Priemonės aprašymas

3.1. Pagrindiniai faktai

- (7) Iki 2007 m. komanda *Sandefjord Fotball Elite* treniravosi ir rengė rungtynes savivaldybei priklausančiame stadione Bugordsparkene (Bugårdsparken). Tačiau šis stadionas neatitiko Norvegijos futbolo federacijos reikalavimų, keliamų aukščiausiojo lygoje žaidžiantiems klubams. Apskaičiavus, kad esamo stadiono rekonstrukcija kainuos apie 40 mln. Norvegijos kronų (NOK), Sandefjordo savivaldybė nusprendė tokios sumos neinvestuoti.

3.2. Naujo stadiono statyba

- (8) 2005 m. Sandefjordo savivaldybė ir įmonė *Sandefjord Fotball AS* aptarė galimybę statyti naują stadioną. Savivaldybė sutiko suteikti reikalingą žemės sklypą, o įmonė *Sandefjord Fotball AS* – finansuoti stadiono statybą ir jį eksploatuoti.
- (9) Savivaldybė Pinslės (Pindsle) vietovėje įsigijo keletą žemės sklypų, kurių bendra kaina buvo apie 3,7 mln. NOK. Tuo metu žemės sklypai buvo žemės ūkio paskirties. 2005 m. rugsėjo 6 d. savivaldybės sprendimu leista įsigyti žemės sklypus, jie priskirti komercinės paskirties zonai ir nurodyta statyti stadioną. Naujajame zonavimo plane žemės sklypas buvo padalytas į dvi dalis: sklypas 152/96 priskirtas mišrios stadiono ir komercinės paskirties zonai, o sklypas 152/97 – komercinės paskirties zonai. Po to 2006 m. lapkričio 28 d. susitarimu abu žemės sklypai perleisti dviem įmonei *Sandefjord Fotball AS* visiškai priklausančioms patronuojamosioms bendrovėms: sklypas 152/96 – įmonei *Sandefjord Fotball Stadion AS*, o sklypas 152/97 – įmonei *Sandefjord Fotball Næring AS*.
- (10) Pagal šį susitarimą įmonė *Sandefjord Fotball AS* atsako už stadionui statyti reikiamo finansavimo organizavimą. Apskaičiuota, kad įgyvendinant projektą statybos sąnaudos sudarys 110 mln. NOK. Įmonė *Sandefjord Fotball AS* iš savo ir išorės investuotojų lėšų, taip pat iš pajamų, gautų pardavus teisę į pavadinimą, ir kitų lėšų skirs 70 mln. NOK, o likusius 40 mln. NOK – paėmusi paskolą. Įmonės *Sandefjord Fotball AS* indėlis iš dalies padidės komercinės paskirties zonai priskirtą žemės sklypą (sklypą 152/97) pardavus įmonei *Pindsle Property AS*.
- (11) Be įsipareigojimo pastatyti stadioną, susitarime numatyta keletas kitų įsipareigojimų. Visų pirma, įmonė *Sandefjord Fotball AS* sutiko stadiono teritorijoje atlikti kelio darbus ir padengti sąnaudas, susijusias su senojo stadiono naudojimo nutraukimu, įskaitant remonto sąnaudas.
- (12) Netrukus po to, kai buvo pasirašytas susitarimas, įmonė *Pindsle Property AS* už 40 mln. NOK įsigijo įmonės *Sandefjord Fotball Næring AS*, kuriai priklausė sklypas 152/97, akcijas. Prieš parduodant įmonę jos vertė nebuvo nustatyta.
- (13) 2007 m. liepos mėn. baigto statyti naujojo stadiono statybos bendros sąnaudos sudarė 110 mln. NOK⁽¹⁾. Be futbolo aikštės ir tribūnų, jame esama ir kitų statinių, įskaitant bėgimo takus, kūno rengybos centrą ir posėdžių sales. Šiais statiniais nemokamai naudojasi kitos (daugiausia mėgėjų sporto) organizacijos.

3.3. Vėlesnis stadiono pardavimas

- (14) 2009 m. įmonė *Sandefjord Fotball AS* susidūrė su finansiniais sunkumais. Klubas nusprendė gauti lėšų įmonė *Sandefjord Fotball Stadion AS* (įmonė, kuriai priklauso sklype 152/96 pastatytas stadionas ir greta esantis turtas) parduodamas įmonei *Pindsle Property AS*. Šiuo atveju pagal Norvegijos teisę įmonės vertė turėjo nustatyti trečioji šalis, kadangi keli asmenys buvo tiek šios įmonės, tiek įmonės *Pindsle Property AS* valdybos nariai ir akcininkai.
- (15) Remiantis 2009 m. balandžio 6 d. ekspertų ataskaita, įmonės *Sandefjord Fotball Stadion AS* vertė buvo nuo 14 mln. NOK iki 16 mln. NOK. 2009 m. birželio 9 d. įmonė buvo parduota už 15 mln. NOK.

⁽¹⁾ Norvegijos valdžios institucijos patvirtino, kad pradinė investicijų suma buvo 110 mln. NOK. Tačiau vėliau klubas investavo dar 17 mln. NOK į įrenginius ir įrangą, daugiausia klubo nariams savanoriškai atlikus darbus (*dugnadsarbeid*).

4. Sprendimas pradėti procedūrą

- (16) 2014 m. spalio 22 d. Institucija priėmė Sprendimą Nr. 444/14/COL, kuriuo pradedama oficiali tyrimo procedūra dėl įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktos pagalbos.
- (17) Sprendime Institucija preliminariai padarė išvadą, kad žemės sklypo perleidimas įmonei *Sandefjord Fotball AS* yra valstybės pagalba, kaip nurodyta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje. Visų pirma, Institucijos nuomone, abu sklypai 152/96 (mišrios stadiono ir komercinės paskirties zonos priskirtas sklypas) ir 152/97 (komercinės paskirties zonos priskirtas sklypas) perleisti mažesne nei rinkos verte.
- (18) Kadangi Norvegijos valdžios institucijos nepateikė jokių argumentų dėl pagalbos suderinamumo vertinimo, Institucijai kilo abejonų, ar būtų galima priemonę pripažinti suderinama su EEE susitarimo veikimu.

5. Norvegijos valdžios institucijų pastabos

- (19) 2014 m. gruodžio 23 d. rašte (dokumentai Nr. 733899–733901) Norvegijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą.

5.1. *Sandoris nesusijęs su valstybės pagalbos teikimu*

- (20) Norvegijos valdžios institucijos savo pastabose nurodo, kad sandoris, kuriuo Sandefjordo savivaldybė perleido žemės sklypą įmonei *Sandefjord Fotball AS*, nėra valstybės pagalba, kadangi įtariamam pagalbos gavėjui nebuvo suteikta jokie pranašumo.
- (21) Norvegijos valdžios institucijos visų pirma teigia, kad sandorio sudarymo momentu aptariamo žemės sklypo rinkos vertė buvo neigiama, ir tam įrodyti pateikė 2014 m. vasario 5 d. ekspertinio vertės nustatymo dokumentus. Pagrindinė priežastis, kodėl žemės sklypo vertė, kaip įtariama, buvo neigiama, yra ta, kad, sudariusi sandorį, įmonė *Sandefjord Fotball AS* privalėjo (pagal žemės perleidimo sąlygas ir zonavimo taisykles) pastatyti futbolo stadioną ir kad stadiono statybos sąnaudos viršijo žemės sklypo kainą.
- (22) Norvegijos valdžios institucijų teigimu, pareigą pastatyti stadioną buvo galima teisėtai nustatyti kaip Institucijos gairių dėl valstybės pagalbos elementų valdžios institucijoms parduodant žemę ir pastatus (toliau – Gairės dėl žemės pardavimo) ⁽¹⁾ V dalies 2.2 punkto c papunktyje nurodytą specialų išipareigojimą.

5.2. *Bet kokia pagalbos suma būtų labai nedidelė*

- (23) Kalbant apie įtariamą valstybės pagalbos sumą, Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad tuo atveju, jei Institucija nustatytų, jog aptariamo žemės sklypo rinkos vertė buvo teigiama, ši vertė būtų labai nedidelė.
- (24) Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad žemės ūkio paskirties žemei Norvegijoje taikoma speciali apsauga. Jos pardavimą ir (arba) paskirties keitimą siekiant naudoti kitais tikslais griežtai kontroliuoja regioninės žemės ūkio valdybos. Aptariamo žemės sklypo atveju kompetentinga žemės ūkio valdyba tik pritarė pasiūlymui dėl zonų nustatymo, kuris grindžiamas viešojo intereso tikslu pastatyti stadioną. Užsakovas nebūtų galėjęs įsigyti žemės sklypo tik komerciniais tikslais. Todėl žemės sklypo perleidimui negali būti taikomas rinkos investuotojo principas. Vietoj to Norvegijos valdžios institucijos mano, kad atliekant bet kokią rinkos vertės nustatymą turėtų būti remiamasi žemės ūkio paskirties žemės kaina, kuri yra vienintelė realistiška alternatyva.

⁽¹⁾ 1999 m. lapkričio 17 d. priimtos Institucijos gairės dėl valstybės pagalbos elementų valdžios institucijoms parduodant žemę ir pastatus. Paskelbta adresu <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

- (25) Norvegijos valdžios institucijos nurodo, jog kitu atveju įmonė *Pindsle Property AS*, kuri už 40 mln. NOK įsigijo įmonę *Sandefjord Fotball Næring AS*, už komercinės paskirties zonai priskirtą žemės sklypą (sklypas 152/97) sumokėjo didesnę nei rinkos kainą. Šiam argumentui pagrįsti jos daro nuorodą į vertės nustatymo ataskaitą (dokumento Nr. 699518 11 priedas), kurioje konstatuota, kad sklypo 152/97 rinkos kaina yra apie 15 mln. NOK ⁽¹⁾. Nustatant vertę remtasi Pinslės vietovėje esančio komercinės paskirties zonai priskirto žemės sklypo vidutine kaina sandorio sudarymo momentu.
- (26) Be to, Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad apskaičiuojant pagalbos sumą bet koku atveju reikia išskaičiuoti keletą sumų. Šios išskaitytinos sumos susijusios su tam tikrais įmonės *Sandefjord Fotball AS* išpareigojimais, kuriuos 2006 m. lapkričio 28 d. susitarimu ji prisiėmė savivaldybės naudai: i) už 2,6 mln. NOK atnaujinti senąjį stadioną; ii) už 400 000 NOK pakeisti senojo stadiono prožektorius; iii) už 1,5 mln. NOK nutiesti pėsčiųjų taką; iv) už 5 mln. NOK įrengti žiedinę sankryžą ir pėsčiųjų perėją. Taigi susitarime numatyta bendra įmonės *Sandefjord Fotball AS* sąnaudų, kurios bus patirtos teikiant paslaugas savivaldybei, suma sudaro 9,5 mln. NOK (to meto skaičiavimais) ⁽²⁾.

5.3. Bet kokia galima valstybės pagalba turėtų būti pripažinta suderinama

- (27) Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad tuo atveju, jei Institucija nustatytų, kad aptariamame sandoryje esama valstybės pagalbos elemento, bet kokia tokia pagalba turėtų būti pripažinta suderinama su EEE susitarimo veikimu pagal jo 61 straipsnio 3 dalies c punktą.
- (28) Norvegijos valdžios institucijos pabrėžia, jog sporto skatinimas, įskaitant sporto infrastruktūros įrengimą, yra bendros svarbos tikslas. Jos taip pat teigia, kad šiuo atveju valstybės pagalba yra būtina ir tinkama priemonė.
- (29) Visų pirma, Norvegijos valdžios institucijos nurodo, kad Sandefjorde naujas stadionas buvo reikalingas. Jos pabrėžia, kad esamas savivaldybės stadionas, kuriuo tuomet naudojosi *Sandefjord Fotball* ir kitos komandos, buvo eksploatuojamas labai intensyviai. Be to, siekiant atitikti Norvegijos futbolo asociacijos licencijavimo reikalavimus, kad komanda *Sandefjord Fotball Elite*, kuriai laikinai buvo taikoma išimtis, liktų Norvegijos aukščiausiojoje lygoje, buvo reikalingas naujas stadionas.
- (30) Sandefjordo savivaldybė išnagrinėjo galimybę rekonstruoti esamą stadioną, tačiau taip nebūtų buvusi išspręsta pajėgumų trūkumo problema. Kita vertus, pastačius naują stadioną būtų išspręsta tiek pajėgumų trūkumo, tiek licencijavimo problema; be to, būtų įrengta visai Vestfoldo fiulkei skirta futbolo varžybų vieta. Kaip matyti iš toliau pateiktos lentelės, naujuoju stadionu naudojasi įvairūs klubai. Be to, senasis savivaldybės stadionas buvo atnaujintas (darbus finansavo įmonė *Sandefjord Fotball AS*) ir dabar juo visapusiškai naudojasi vietos sporto klubai (lengvosios atletikos ir futbolo), mokyklos ir plačioji visuomenė. Iš to taip pat matyti, kad Sandefjorde naujo stadiono reikėjo ir kad bet kokia valstybės pagalba buvo tinkama. Be to, esamam stadionui rekonstruoti savivaldybei būtų prirėkę investuoti apie 40 mln. NOK, o pritraukti privačiųjų subjektų lėšų nebūtų buvę jokių galimybių.
- (31) Norvegijos valdžios institucijos taip pat teigia, kad bet kokia pagalba būtų proporcinga. Pirmiausia, jos nurodo, kad didžiąją dalį investicijų į naująjį stadioną sąnaudų finansavo įmonė *Sandefjord Fotball AS*, kuri statybos sąnaudoms padengti skyrė didžiausią galimą sumą iš savo pačios išteklių ir lėšų, gautų paėmus banko paskolą. Šiuo nuosavu įnašu užtikrinta, kad pagalbos suma būtų kuo mažesnė.
- (32) Norvegijos valdžios institucijos taip pat pabrėžia, kad pastačius stadioną sudarytos sąlygos vykdyti socialinę ir mėgėjų sporto veiklą, kuri yra ne ekonominio pobūdžio veikla. Dabar esamu savivaldybės stadionu galima visapusiškai naudotis mėgėjų sporto poreikiams. Be to, naujajame stadione reguliariai vyksta daug mėgėjų sporto ir socialinių renginių, įskaitant mokyklos renginius.

⁽¹⁾ Vertės nustatymo ataskaitoje apskaičiuota, kad bendra sklypų 152/96 ir 152/97 vertė sudaro 31 mln. NOK. 15 mln. NOK suma gauta šią apskaičiuotą vertę padalijus proporcingai kiekvieno atitinkamo sklypo plotui.

⁽²⁾ Galutinė sąnaudų suma buvo 12 mln. NOK; papildomas sąnaudas padengė įmonė *Pindsle Property AS*.

- (33) Siekdamas pagrįsti šį argumentą, Norvegijos valdžios institucijos pateikė šią lentelę, kurioje apibendrinti apskaičiuoti duomenys apie įvairių naudotojų naudojimąsi stadionu kiekvienais metais nuo 2007 iki 2014 m.:

Klubas	Veikla	Valandų per metus	Mokestis
Komanda <i>Sandefjord Fotball Elite</i>	20 rungtynių (nuo balandžio iki spalio–lapkričio mėn.): 100 val. Treniruotės nuo balandžio iki spalio–lapkričio mėn.: 2 val. × 5 × 16 = 160 val. ⁽¹⁾	260	Taip
Komandos <i>Sandefjord Fotball Junior</i> ir <i>Recruit</i>	Treniruotės ir rungtynės nuo gegužės iki rugsėjo mėn.	60	Taip
Klubai, su kuriais bendradarbiaujama	Treniruotės ir rungtynės nuo gegužės iki rugsėjo mėn.	30	Ne
Klubai, su kuriais bendradarbiaujama	Naudojimas kursams ir konferencijoms, proginiais renginiams, trenerių ir vadybininkų forumams ir paskaitoms skirtomis patalpomis	30	Ne
<i>Sandar IL</i> (sporto klubas)	Sandaro taurės 14–19 metų amžiaus grupės finalinio etapo varžybos, įskaitant atidarymo ceremoniją (ir naudojimas persirengimo kambariais)	25	Ne
<i>Vestfold Fotballkrets</i> (Fiulkės futbolo asociacija)	Sandefjordo ir kitų fiulkės 14–16 metų jaunimo komandų susibūrimai, įskaitant treniruotes ir rungtynes, trenerių kursus ir mokymus	30	Ne
<i>Sandefjord Fotball Bredde</i> (vaikų ir jaunimo sportas), mėgėjų turnyrai	Klubo administracija patalpas naudoja kursams ir konferencijoms rengti. Futbolo aikštelėje vasarą, rudenį ir per Velykų atostogas rengiama 6–12 metų vaikų futbolo mokykla. Organizuojami mėgėjų turnyrai kompanijų taurėms laimėti.	90	Ne

⁽¹⁾ Žiemą komanda *Elite* treniruojasi dirbtinės vejos aikštelėje, tačiau naudoja persirengimo kambariais ir kitomis stadione esančiomis patalpomis.

- (34) Be to, greta esančios mokyklos ir keli lengvosios atletikos klubai darbo dienomis naudoja bėgimo takais. Stadione mokyklos taip pat rengia renginius.
- (35) Taigi neprofesionaliai veiklai stadionas naudojamas daugiau kaip 50 % laiko. Pagrindinė kliūtis dar intensyviau naudotis stadionu neprofesionaliai veiklai yra natūralios vejos aikštės atsparumas ⁽¹⁾. Profesionalios komandos turi pirmenybę naudotis stadionu – namuose vykstančioms rungtynėms futbolo aikštelė rezervuojama, o treniruotėms suteikiama pirmenybė naudotis futbolo aikšte. Patalpomis (pavyzdžiui, persirengimo kambariais ir administracinėmis patalpomis) bet kuri organizacija gali naudotis ištisus metus.
- (36) Kaip matyti iš pirmiau pateiktos lentelės, dauguma neprofesionalių stadiono naudotojų nemoka jokio nuomos mokesčio. Kita vertus, už naudojimąsi stadionu komanda *Elite* kasmet moka 3 mln. NOK nuomos mokestį ir 20 % už parduotus bilietus gautų pajamų sumos. Norvegijos valdžios institucijos mano, kad ši suma atitinka nuomą rinkos sąlygomis: panašių komandų mokamas nuomos mokestis už valandą yra 2 000–5 000 NOK, taigi bendra nuomos mokesčio suma yra mažesnė nei 3 mln. NOK per metus. Todėl Norvegijos valdžios institucijos mano, kad komandos *Sandefjord Fotball Elite* mokamu nuomos mokesčiu už naudojimąsi stadionu neteikiamas joks pranašumas konkurentų atžvilgiu.

⁽¹⁾ Siekiant sudaryti sąlygas intensyviau naudotis stadionu, planuojama įrengti dirbtinės vejos aikštelę.

- (37) Be to, Norvegijos valdžios institucijos pabrėžia, kad dėl klubo vietinio pobūdžio bet koks poveikis prekybai ir konkurencijai būtų labai nedidelis. Bilietus į namuose vykstančias rungtynes paprastai išsigyja tik vietiniai žiūrovai ir atvykstančių Norvegijos komandų sirgaliai. Iš pardavimų kioskuose per rungtynes gautos pajamos svyruoja nuo 600 000 NOK iki 1 mln. NOK per metus. Kalbant apie prekybą prekių ženklais pažymėtomis prekėmis, rinka daugiausia apsiriboja sirgaliais Vestfoldo fiulkėje. Dėl šių produktų konkurencijos tarp klubų nėra. Teisė į arenos pavadinimą parduota *Komplett.no* – Sandefjorde esančiai internetinei elektronikos prekių parduotuvei. Arenoje reklamuojasi tik vietos įmonės.
- (38) Poveikis prekybai ir konkurencijai yra nedidelis net ir žaidėjų rinkoje. Įmonės *Sandefjord Fotball AS* prekybos žaidėjais mastas yra labai nedidelis ir ji vyksta tik su kitais Norvegijos klubais. Pavyzdžiui, 2011–2013 m. pajamos iš prekybos žaidėjais sudarė tik 1,35 mln. NOK, o išlaidos – 860 000 NOK.
- (39) Kalbant apie transliacijos teises, Norvegijos valdžios institucijos nurodo, kad jas centriniu lygmeniu administruoja Norvegijos futbolo asociacija. Kiekvienam klubui tenkanti gautų pajamų dalis priklauso nuo jo pozicijos dviejose Norvegijos aukščiausiosiose lygose. Kadangi už šalies ribų realaus susidomėjimo Norvegijos lygos futbolu nėra, šios transliacijos teisės neturi jokio realaus poveikio prekybai ir konkurencijai.

II. VERTINIMAS

1. Valstybės pagalbos buvimas

- (40) EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Išskyrus tuos atvejus, kai šis Susitarimas nustato kitaip, EB valstybių narių, ELPA valstybių arba iš jų valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su šiuo Susitarimu, kai ji daro įtaką Susitariančiųjų Šalių tarpusavio prekybai.“
- (41) Tai reiškia, kad priemonė yra valstybės pagalba pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalį, jei tenkinamos visos šios sąlygos: priemonę suteikė valstybė arba ji suteikta iš valstybės išteklių, ja įmonei suteikiamas atrankusis ekonominis pranašumas ir ji gali daryti poveikį susitariančiųjų šalių prekybai ir iškraipyti konkurenciją.

1.1. Valstybės ištekliai

- (42) Kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi būti suteikta valstybės arba iš valstybės išteklių. Terminas „valstybė“ reiškia ne tik centrinės valdžios institucijas, bet apima ir visus valstybės administracijos lygmenis (įskaitant savivaldybes) ir valstybės įmones ⁽¹⁾.
- (43) Aptariamą žemės sklypą įsigijo Sandefjordo savivaldybė ir vėliau jį perleido dviem įmonės *Sandefjord Fotball AS* patronuojamosioms bendrovėms. Todėl Institucija daro išvadą, kad perleidžiant žemės sklypą panaudoti valstybės ištekliai.

1.2. Įmonė

- (44) Iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad įmonės yra ekonominę veiklą vykdančios subjektai, neatsižvelgiant į jų teisinę padėtį ir finansavimo būdą ⁽²⁾. Ekonominė veikla – tai veikla, kurią sudaro prekių ar paslaugų siūlymas rinkoje ⁽³⁾.
- (45) Įmonė *Sandefjord Fotball AS* yra profesionalus futbolo klubas, veikiantis kaip privati bendrovė. Jis vykdo veiklą keliose rinkose, įskaitant prekybos futbolo žaidėjais, bilietų pardavimo, transliacijos teisių, klubo suvenyrų ir rėmimo veiklos rinkas.

⁽¹⁾ 2006 m. lapkričio 16 d. Komisijos direktyvos 2006/111/EB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo ir dėl finansinio skaidrumo tam tikrose įmonėse (OL L 318, 2006 11 17, p. 17), įtrauktos į EEE susitarimą prie jo pridėto XV priedo 1a punktu, 2 straipsnis.

⁽²⁾ Sprendimo *Höfner ir Elser prieš Macroton*, C-41/90, ES:C:1991:161, 21–22 punktai; Sprendimas *Pavlov ir kt.*, sujungtos bylos C-180/98 – C-184/98, ES:C:2000:428, ir Sprendimo *Private Barnehagers Landsforbund prieš ELPA priežiūros instituciją*, E-5/07, ELPA Teismo pranešimas, 2008, p. 61, 78 punktas.

⁽³⁾ Sprendimo *Ministero dell'Economia e delle Finanze prieš Cassa di Risparmio di Firenze SpA*, C-222/04, ES:C:2006:8, 108 punktas.

- (46) Todėl Institucija daro išvadą, kad *Sandefjord Fotball AS* yra įmonė, kaip nurodyta EEE susitarimo 61 straipsnyje.

1.3. Ekonominis pranašumas

- (47) Perleidus žemės sklypą įmonei, jai gali būti suteiktas ekonominis pranašumas, visų pirma jei šis žemės sklypas perleistas už mažesnę nei rinkos kainą.
- (48) Sandoris, kuriuo perleidžiami valstybės ištekliai, nėra valstybės pagalba tada, kai jis įvykdytas įprastomis rinkos sąlygomis taip, kad juo įmonei nebūtų suteikta pranašumo ⁽¹⁾. Tai – rinkos ekonomikos veiklos vykdytojo kriterijus.

1.3.1. Sklypo 152/96 perleidimas

- (49) Sklypo 152/96 perleidimo įmonei *Sandefjord Fotball AS* momentu jis buvo priskirtas futbolo stadiono statybos ir komercinės paskirties zonai. Todėl tam, kad būtų gautas teritorijų planavimo leidimas, bet kokia statyba šiame žemės sklype turi apimti stadiono statybą. Atsižvelgdamos į tai, kad stadiono statybos sąnaudos viršijo bet kokią galimą žemės sklypo vertę, Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad sklypo 152/96 rinkos kaina buvo lygi nuliui, jei apskritai ne neigiama.
- (50) Institucija pažymi, kad pareigos, susijusios su tam tikros paskirties žeme, gali turėti įtakos žemės rinkos kainai. Tačiau dėl pareigos pastatyti futbolo stadioną rinkos kaina negali sumažėti iki nulio, visų pirma tuo atveju, kai sandoriu siekiama padėti futbolo klubui pastatyti naują stadioną ⁽²⁾.
- (51) Be to, Institucija daro nuorodą į Gairių dėl žemės pardavimo 2.2 punkto d papunktį, kuriame nurodyta, kad iš esmės „rinkos kaina neturėtų būti nustatyta žemesnė už pirmosios ⁽³⁾ sąnaudas trejų metų laikotarpiu po įsigijimo, išskyrus, jei nepriklausomas vertintojas tiksliai nustatė bendrą žemės ir pastatų rinkos kainos nuosmukį atitinkamoje rinkoje“. Šiuo atveju žemės sklypą, kuris vėliau buvo padalytas į sklypus 152/96 ir 152/97, *Sandefjordo* savivaldybė įsigijo už 3,7 mln. NOK. Institucija pažymi, kad įmonei *Sandefjord Fotball AS* žemės sklypas perleistas už mažesnę kainą nei ta, už kurią jį įsigijo savivaldybė.
- (52) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad perleidus sklypą 152/96 įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktas ekonominis pranašumas.

1.3.2. Sklypo 152/97 perleidimas

- (53) Sklypo 152/97 perleidimo įmonei *Sandefjord Fotball AS* momentu jis buvo priskirtas komercinės paskirties zonai. Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad sklypo 152/97 perleidimą reikėtų vertinti atsižvelgiant į 2006 m. lapkričio 28 d. susitarimą, kuriuo futbolo klubui mainais už žemės sklypą konkrečiai nustatyta pareiga pastatyti stadioną. Atsižvelgiant į tai, kad apskaičiuotos stadiono statybos sąnaudos viršijo žemės sklypo vertę, perleidimu negalėjo būti suteikta ekonominio pranašumo.
- (54) Institucija pažymi, kad sklypas 152/97 priskirtas komercinės paskirties zonai. Taigi pagal teritorijų planavimo taisyklės šiame žemės sklype statyti stadioną nėra privaloma. Be to, žemės sklypo perleidimo *Sandefjord Fotball AS* įmonei momentu nebuvo jokių privalomų apribojimų, grindžiamų tuo metu galiojusiu ankstesniu sklypo priskyrimu žemės ūkio paskirties žemei. Pareiga įmonei *Sandefjord Fotball AS* organizuoti ir finansuoti stadiono statybą nustatyta tik 2006 m. lapkričio 28 d. susitarimu. Tai vienintelė teisinė priemonė, kurioje numatyta sklypą 152/97 parduoti, siekiant finansuoti dalį statybos sąnaudų.

⁽¹⁾ Sprendimo *SFEI ir kiti*, C-39/94, ES:C:1996:285, 60–61 punktai.

⁽²⁾ Šiomis aplinkybėmis Institucija daro nuorodą į Gairių dėl žemės pardavimo 2.2 punkto c papunktį, kuriame nurodyta, kad nustatant vertę „[i]šipareigojimai, kurių įgyvendinimas nors ir iš dalies tenkintų pirkėjo interesus, turėtų būti įvertintas atsižvelgiant į šį faktą“.

⁽³⁾ T. y. įsigijimo išlaidos, kurias patyrė atitinkama valdžios institucija.

- (55) Institucijos nuomone, žemės sklypą parduodantis rinkos ekonomikos veiklos vykdytojas tokių stadiono statybos ar finansavimo sąlygų nebūtų nustatęs. Todėl Institucija negali sutikti su argumentu, kad vertinant, ar esama ekonominio pranašumo, turėtų būti atsižvelgta į sutartinį ryšį tarp sklypo 152/97 perleidimo įmonei *Sandefjord Fotball AS* ir stadiono statybos.
- (56) Be to, Institucija pažymi, kad netrukus po žemės sklypo perleidimo įmonė *Sandefjord Fotball AS* už 40 mln. NOK pardavė įmonei *Pindsle Property AS* įmonės *Sandefjord Fotball Næring AS*, kuriai priklauso sklypas 152/97, akcijas. Iš šio sandorio matyti, kad aptariamasis žemės sklypas turėjo ekonominės vertės.
- (57) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad perleisdamas sklypą 152/97 įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktas ekonominis pranašumas.

1.4. Atrankumas

- (58) Įtarimai dėl valstybės pagalbos kyla dėl Sandefjordo savivaldybės ir įmonės *Sandefjord Fotball AS* sudaryto sandorio. Šis sandoris yra EEE susitarimo 61 straipsnyje nurodyta atrankioji priemonė, kadangi ji yra susijusi tik su viena konkrečia įmone.

1.5. Konkurencijos iškraipymas ir poveikis susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai

- (59) Remiantis teismų praktika, susijusia su poveikiu prekybai ir konkurencijos iškraipymu, Institucija „privalo ne nustatyti pagalbos realią įtaką [...] prekybai bei realų konkurencijos iškraipymą, o tik išsiaiškinti, ar ši pagalba gali daryti poveikį tarpusavio prekybai ir iškraipyti konkurenciją“ ⁽¹⁾.
- (60) Kad būtų galima daryti išvadą, jog priemonė gali iškraipyti konkurenciją ir daryti poveikį EEE susitarimo susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai, pakanka vien to, kad suteikus pagalbą įmonės pozicija sustiprinama kitų įmonių, konkuruojančių EEE vidaus prekyboje, atžvilgiu ⁽²⁾.
- (61) 2006 m. komanda *Sandefjord Fotball Elite* žaidė aukščiausiąjame Norvegijos divizione ir galėjo iškovoti teisę dalyvauti Europos čempionate. Be to, profesionalūs futbolo klubai ne tik dalyvauja futbolo varžybose, bet ir vykdo veiklą keliuose rinkose, pavyzdžiui, prekybos profesionaliais žaidėjais, reklamos, rėmimo, prekybos ar transliacijos teisių rinkose. Tokiu būdu suteikus paramą profesionaliam futbolo klubui gali būti sustiprinta jo padėtis kiekvienoje iš šių rinkų, kurių dauguma gali aprėpti keletą EEE šalių. Kalbant apie žaidėjų perleidimo rinką, tiek tada, tiek šiuo metu įmonė *Sandefjord Fotball AS* šioje rinkoje aktyviai vykdo veiklą, galimai įsigydama žaidėjų iš kitų EEE šalių.
- (62) Todėl Institucija daro išvadą, kad šia priemone gali būti iškraipoma konkurencija ir daromas poveikis EEE susitarimo susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai.

1.6. Išvada dėl pagalbos buvimo

- (63) Remdamasi pirmiau nustatytais faktais, Institucija daro išvadą, kad priemonė yra valstybės pagalba, kaip nurodyta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

⁽¹⁾ Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, ES:C:2004:234, 44 punktas.

⁽²⁾ Sprendimo *Philip Morris Holland BV prieš Komisiją*, C-730/79, ES:C:1980:209, 11–12 punktai; Sprendimo *Fesil ASA ir Finnjord Smelteverk AS prieš ELPA priežiūros instituciją*, sujungtos bylos E-5/04, E-6/04 ir E-7/04, ELPA Teismo pranešimas, 2005, p. 117, 94 punktas ir Sprendimo *Libert ir kiti*, sujungtos bylos C-197/11 ir C-203/11, ES:C:2013:288, 76–78 punktai.

1.7. *Pagalbos suma*

- (64) Kalbant apie sklypą 152/96, Institucija pripažįsta, kad dėl pareigos, susijusios su tam tikros paskirties žeme, įskaitant stadiono statybą, žemės sklypo rinkos vertė sumažėjo ⁽¹⁾. Tačiau, kaip paaiškinta 50 konstatuojamojo dalyje, šiuo atveju negalima pagrįsti rinkos kainos, lygios nuliui. Remiantis Institucijos gairių dėl žemės pardavimo 2.2 punkto d papunkčiu, Sandefjordo savivaldybė turėjo parduoti žemės sklypą bent už tokią kainą, kuri padengtų jos pačios patirtas išigijimo išlaidas. Todėl Institucija mano, kad su šiuo žemės sklypu susijusios pagalbos suma yra 1,9 mln. NOK ⁽²⁾.
- (65) Kalbant apie sklypą 152/97, Institucija pažymi, jog įmonė *Sandefjord Fotball AS* už 40 mln. NOK pardavė įmonei *Pindsle Property AS* įmonės *Sandefjord Fotball Næring AS*, kuriai priklauso sklypas 152/97, akcijas. Įmonė *Pindsle Property AS* yra privati bendrovė ir sandorio sudarymo momentu neįėjo į tą pačią grupę kaip ir įmonė *Sandefjord Fotball AS*. Taigi pardavimo sandoris įvyko tarp dviejų savarankiškų bendrovių ⁽³⁾. Institucijai nepateikta jokių įtikinamų įrodymų, patvirtinančių, kad šiuo sandoriu turtas buvo perleistas ne rinkos kaina. Todėl Institucija mano, kad iš šio sandorio geriausiai matoma sklypo 152/97 rinkos vertė.
- (66) Remdamasi tuo, kas nurodyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad sandorio sudarymo momentu įmonei *Sandefjord Fotball AS* perleisto žemės sklypo bendra rinkos vertė buvo 41,9 mln. NOK. Tačiau 2006 m. lapkričio 28 d. susitarimu įmonė *Sandefjord Fotball AS* taip pat prisiėmė keletą išipareigojimų Sandefjordo savivaldybės vardu atlikti darbus. Kaip nurodyta 26 konstatuojamojo dalyje, apskaičiuota, kad susitarimo sudarymo momentu bendros šių išipareigojimų įvykdymo sąnaudų sudarė 9,5 mln. NOK. Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad jei nebūtų nustatyta šių sutartinių sąlygų, šiuos darbus būtų atlikusi savivaldybė. Dėl to Institucija sutinka su tuo, kad bendra su šiais darbais susijusių sąnaudų suma, numatyta susitarimo sudarymo momentu, turėtų būti išskaičiuota iš pagalbos sumos.
- (67) Todėl Institucija daro išvadą, kad bendra įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktos pagalbos suma buvo 32,4 mln. NOK.

2. *Procedūriniai reikalavimai*

- (68) Pagal 3 протокола I dalies 1 straipsnio 3 punktą ELPA priežiūros institucijai tinkamu laiku pranešama apie ketinimus suteikti arba pakeisti pagalbą (...), kad ji galėtų pateikti savo pastabas. Atitinkama valstybė savo pasiūlytų priemonių neįgyvendina tol, kol nepriimamas galutinis sprendimas.
- (69) Apie aptariamą žemės sklypo perleidimą Institucijai iš anksto pranešta nebuvo. Todėl Institucija daro išvadą, kad Norvegijos valdžios institucijos nesilaikė išipareigojimų pagal 3 протокола I dalies 1 straipsnio 3 dalį.

3. *Suderinamumas*

- (70) Pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų regionų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti laikoma suderinama su EEE susitarimo veikimu, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (71) Institucija pažymi, kad ji dar nėra patvirtinusi jokių gairių, kurios būtų taikomos valstybės pagalbai, suteiktai sporto infrastruktūrai įrengti. Todėl aptariama priemonė bus vertinama tiesiogiai remiantis EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktu.

⁽¹⁾ Taip pat žr. 2015 m. birželio 10 d. Sprendimo Nr. 225/15/COL neteikti prieštaravimų dėl pagalbos, skirtos perleidžiant žemės sklypą klubui *Vålerenga Fotball*, 31 punktą.

⁽²⁾ Žemės sklypą, kuris vėliau buvo padalytas į sklypus 152/96 ir 152/97, Sandefjordo savivaldybė išigijo už 3,7 mln. NOK. 1,9 mln. NOK suma gauta šių apskaičiuotą vertę padalijus proporcingai kiekvieno atitinkamo sklypo plotui.

⁽³⁾ Tai matyti ir iš to, kad nebuvo atliktas nepriklausomas ekspertinis vertės nustatymas, kurį pagal Norvegijos bendrovių teisę reikalaujama atlikti sudarant sandorius tarp tai pačiai grupei priklausančių bendrovių.

- (72) Laikantis pagalbos suteikimo momentu galiojusios praktikos, Institucijos atliekamą vertinimą sudaro šie etapai, kuriais įvertinama:
- ar pagalbos priemone siekiama aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo;
 - ar pagalba tinkamai parengta, kad ja būtų pasiektas bendros svarbos tikslas, t. y. ar siūloma pagalba siekiama išspęsti rinkos nepakankamumo problemą ar pasiekti kitą tikslą. Konkrečiai:
 - ar valstybės pagalba yra tinkama priemonė;
 - ar ji turi skatinamąjį poveikį, t. y. ar pagalba keičia kitų įmonių elgesį;
 - ar pagalbos priemonė yra proporcinga, t. y. ar tą patį elgesio pokytį būtų galima pasiekti teikiant mažesnę pagalbą;
 - ar konkurencijos iškreipymas ir poveikis prekybai yra nedidelis, todėl bendras rezultatas yra teigiamas.
- (73) Į šiuos klausimus bus atsakyta toliau.

3.1. Bendros svarbos tikslas

- (74) Pirmiausia Institucija pažymi, kad sporto skatinimas nėra tiesiogiai nurodytas EEE susitarime kaip bendras tikslas. Tačiau sporto skatinimą galima laikyti švietimo, mokymo ir jaunimo ugdymo skatinimo ir socialinės politikos dalimi. Kaip nustatyta pirmiausia EEE susitarimo 1 ir 78 straipsniuose, glaudesnis bendradarbiavimas šiose srityse laikomas vienu iš EEE tikslų. Išsamesnės nuostatos dėl šio glaudesnio bendradarbiavimo nustatytos EEE susitarimo 31 protokole dėl bendradarbiavimo konkrečiose srityse, nesusijusiose su keturiomis laisvėmis. Šio protokolo 4 straipsnyje, kurio pavadinimas „Švietimas, mokymas ir jaunimas“, numatyta, pavyzdžiui, kad susitariančiosios šalys 2004 metais dalyvauja Europos švietimo per sportą metų renginiuose. Tai rodo, kad tarp sporto skatinimo ir EEE susitarime nustatytų tikslų yra glaudi sąsaja.
- (75) Šis aiškinimas suderinamas su Europos Komisijos (toliau – Komisija) pozicija. Europos Sąjungoje sporto skatinimas konkrečiai paminėtas SESV 165 straipsnyje – jis įrašytas priėmus Lisabonos sutartį. Tačiau ir iki Lisabonos sutarties Komisija buvo pripažinusi, kad savanoriška veikla grindžiamas sportas vaidina ypatingą vaidmenį Europos visuomenėje, visų pirma sveikatos, švietimo, socialinės integracijos ir kultūros srityse. Priėmus Lisabonos sutartį taip pat pripažinta, kad sporto skatinimu – didinant užimtumą ir judumą, visų pirma skatinant socialinę įtrauktį į sportą, švietimą ir mokymą ir per juos – prisidedama prie strategijos „Europa 2020“ bendrųjų tikslų įgyvendinimo.
- (76) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad švietimo, mokymo ir jaunimo ugdymo skatinimas per sportą yra vienas iš bendros svarbos tikslų. Be to, Institucija pažymi, kad sporto infrastruktūros finansavimui taip pat gali būti taikomas Bendrasis bendrosios išimties reglamentas, jei tenkinamos tam tikros sąlygos. Iš to taip pat matyti, jog sporto skatinimas, įskaitant sporto infrastruktūros įrengimą, yra bendros svarbos tikslas.

3.2. Tinkama priemonė

- (77) Siekdama įvertinti, ar valstybės pagalba yra veiksminga siekiant nustatyto bendros svarbos tikslo, Institucija pirmiausia turi nustatyti ir apibrėžti spręstiną problemą. Valstybės pagalba turėtų būti skiriama tais atvejais, kai ja galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip rinkta pati to negali padaryti. Be to, siūloma pagalbos priemonė turi būti tinkama nustatytam bendros svarbos tikslui pasiekti.

- (78) Pripažįstama, kad, kiek tai susiję su futbolo stadionų pasiūla, Norvegijoje esama rinkos nepakankamumo, kuris pasireiškia komercinių investicijų į stadionus trūkumu ir stadionų struktūriniu nuostolingumu, kadangi jų pajamų nepakanka investicijų sąnaudoms padengti ⁽¹⁾.
- (79) Be to, Norvegijos valdžios institucijos įrodė, kad Sandefjorde naujas stadionas tikrai reikalingas. Tai matyti iš esamo savivaldybės stadiono pajėgumų problemų, nustatytų atliekant skaičiavimus, ir iš to, kad senasis stadionas nebeatitinka Norvegijos futbolo asociacijos licencijavimo reikalavimų. Galiausiai, atsižvelgiant į nuostolingą stadionų infrastruktūros pobūdį, investicijoms paskatinti buvo reikalinga valstybės pagalba.
- (80) Šiomis aplinkybėmis Institucija daro išvadą, kad valstybės pagalba buvo tinkama priemonė.

3.3. Skatinamasis poveikis

- (81) Institucija gali pripažinti, kad valstybės pagalba yra suderinama su EEE susitarimo veikimu, tik tuo atveju, jei ji turi skatinamąjį poveikį. Skatinamasis poveikis atsiranda, kai šia pagalba jos gavėjas skatinamas pakeisti savo elgesį, kad prisidėtų siekiant nustatyto bendros svarbos tikslo, nors be pagalbos jis savo elgesio nekeistų.
- (82) Pirmiausia Institucija pažymi, kad stadionas nepradėtas statyti tol, kol nebuvo perleistas aptariamas žemės sklypas.
- (83) Be to, iš Norvegijos valdžios institucijų pateiktos informacijos matyti, kad įmonė *Sandefjord Fotball AS* negalėjo finansuoti stadiono statybos be valstybės pagalbos, kadangi ji neturėjo nei finansinių priemonių, nei galimybės pasiskolinti pakankamai lėšų, kad padengtų lėšų stygių. Ji pati nebegalėjo skirti didesnio finansinio įnašo į stadiono statybą ⁽²⁾.
- (84) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad pagalbos priemonė turėjo skatinamąjį poveikį.

3.4. Proporcingumas

- (85) Valstybės pagalba laikoma proporcinga, jei jos suma yra apribota iki minimumo, kurio reikia nustatytam bendros svarbos tikslui pasiekti. Paprastai Institucija proporcingumo vertinimą grindžia tinkamų finansuoti išlaidų ir didžiausio pagalbos intensyvumo kriterijais.
- (86) Kaip nurodyta 67 konstatuojamojoje dalyje, bendra įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteiktos pagalbos suma yra 32,4 mln. NOK. Siekiant įvertinti pagalbos intensyvumą, reikia apskaičiuoti šios sumos santykį su tinkamomis finansuoti investicijų išlaidomis. Institucija mano, kad 66 konstatuojamojoje dalyje nurodyta iš pagalbos sumos išskaičiuota įmonės *Sandefjord Fotball AS* išlaidų, patirtų Sandefjordo savivaldybės vardu atlikus darbus, suma negali sudaryti tinkamų finansuoti išlaidų. Todėl iš bendros investicijų sąnaudų sumos, lygios 110 mln. NOK, reikia išskaičiuoti 9,5 mln. NOK sumą. Taigi tinkamų finansuoti investicijų išlaidų suma yra 100,5 mln. NOK, o atitinkantis pagalbos intensyvumas lygus 32 %. Institucija pažymi, kad toks pagalbos intensyvumas yra gana mažas ir kad likusią investicijų sumą finansavo pagalbos gavėja įmonė *Sandefjord Fotball AS*.
- (87) Tačiau pagalbos intensyvumą reikia įvertinti atsižvelgiant ir į stadiono infrastruktūros teikiamą socialinę naudą. Kaip nurodyta I skirsnio 5.3 punkte, įvairiai neprofesionaliai veiklai stadionu naudojasi daugybė naudotojų, įskaitant mėgėjų sporto komandas ir mokyklas. Iš viso šių naudojimosi stadionu ne ekonominiais tikslais atvejų skaičius sudaro daugiau kaip 50 % viso naudojimosi stadionu laiko.

⁽¹⁾ Taip pat žr. 2015 m. birželio 10 d. Sprendimo Nr. 225/15/COL neteikti prieštaravimų dėl pagalbos, skirtos perleidžiant žemės sklypą klubui *Vålerenga Fotball*, 65 konstatuojamąją dalį.

⁽²⁾ Žr. visų pirma dokumento Nr. 699518 29 puslapyje pateiktą informaciją.

- (88) Be to, Institucija pažymi, kad tam tikru mastu stadiono infrastruktūra yra daigiafunkcė – futbolo stadionas įrengtas kartu su bėgimo takais, kūno rengybos centru ir keliomis kitomis patalpomis. Dėl to padidėja tikimybė, kad stadionas bus naudojamas ne ekonominiais tikslais. Galiausiai Institucija pažymi, kad už naudojimąsi stadionu komandos *Elite* mokamo nuomos mokesčio dydis atitinka rinkos kainą (taip pat žr. II skirsnio 3.5 punktą), o mėgėjų klubai ir kiti nekomerciniai naudotojai stadionu naudojami nemokamai. Iš to dar geriau matyti, kad stadionas bendruomenei teikia socialinę naudą.
- (89) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad pagalbos priemonė yra proporcinga.

3.5 Konkurencija ir prekyba nėra nederamai iškraipomos

- (90) Kad pagalba būtų suderinama su EEE susitarimo veikimu, neigiamas pagalbos priemonės poveikis, t. y. konkurencijos iškraipymas ir poveikis susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai, turi būti ribotas ir mažesnis už teigiamą poveikį siekiant bendros svarbos tikslo.
- (91) Visų pirma, Institucija pažymi, kad aptariamas stadionas, kurio statyba finansuota suteikus valstybės pagalbą, yra reikšmingas pirmiausia vietos ir regiono lygmeniu. Infrastruktūra nėra skirta tarptautiniams renginiams organizuoti ir nesiekia, kad ja daugiausia naudotųsi komerciniai naudotojai, išskyrus komandą *Sandefjord Fotball Elite*.
- (92) Už naudojimąsi stadionu komanda *Elite* moka nuomos mokestį. Šiuo metu nuomos sąlygos nustatomos derantis su privačiais stadiono savininkais. Todėl preziumuojama, kad nuoma atitinka rinkos sąlygas. Tai matyti ir iš Norvegijos valdžios institucijų pateikto kitų klubų mokamo stadiono nuomos mokesčio įprastų kainų palyginimo (žr. 36 konstatuojamąją dalį).
- (93) Be to, Institucija pažymi, kad pagalbos intensyvumas yra mažas, o konkurencijos iškraipymo riziką mažina dar ir tai, kad įmonė *Sandefjord Fotball AS* skyrė atitinkamą įnašą investicijų sąnaudoms padengti.
- (94) Galiausiai, atsižvelgiant į tai, kad klubas yra vietinio pobūdžio, įmonės *Sandefjord Fotball AS* vykdoma ekonominė veikla daro tik labai nedidelį poveikį prekybai ir konkurencijai EEE. Jos vykdoma bilietų pardavimo, prekybos, rėmimo ir reklamos veikla pirmiausia skirta vietos bendruomenei ir Vestfoldo fiulkei. Jos veikla žaidėjų rinkoje taip pat labai ribota ir vykdoma daugiausia Norvegijoje. Galiausiai įmonė *Sandefjord Fotball AS* nedaro tiesioginio poveikio transliacijos teisių, kurias centriniu lygmeniu administruoja Norvegijos futbolo asociacija, komercializavimui ir bet koku atveju iš jų gauna tik labai nedaug pajamų.
- (95) Todėl Institucija daro išvadą, kad bet koks pagalbos priemonės sukeltas konkurencijos ir prekybos iškraipymas yra nedidelis.

3.6. Pusiausvyros nustatymas ir išvada

- (96) Remdamasi pirmiau išdėstytu vertinimu, Institucija palygino teigiamą ir neigiamą priemonės, apie kurią pranešta, poveikį. Institucija daro išvadą, kad dėl šios pagalbos priemonės atsiradęs konkurencijos iškraipymas netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.

4. Išvada

- (97) Remdamasi Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija, Institucija priėjo prie išvados, kad žemės sklypo perleidimas yra valstybės pagalba, kaip nurodyta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje. Institucija padarė išvadą, kad ši pagalba yra suderinama su EEE susitarimo veikimu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Remiantis EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktu, įmonei *Sandefjord Fotball AS* suteikta valstybės pagalba yra suderinama su EEE susitarimo veikimu.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Norvegijos Karalystei.

3 straipsnis

Šio sprendimo tekstas autentiškas tik anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2015 m. rugsėjo 23 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Sven Erik SVEDMAN

Pirmininkas

Helga JÓNSDÓTTIR

Kolegijos narė

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT